

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

1944

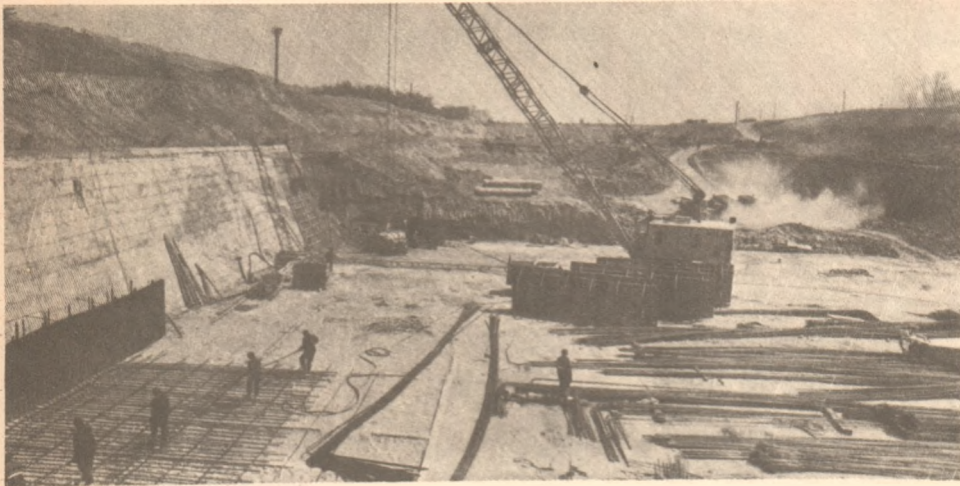
23

AUGUST

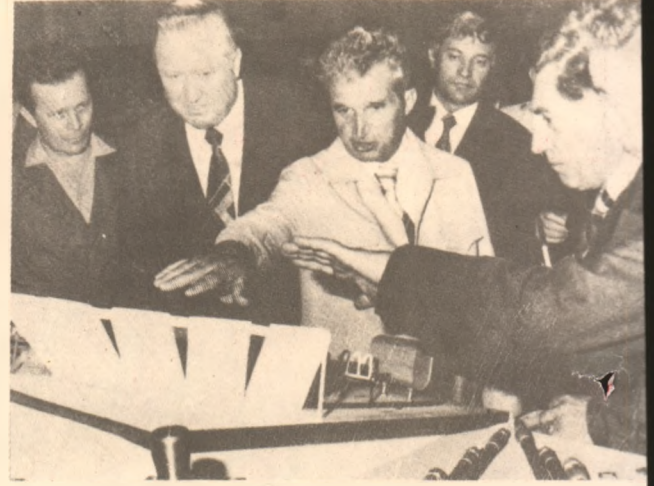
1980

Biblioteca Jud. Huned. Deva
SALA DE LECTURA

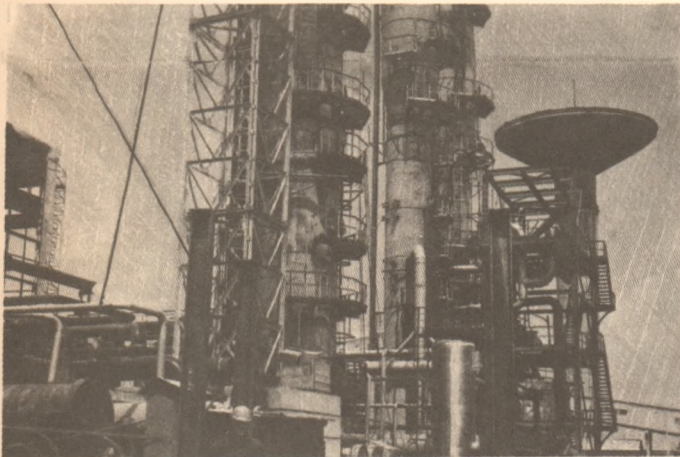
Sub conducerea partidului, a secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, poporul făurește economia modernă, dinamică a României socialiste

Dezvoltarea prioritara a bazei energetice și de materii prime constituie una din opțiunile fundamentale ale politicii economice a partidului nostru. Viitorul complex hidroenergetic Porțile de Fier II (în fotografie: șantierul ecluzei) va aduce o importantă contribuție la înlăptuirea acestui obiectiv.

Ritmurile metalurgiei sînt determinante pentru ritmul de creștere a economiei naționale în ansamblu. Secretarul general al partidului (în fotografie — în mijlocul siderurilor de la Galați) are o contribuție esențială nu numai la definirea obiectivelor dezvoltării acestei ramuri de bază și la orientarea amplei acțiuni de valorificare superioară a economisirii a metalului.

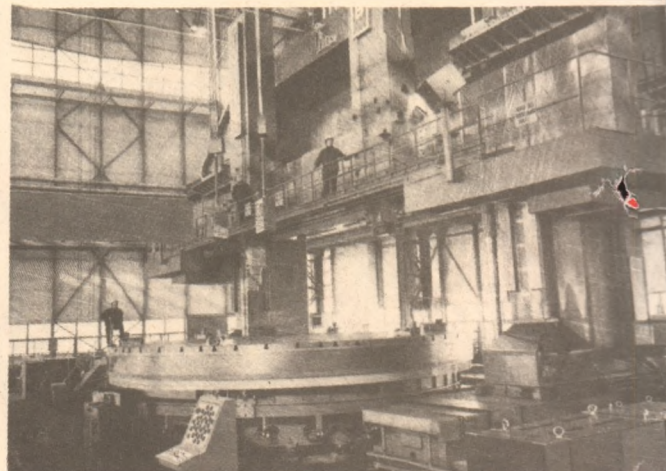
Inregistrînd, în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului, cele mai înalte ritmuri de dezvoltare, industria chimică a atîns un volum al producției care înscrie România, din acest punct de vedere, printre primele 10 țări din lume. Valorificînd superior materiile prime și creația oamenilor de știință, chimia românească oferă economiei naționale și pieței mondiale o gamă largă de produse cu caracteristici superioare.

Dînd agriculturii importanța unei ramuri de bază a economiei naționale, secretarul general al partidului se îngrijește permanent de dotarea ei cu tehnica necesară pentru obținerea unor producții mari și constante. Pe baza indicațiilor sale (în fotografie : uzina bucureșteană „Semănătoarea”) au fost create sisteme de mașini de mare productivitate, adecvate diferitelor culturi, lucrări și condiții de teren.

Canalul Dunărea—Marea Neagră ilustrează capacitatea economiei noastre de a asigura resursele materiale și umane necesare pentru investiții de mari proporții. Pe lângă avantajele importante ce le va oferi transportului fluvial național și european, acest uriaș complex de lucrări va fi punctul de pornire pentru o nouă înflorire economică și socială a Dobrogei, în folosul întregii țări.

Uriașul salt făcut, în ultimii 15 ani, în ce privește sfera materială, științifică și tehnică a construcției de mașini creează premisele pentru ca în viitorul apropiat, România să se înscrie în rîndul principalelor țări producătoare și exportatoare de mașini-unelte. Caracterizate printr-un grad ridicat de automatizare, cele mai noi produse ale ramurii, cum este și strungul Carusel gigant din fotografie, poartă

Calitate și eficiență — coordonate definitorii ale dezvoltării economiei românești

INFĂPTUIREA cu 36 de ani în urmă a glorioșului act istoric de la 23 August 1944 a însemnat pentru poporul român începutul revoluției de eliberare națională, antifascistă și antiimperialistă. Instaurându-se apoi puterea politică a clasei muncitoare, s-a asigurat transformarea revoluționară a societății, construirea socialismului în țara noastră. După legiferarea conducerii planificate a economiei naționale, a dezvoltării economice pe bază de plan, în urma naționalizării principalelor mijloace de producție, pe primul plan al preocupărilor s-a aflat îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor înscrise în cele două planuri anuale și în cele trei planuri cincinale care au urmat, stabilite în concordanță cu directivele partidului privind industrializarea socialistă a țării, dezvoltarea economiei naționale. Prin crearea unei industrii puternice, prin începerea și desăvârșirea amplului proces de socializare a agriculturii, s-a construit cu succes baza tehnico-materială a socialismului în România; importante mutații s-au petrecut în structura socio-profesională a forței de muncă, s-au produs schimbări profunde în modul de viață al națiunii noastre. Rezultatele obținute în acei ani se oglindesc nu numai în datele statistice, ci ele stau cu deosebire măturie în acumulările cantitative și calitative materializate pe harta țării, în progresul economico-social al patriei noastre, al poporului român.

Perioada celor mai prestigioase realizări

ADEVĂRATUL SALT CALITATIV în dezvoltarea economico-socială a țării, realizările cele mai prestigioase din întreaga istorie a României aparțin ultimilor 15 ani, anii de după Congresul al IX-lea al partidului, de când la cirna partidului și statului nostru se află tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest sens sint de relevat următoarele rezultate, ilustrate de o serie de indicatori sintetici, definitorii pentru nivelul de civilizație al unei țări (tabel nr. 1).

Tabel nr. 1

Creșteri ale unor principali indicatori ai dezvoltării economico-sociale a României

Indicatori	1979/1965	1965/1950
Venitul național	3,4 ori	4,1 ori
Producția industrială	5,2 ori	6,5 ori
Producția agricolă	2,0 ori	1,9 ori
Venitul național pe locuitor	2,9 ori	3,5 ori
Volumul comerțului exterior	7,0 ori	4,8 ori
Numărul personalului muncitor	1,7 ori	2,0 ori

Ținând seama de baza de referință pentru fiecare etapă, — **considerabil sporită în 1965 față de 1950** — datele din tabelul nr. 1 reliefează succesele remarcabile repurtate de poporul român în construcția socialistă, în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, mai cu seamă în ultimii 15 ani. Asemenea realizări prestigioase atestă mersul ascendent al economiei românești în anii construcției socialiste, pe baza unei creșteri în ritmuri înalte a producției materiale, cincinal de cincinal, manifestată în special în anii de după Congresul al IX-lea al partidului. Au intervenit schimbări profunde atât în structura ramurilor economiei naționale și a subramurilor industriei, cât și în cea socio-profesională, asigurându-se transformarea României dintr-o țară agrară, într-o țară industrial-agrară, dintr-o țară slab dezvoltată într-una în curs de dezvoltare. aptă ca la finele cincinalului 1981—1985 să depășească acest stadiu și să intre în rîndul țărilor cu nivel mediu de dezvoltare.

În acest context apare tot mai pregnant procesul complex de modernizare, diversificare și perfecționare continuă a structurii economiei naționale, care constituie unul din obiectivele

fundamentale ale politicii Partidului Comunist Român. Acest proces, care a avut loc și care continuă cu mai multă vigoare, îndreptățește afirmația că întreaga istorie a construcției socialiste în România reprezintă, în esență, o succesiune de transformări structurale profunde, realizate în toate domeniile vieții economico-sociale, ce trebuie considerate ca parte integrantă a procesului revoluționar unic care se desfășoară în țara noastră.

În legătură cu aceasta nu trebuie omis faptul că în concepția partidului nostru, modernizarea structurii economiei naționale este, înainte de toate, un proces de industrializare, de dezvoltare corelată a întregii economii, de accentuare a sectoarelor complex prelucrătoare, avîndu-se în vedere asigurarea rolului conducător al industriei pentru realizarea bazei tehnico-materiale a dezvoltării economiei, promovarea progresului tehnic în toate domeniile producției materiale, creșterea productivității muncii sociale. În acest cadru s-a urmărit și se urmărește cu consecvență edificarea unei economii multilateral dezvoltate, cu o structură modernă, eficientă și echilibrată, asigurîndu-se corelații principale în cadrul economiei și industriei. Prioritatea acordată creșterii producției mijloacelor de producție nu a însemnat neglijarea industriei bunurilor de consum, a agriculturii și celorlalte ramuri. Dimpotrivă s-a avut în vedere că, sporirea cu precădere a producției de mijloace de producție, reprezintă de fapt procesul principal care trebuie să asigure înzestrarea tehnică modernă a tuturor ramurilor din economie și a producției bunurilor de consum, în vederea satisfacerii pe plan superior a nevoilor de consum ale populației.

Mutații structurale esențiale

O COMPONENTĂ ESENȚIALĂ, calitativ superioară a procesului de modernizare a structurii industriei românești o constituie, în ultimii 15 ani, dezvoltarea prioritară a ramurilor și subramurilor de vîrf, purtătoare ale progresului tehnic contemporan și, pe această bază, ridicarea gradului de eficiență a întregii producții materiale. Ne referim la creșterea ramurilor și subramurilor de înaltă tehnicitate din domeniul metalurgiei, construcțiilor de mașini și chimiei — care asigură dezvoltarea pe o treaptă superioară a bazei tehnico-materiale a societății și valorificarea cu maximă eficiență a resurselor naționale — concomitent cu dezvoltarea și diversificarea producției bunurilor de consum. Consecvența acestei politici este atestată, pe un plan sintetic, de schimbările intervenite în structura pe ramuri a industriei românești (tabelul nr. 2).

Tabel nr. 2

Structura producției industriale pe ramuri

— în procente —

	1950	1965	1980 *)
Industrie — total	100,0	100,0	100,0
din care :			
Metalurgia feroasă și neferoasă (inclusiv extracția minereurilor)	7,5	7,7	cca. 11,0
Construcții de mașini și prelucrarea metalelor	13,3	28,3	cca. 33,0
Electronică și electrotehnică	0,9	4,1	6,0
Chimie	3,1	10,0	cca. 11,0
Materiale de construcții	2,4	3,6	cca. 3,0
Textilă și confecții	18,6	11,8	cca. 11,0
Alimentară	24,2	14,8	cca. 14,0
Alte ramuri	30,9	23,8	cca. 17,0

*) În prețuri la 1.1.1960.

Mutațiile intervenite în structura producției industriale a asigurat, odată cu creșterea contribuției industriei la formarea

venitului național, și modificarea structurilor sociale, a dimensiunilor și structurilor populației ocupate, personalului muncitor, dezvoltarea învățământului de toate gradele, creșterea nivelului de trai și ridicarea gradului de cultură și civilizație a întregului popor. De exemplu, ca urmare a dezvoltării continue a industriei au intervenit mutații importante și în structura personalului muncitor din industrie (tabel nr. 3).

Tabel nr. 3
Structura personalului muncitor din industrie pe ramuri

	— în procente —		
	1950	1965	1980
Industrie — total	100,0	100,0	100,0
din care :			
Metalurgia feroasă și neferoasă (inclusiv extracția minereurilor)	6,2	7,3	6,1
Construcții de mașini și prelucrarea metalelor	21,2	24,2	35,3
Chimie	2,6	5,4	7,7
Industria ușoară	23,6	20,6	20,5
Industria alimentară	11,0	9,1	7,1
Alte ramuri	39,4	33,4	23,3

Pe fundalul realizărilor obținute și a orientărilor ce stau la baza viitorului cincinal, este de remarcat că economia națională a României a intrat în ultimii ani într-o nouă etapă, a dezvoltării sale intensive, în care problemele calității și eficienței au devenit primordiale, constituind coordonate definitorii ale progresului economico-social. Acest lucru nu este întâmplător dacă avem în vedere faptul că acestea sînt elementele caracteristice dominante ale unei economii industrializate, moderne, de înaltă eficiență, în care rezultatele cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și ale introducerii progresului tehnic își pun tot mai mult amprenta pe toate domeniile de activitate ale societății.

În acest context este de relevat că opțiunea fundamentală a politicii Partidului Comunist Român de accentuare a poziției conducătoare a industriei în ansamblul economiei naționale va continua, va caracteriza și în viitor opera de construcție socialistă în țara noastră. Astfel, este de subliniat că în perioada 1981-1985 producția industrială va spori cu 55-60%, astfel că pînă în 1985 această ramură să contribuie, în mai mare măsură, pe baza accentuării laturilor calitative ale dezvoltării, la progresul de ansamblu al economiei, al societății. Evident, între preocupările cele mai însemnate s-a aflat și se află agricultura, concepută în special în ultimii 15 ani, ca ramură de bază a economiei naționale, fapt care a făcut ca rolul acesteia să crească tot mai mult în strategia dezvoltării de ansamblu a economiei naționale, ținînd seama de necesitatea creșterii contribuției acestei ramuri la crearea venitului național, a satisfacerii cerințelor de consum, științific fundamentate, pentru întreaga populație, aprovizionării industriei prelucrătoare cu materii prime, precum și asigurarea unor cantități sporite de produse destinate exportului.

Economisirea materialelor și a energiei — cerință vitală a progresului

FAPTUL că astăzi progresul economico-social implică un volum tot mai mare de resurse financiare și valutare, problema folosirii raționale și eficiente a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei, pentru satisfacerea nevoilor crescînde de consum ale producției reclamă măsuri energice, de mare răspundere și complexitate, atît la nivel național, cît și al tuturor întreprinderilor. Trebuie spus că încă cu mulți ani în urmă, înainte de declanșarea crizei mondiale de materii prime și energie, partidul și statul nostru au inițiat acțiuni ample, ținînd seama de fapt de problemele dezvoltării economiei noastre naționale, pentru lărgirea bazei proprii de materii prime și de resurse energetice. Deci înainte de declanșarea crizei intervenite pe plan mondial în aceste domenii, programele noastre de dezvoltare economică au cuprins obiective precise pentru sporirea gradului de asigurare din resurse interne a necesităților economiei naționale. În acest scop, s-a trecut la punerea în valoare a minereurilor de toate categoriile (feroase, neferoase și nemetalifere) a cărbunilor, în special a lig-

nitului, chiar a celor sărace în substanțe minerale utile, pentru a menține importurile de astfel de resurse la nivelul strict necesare, riguros controlate. De asemenea, s-a acționat în direcția reducerii consumurilor de toate categoriile de materii prime, materiale, combustibili și energie. Măsurile adoptate care au caracter complex, au menirea să determine reducerea sistematică a consumurilor pe unitatea de produs, pe baza unor tehnologii noi sau perfecționate și o mai bună gospodărire a acestora; deopotrivă ele urmăresc intensificarea amplului proces de restructurare de fond a producției din fiecare ramură, prin accentuarea ritmurilor de creștere a fabricației produselor și grupelor de produse de înaltă tehnicitate, care se realizează cu consumuri energetice reduse, valorifică la maximum materiile prime și încorporează o cît mai mare cantitate de muncă de înaltă calificare, coroborat cu înlocuirea unor materiale scumpe cu altele mai ieftine, a unor tehnologii vechi cu altele mai avansate, a unor importuri cu resurse interne. În acest sens, atrage atenția indicația dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 13 iunie 1980: „Este necesar să facem totul pentru realizarea din resursele interne a unor cantități cît mai mari de materii prime și materiale, prin punerea în valoare a rezervelor interne, chiar dacă unele au un conținut mai mic de substanțe utile“.

O măsură tot atît de importantă care poate contribui la asigurarea materiilor prime și materialelor necesare activității de producție, la creșterea eficienței se referă la recuperarea, colectarea și refolosirea materialelor; în multe sectoare acest proces poate asigura aproape 50% din necesarul de materii prime. De asemena, problema energetică poate fi rezolvată cu succes prin acțiuni hotărîte care să determine reducerea consumurilor de energie primară, restructurarea consumurilor destinate producției de energie electrică, prin orientarea dezvoltării producției spre sectoarele mici consumatoare de energie, limitarea și, după caz, eliminarea produselor energointensive fapt care implică intensificarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, de elaborare de noi tehnologii în toate domeniile de activitate productivă. Toate aceste măsuri de diminuare a consumurilor, de revizuire sistematică a acestora în pas cu introducerea tehnologiilor avansate, materializate în reducerea cheltuielilor materiale, vor contribui la reducerea continuă a costurilor de producție, la creșterea eficienței economice, a rentabilității tuturor produselor.

Evident, măsurile generale adoptate la nivel național pentru dimensionarea riguroasă a importurilor de materii prime și materiale necesare dezvoltării, impune ca la nivelul întreprinderilor acestea să fie transpuse sub formă de soluții concrete, fundamentate din punct de vedere tehnologic, care să asigure îndeplinirea măsurilor stabilite. Concomitent însă trebuie acționat în continuare cu toată energia și pe linia valorificării cît mai ridicate a materiilor prime potrivit exigențelor progresului tehnico-științific contemporan, pentru obținerea unor produse de calitate, de nivel tehnic superior, competitive cu cele realizate pe plan mondial. În confruntarea cu piața externă, avînd în vedere creșterea importantă a exportului țării noastre, în special cu produse ale industriei constructoare de mașini și industriei chimice, competitivitatea se poate asigura numai prin realizarea de produse, după caz, cu parametri tehnico-funcționali și cu caracteristici fizico-chimice superioare, cu un grad ridicat de finisare, la nivelul standardelor existente pe piața internațională.

În concepția partidului nostru, problema calității nu se pune însă numai în legătură cu piața externă. Beneficiarii interni sînt tot atît de dornici și interesați să li se livreze de către producători produse de calitate, deoarece aceasta le condiționează buna funcționare a fondurilor fixe, în cazul mașinilor, utilajelor și instalațiilor, iar în cazul materiilor prime și materialelor calitatea produselor fabricate, cu alte cuvinte le poate influența direct obținerea unei eficiențe economice ridicate în urma activității depuse. În concluzie, devine — trebuie să devină — tot mai clar pentru toate întreprinderile, pentru colectivele de oameni ai muncii că numai fabricarea unor produse de calitate cu parametri tehnico-funcționali superiori, competitive, rentabile, va contribui în final la creșterea beneficiilor, atît de importante pentru funcționarea autogestunii și autofinanțării, a creării fondurilor din beneficii, în condițiile aplicării măsurilor adoptate cu privire la noul mecanism economico-financiar.

SARCINILE STABILITE pe acest an și obiectivele prevăzute cu privire la dezvoltarea economico-socială pentru perioada 1981-1985, vor putea fi îndeplinite numai în condițiile în care întreprinderile vor acționa cu hotărîre în direcția creșterii calității, a eficienței economice, a rentabilității.

Toma MELINTE

Elemente constitutive ale teoriei și practicii transformării revoluționare a relațiilor agrare (1)

CONCEPȚIA științifică a partidului nostru în problema agrară, ca parte constitutivă a concepției generale de transformare revoluționară a societății și de construire a societății socialiste, așa cum putem să o apreciem astăzi, nu s-a format dintr-o dată, și fără o ascutită luptă de idei împotriva teoriilor reacționare, dogmatice sau metafizice. Trebuie să reamintim în acest context, că deși Partidul Comunist Român, încă de la înființarea sa și-a pus sarcina soluționării revoluționare a problemei agrare, au existat între cele două războaie mondiale și o serie de confuzii și interpretări greșite privind stadiul de dezvoltare a agriculturii și căile de participare a țărănimii la lupta împotriva exploatării și la trecerea spre socialism. Abia după eliberarea țării partidul nostru a abordat această problemă în toată complexitatea ei, elaborând o concepție cu adevărat științifică și totodată, originală. Această concepție s-a încheiat, dezvoltat și îmbogățit în decursul întregului proces de transformări revoluționare, de făurire și dezvoltare a noii orânduiri sociale.

În centrul concepției partidului privitoare la problema agrară stă teza fundamentală asupra locului și rolului agriculturii și al țărănimii în dezvoltarea economică, socială și politică a României socialiste. Această teză fundamentală care face parte integrantă din tezaurul gândirii noastre social-politice, a stat la baza întregii activități practice în toate etapele de transformare a relațiilor agrare și de dezvoltare a agriculturii. Ea constituie o parte componentă esențială a actualei etape de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism și a fost elaborată pe baza condițiilor concrete ale fiecărei etape, stabilindu-se căile, formele și măsurile necesare de participare a agriculturii și a țărănimii la dezvoltarea economică, socială și politică a țării în noua orînduire.

Problema locului și rolului agriculturii a format la noi, iar în unele cercuri economice din străinătate mai formează și astăzi, obiectul unei aprige dispute teoretice cu serioase implicații în stabilirea strategiilor de dezvoltare social-economică. Vom reaminti numai, fără a intra în detalii, că definirea locului agriculturii în dezvoltarea economiei naționale s-a făcut prin zdrobirea faimoasei teorii „România, țară eminamente agrară”, care hărăzea țării noastre rolul de hinterland agricol al țărilor capitaliste. Precum se știe, disputa nu a avut doar un caracter pur doctrinar, ci însemna luarea unei poziții cruciale în însăși demersul practicii vizând dezvoltarea întregii societăți. Îndată după eliberarea țării de sub jugul fascist, la Conferința Națională din 1945, partidul nostru, elaborând programul de reconstrucție economică a țării, de soluționare în perspectivă a problemelor economice și sociale fundamentale ale României, a pus în centrul acestui program industrializarea, ea reprezentând factorul esențial și de neînlocuit pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a noii societăți, înflorirea multilaterală a economiei, a științei și culturii, ridicarea nivelului de trai al poporului, apărarea și consolidarea independenței naționale, creșterea participării României la progresul general al omenirii, la intensificarea schimbului de bunuri materiale și spirituale pe plan mondial. Înăptuirea neabătută a acestei orientări a asigurat transformarea țării noastre dintr-o țară cu o industrie slab dezvoltată și o agricultură înapoiată, într-o țară cu o economie industrial-agrară înfloritoare și va duce la apropierea nivelului de dezvoltare al țării noastre de cel al țărilor avansate din punct de vedere economic.

Teza cu privire la industrializarea țării nu a fost elaborată și dezvoltată în contradicție cu teza creșterii rolului agriculturii. Pornind de la resursele naturale, materiale și umane de care dispune, agricultura a fost considerată ca una din ramurile de bază ale economiei naționale. Totodată, au fost definite funcțiile esențiale ale agriculturii: bază alimentară a populației și de materii prime pentru industrie, mijloc de intensificare a schimburilor cu străinătatea și sursă a fondului național de dezvoltare economică și socială. În cadrul acestei concepții a fost elaborată teza cu privire la dezvoltarea complexă, multilaterală a agriculturii, ca una din condițiile principale ale îndeplinirii funcțiilor agriculturii ca mijloc de dezvoltare echilibrată a economiei naționale și asigurării independenței de stat. Această teză teoretică, avînd și o deosebită importanță practică, constituie o contribuție esențială la concepția teoretică economică generală cu privire la înăptuirea complexului economic național unitar, armonios dezvoltat. În elaborarea și înăptuirea

acestei orientări un rol deosebit l-a avut Congresul al IX-lea al partidului, care, purtînd puternica amprentă a personalității creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a însemnat un moment crucial pentru toate domeniile vieții economice, politice și spirituale. Pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea s-a trecut, cu consecvență, la lichidarea unor tendințe de subapreciere a rolului agriculturii ce se manifestaseră în perioada 1950—1964.

Revoluția socialistă, independent de căile și formele pe care se realizează, impune lichidarea izvoarelor economice, sociale și politice ale relațiilor bazate pe exploatare, promovînd făurirea unui nou tip de relații, întemeiate pe echitate socială. Fiind opera maselor exploatare, revoluția socialistă, pentru a fi victorioasă, necesită stabilirea și făurirea de alianțe, organizarea forțelor sociale, sub conducerea clasei muncitoare și a partidului său politic. În țările agrare, participarea țărănimii la revoluție are un rol deosebit, pentru că numai astfel, așa cum arăta K. Marx, revoluția proletară „...capătă corul, fără de care cuvîntul ei se va transforma în toate țările țărănești în cîntecul lebedei“¹⁾

În întreaga sa activitate partidul nostru a pornit de la analiza aprofundată a condițiilor istorice de dezvoltare economică-socială a României, a considerat țărănimea ca forță socială de bază a luptei poporului român pentru libertate și neafirmare, pentru progres, pentru transformarea revoluționară a societății. „**Întreaga noastră istorie — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — pune în evidență faptul că țărănimea a fost clasa care, vreme îndelungată, a dus pe umerii ei greul bătăliilor pentru păstrarea și afirmarea ființei poporului român, pentru dezvoltarea națiunii noastre, pentru libertate, neafirmare și o viață mai bună, pentru transformarea revoluționară a societății**“²⁾ Totodată, analizînd retrospectiv rolul jucat de țărănime, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că această analiză ne permite „...relevarea rolului pe care țărănimea îl joacă astăzi, în alianță cu clasa muncitoare — clasa conducătoare a societății — cu ceilalți oameni ai muncii, în lupta pentru zidirea pe pămîntul României a celei mai drepte societăți — societatea socialistă și comunistă“³⁾

Fiind stabilit în mod științific rolul agriculturii și al țărănimii în strategia generală a făuririi și dezvoltării noii orînduiri, traducerea în practica socială a elaboratelor teoretice s-a individualizat și realizat în concordanță, cu etapele specifice ale revoluției și construcției socialiste în țara noastră. În momentul eliberării țării, în agricultură se mențineau încă puternice rămășițe ale relațiilor feudale, această ramură grav afectată de război folosind o tehnică cu caracter rudimentar. De mult se impunea o reformă agrară radicală, care să descătușeze forțele progresului și să deschidă căile pentru dezvoltarea agriculturii și propășirea țărănimii. Anterior, în țara noastră mai avuseseră loc două reforme agrare, în 1864 și 1921, dar ele nu au rezolvat și nici nu puteau să rezolve problema agrară. Este grăitor și edificator faptul că în 1930, cei 12 000 de moșieri (care reprezentau doar 0,40% din numărul exploatațiilor agricole) posedau o suprafață agricolă aproape egală cu a celor 2 460 000 gospodării țărănești luate la un loc.

Răsturnarea la 23 August 1944 a dictaturii militar-fasciste a deschis calea înăptuirii idealurilor de dezvoltare economică și socială ale maselor muncitoare, a preluării destinului poporului român în propriile sale mâini, a pășirii României pe drumul progresului și civilizației socialiste. Victoria insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, a deschis o pagină nouă în istoria țării noastre, creînd, concomitent, premisele necesare rezolvării definitive și depline a problemei agrare, prin ridicarea pe o treaptă superioară a dezvoltării agriculturii.

În noile împrejurări istorice se impunea înăptuirea unei reforme agrare cu adevărat democratice, care să deschidă perspectiva unor transformări ulterioare cu caracter socialist. Reforma agrară din 1945 a fost realizată prin exproprierea pămînturilor moșierești și împărțirea acestora la țărani fără pămînt și cu pămînt puțin. Prin cele 1 109 000 hectare împărțite țărănimii în 1945, precum și a încă 500 000 hectare atribuite ulterior, se apreciază că pămîntul atribuit de stat în

¹⁾ K. Marx și Fr. Engels, Opere, vol. 8, p. 1 112.

²⁾ Congresul consiliilor de conducere a unităților agricole socialiste, al întregii țărănimii, București, Ed. politică, 1977, p. 15.

³⁾ Idem.

mod gratuit țărânilor „se evaluează la 32 miliarde lei (la cursul stabilizării din 1952), echivalând aproape cu nivelul bugetului anual de stat din perioada antebelică.”⁴⁾ O parte din terenurile expropriate de la moșieri au fost trecute în proprietatea statului, acestea constituind nucleul dezvoltării ulterioare a sectorului de stat al agriculturii socialiste.

Realizarea reformei agrare direct de către țărânilor, cu sprijinul activ al clasei muncitoare și sub direcția conducere a Partidului Comunist, i-a conferit acesteia caracterul de revoluție agrară democratică, cu consecințe de mare importanță pe plan economic, social și politic. Acum au fost înlăturate rămășițele relațiilor feudale, moșierimea a fost în cea mai mare parte lichidată ca clasă, s-a dezvoltat și cimentat alianța clasei muncitoare cu țărânilor muncitoare, alianță care a constituit forța socială care a asigurat răsturnarea de la putere a claselor exploatoare, instaurarea puterii politice a clasei muncitoare și a țărânilor ca bază trainică a tuturor transformărilor democratice și revoluționare ce aveau să vină.

În urma reformei agrare din 1945 agricultura a înregistrat una din schimbările sale structurale esențiale, gospodăriile țărănilor muncitori reprezentând acum 920/100 din numărul total al gospodăriilor, și deținând 800/100 din suprafața agricolă a țării.

Cu tot caracterul său obiectiv necesar și adinc progresist reforma agrară din 1945 nu putea constitui decît un prim pas pe calea rezolvării problemei agrare. Mica producție de mărfuri, chiar cu sprijinul acordat de stat gospodăriilor țărănești, nu putea asigura progresul agriculturii în ritmul și în concordanță cu cerințele dezvoltării economice generale. Menținerea micii producții de mărfuri, grevată de un nivel tehnic scăzut, nu putea asigura nici soluționarea problemelor economice și sociale ale țărânilor înseși. Odată cu naționalizarea, în iunie 1948, a principalelor mijloace de producție, cu făurirea unui puternic sector socialist în economie, a devenit evident că transformarea socialistă a agriculturii constituie un imperativ istoric, de îndeplinire a căruia depindea construirea unei baze economice unitare, singura în măsură să garanteze victoria revoluției socialiste, consolidarea puterii muncitorilor și țărănilor, crearea condițiilor pentru înaintarea continuă a construcției societății socialiste. „Odată cu făurirea sectorului socialist în industrie — se arată în Programul partidului — a apărut necesitatea trecerii la organizarea pe baze socialiste a agriculturii. Plenara Comitetului Central din martie 1949 a hotărît organizarea sectorului de stat în agricultură și trecerea la cooperativizarea agriculturii. Această a constituit începutul unei noi etape în împlinirea revoluției agrare, un moment de o importanță covârșitoare pe calea dezvoltării socialiste a țării noastre.”⁵⁾ Concepția elaborată de Plenara din 3—5 martie 1949, completată și îmbogățită ulterior în decursul a aproape un deceniu și jumătate de activitate practică, ne apare astăzi în toată plenitudinea valorii sale istorice și va rămîne ca un bun de preț în gîndirea social-economică a partidului și poporului nostru.

Concepția generală a partidului nostru de transformare socialistă a relațiilor agrare cuprinde, ca elemente componente ale unui tot unitar: crearea și modernizarea bazei tehnico-materiale în agricultură, dezvoltarea sectorului de stat — întreprinderi agricole de stat, stațiuni de mecanizare, unități de cercetare științifică —, atragerea micilor producători la socialism pe calea cooperatiei, pe baza liberului consimțămînt și a cointeresării materiale, sprijinirea materială și financiară a cooperativei agricole, ridicarea permanentă a nivelului de pregătire profesională, culturală și politică a întregii țărânilor.

Pornind de la raporturile dialectice între dezvoltarea forțelor și a relațiilor de producție o atenție deosebită a fost acordată creării și modernizării bazei tehnico-materiale a agriculturii. Procesul de transformare a relațiilor agrare s-a împletit cu procesul de intensificare a producției agricole. Deși în această perioadă (1950—1965) în dezvoltarea bazei tehnico-materiale s-au manifestat unele greutăți și neajunsuri, determinate de posibilitățile reduse ale economiei naționale, dar și de unele subaprecieri ale capacității agriculturii și ale țărânilor de a contribui la dezvoltarea economică, totuși se poate aprecia că în această perioadă își găsesc începuturile bazele dezvoltării, modernizării și intensificării producției agricole. A început fabricarea pe scară largă a tractoarelor și mașinilor agricole, s-a început producerea industrială modernă a îngrășămintelor chimice, s-au pus bazele cercetărilor științifice complexe, îndeosebi ale creării hibridilor, au început studiile privind îmbunătățirile hidroameliorative, îndeosebi a irigațiilor. O trăsătură importantă care definește și explică succesul procesului de transformare a agriculturii o constituie faptul că el s-a desfășurat treptat, pe măsura creării și modernizării bazei tehnico-materiale.

În cadrul concepției generale de transformare socialistă a agriculturii au fost stabilite locul și rolul întreprinderilor agricole de stat și al stațiilor pentru mecanizarea agriculturii

⁴⁾ Dezvoltarea economică a României 1944—1964. București, Ed. Academiei R.S.R., 1964, p. 27.

⁵⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. politică, București, 1975, p. 56.

⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, Ed. politică, 1974, București, vol. 8, p. 894.

Prin măsurile luate de partid și de stat pentru transformare întreprinderilor agricole de stat în centre puternice ale creșterii producției, ele au constituit, în toată perioada cooperativizării, nu numai un izvor principal și sigur al formării fondului central de stat de produse agroalimentare, dar și — fapt deosebit de important — un model de gospodărire și de organizare socialistă a producției, un promotor al progresului tehnic în agricultură, precum și un sprijin pentru cooperativele agricole cărora le livrau semințe, reproducători de animale de rasă ș.a. Cît privește stațiunile de mecanizare a agriculturii, ele au reprezentat forme prin care statul socialist a pus la îndemîin țărânilor mijloacele tehnice necesare mării producții agricole cooperatiste.

În cadrul concepției generale de împlinire a revoluției agrare socialiste, un loc central l-a ocupat teza cu privire la cooperatie, ca formă de proprietate socialistă, de organizare socială a țărânilor și a producției agricole, ca o cale sigură de lichidare a inapoierei economico-sociale, de dezvoltare rapidă a satului, ca factor de importanță deosebită pentru progresul întregii societăți, pentru crearea unei economii socialiste unitare. Pentru a convinge țărânilor prin propria experiență de avantajele mării producții, în procesul de cooperativizare s-a folosit o diversitate de forme simple de asociere, printre care un rol important l-au avut întovășirile agricole. Este elocvent în acest sens că în 1960 întovășirile agricole cuprindeau peste trei milioane hectare teren agricol. Însemnătatea acestei forme de asociere a constat în faptul că, în cadrul ei, marea majoritate a țărânilor a învățat „alfabetul” agriculturii socialiste moderne și s-a convins de necesitatea trecerii la o formă superioară de producție — cooperativa agricolă de producție.

În lumina principiilor socialiste ale organizării și dezvoltării cooperativei agricole au fost luate măsuri privind organizarea și retribuirea muncii, potrivit cantității și calității muncii depuse, s-a împlinit consolidarea economică și organizatorică a unităților.

Pentru țărânilor, principala motivație economică și socială a cooperativizării a constituit-o interesul ei material, sporirea producției și, pe această cale, a veniturilor. De o atenție deosebită s-a bucurat organizarea legăturilor dintre oraș și sat pe baze economice, sprijinul financiar al cooperativei, un moment important reprezentîndu-l renunșarea la cotele obligatorii și trecerea la sistemul de contractări și achiziții.

Trecerea la agricultura modernă impunea, în mod necesar, creșterea nivelului de cunoștințe, a pregătirii profesionale, ca și a nivelului politic și de cultură al producătorilor agricoli. Încă din primii ani ai revoluției socialiste a fost lichidat analfabetismul, au fost pregătite numeroase cadre de specialiști cu înaltă calificare și cu calificare medie, iar prin cursurile de scurtă durată a fost ridicat nivelul profesional al întregii țărânilor. În cursul perioadei de cooperativizare s-a desfășurat o intensă muncă organizatorică și politică pentru ridicarea nivelului de conștiință a țărânilor, de convingere asupra necesității trecerii la socialism. Combatînd concepțiile ce subapreciau rolul agriculturii, tendințele de minimalizare a importanței muncii politico-organizatorice la sate precum și unele greșeli în politica dusă față de țărânilor, partidul a înlăturat la timp greutățile ivite, asigurînd împlinirea liniei politice juste în procesul de transformare socialistă a agriculturii.

Ca urmare a împlinirii politicii de transformare socialistă a agriculturii pe măsura creării condițiilor materiale și a convingerii țărânilor, revoluția agrară socialistă a avut drept caracteristică principală creșterea sistematică a producției agricole, infirmîndu-se astfel teoriile burgheze ale vremii, ce afirmau inevitabilitatea scăderii producției în perioada unei transformări agrare revoluționare.

Transformarea socialistă a agriculturii — cea mai profundă revoluție agrară cunoscută de omenire — a avut o importanță deosebită pentru întreaga dezvoltare economică, socială și politică a țării noastre. Sintetizînd semnificația ei istorică, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „Aceasta a marcat victoria deplină a revoluției agrare socialiste, a organizării agriculturii românești pe baze socialiste de stat și cooperatiste, deschizînd, totodată, calea trecerii într-o etapă nouă, superioară, a soluționării problemei agrare, a asigurării unui progres rapid al producției agricole și ridicării nivelului de trai al țărânilor. Această măreață victorie a marcat crearea economiei socialiste unitare, triumful relațiilor noi, socialiste, atît la orașe cît și la sate, izbînda definitivă a socialismului în România, în toate sectoarele de activitate.”⁶⁾

Prin crearea proprietății socialiste în agricultură s-a deschis cîmp larg de acțiune legilor economice ale socialismului în întreaga economie națională, alianța dintre clasa muncitoare și țărânilor, bazată pe comunitatea de interese fundamentale și a unității de scop în dezvoltarea societății socialiste s-a ridicat pe o nouă treaptă.

Împlinirea victorioasă a revoluției agrare socialiste reprezentînd unul din importante succese din istoria partidului nostru, una din remarcabilele sale contribuții la tezaurul teoretic și practic al socialismului științific.

D. DUMITRU

Perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale — impuls pentru sporirea eficienței

ÎN CONCEPȚIA Partidului Comunist Român formele de conducere și planificare a economiei naționale au un caracter dinamic, perfecționarea continuă a acestora constituind un proces obiectiv care vizează maximizarea rezultatelor atât la nivelul fiecărei întreprinderi, cât și pe ansamblul economiei. În concordanță cu această gândire profund științifică, revoluționară, partidul nostru a combătut cu tărie orice manifestare de imobilism a mecanismului economico-financiar, a promovat cu consecvență forme eficiente de conducere și planificare a economiei naționale aducând o contribuție de seamă la îmbogățirea teoriei și practicii construcției socialiste.

Pornind de la necesitatea ca mecanismul economico-financiar să contribuie nemijlocit, activ, la înfăptuirea comandamentelor majore ale fiecărei etape de dezvoltare a societății noastre socialiste, în perioada care a urmat Congresului al IX-lea al P.C.R. a avut loc un amplu proces de inovare în domeniul conducerii economice și sociale, au fost introduse forme organizatorice și practici democratice originale, care în seama de particularitățile istorice și economice ale țării noastre, menite să asigure creșterea participării reale a maselor muncitoare la conducerea societății, la obținerea unei înalte eficiențe a întregii activități. Rezultatele obținute în toate domeniile de activitate scot cu pregnanță în evidență că adâncirea democrației economice, perfecționarea permanentă a mecanismului economico-financiar au avut o contribuție însemnată la înfăptuirea vastului program al partidului de dezvoltare în ritm ascendent a întregii economii, de obținere a unei înalte eficiențe, a unor rezultate financiare superioare care să asigure resursele necesare progresului continuu al societății românești și ridicării neconținute a nivelului de trai al poporului.

Creșterea complexității economiei, participarea activă la schimburile economice internaționale, obținerea unei înalte rentabilități a producției au impus noi măsuri pentru perfecționarea mecanismului economico-financiar astfel încât acesta să determine acel salt calitativ absolut necesar îndeplinirii obiectivului de importanță istorică — depășirea în cincinalul următor a stadiului de țară în curs de dezvoltare și trecerea României în rîndul țărilor cu o dezvoltare economică medie. În cadrul acestor intense preocupări un moment de referință îl reprezintă plenara C.C. al P.C.R. din martie 1978, care, pornind de la necesitatea obiectivă a perfecționării organizării și conducerii, a ridicării pe o nouă treaptă a nivelului activității economico-financiare, a hotărât un ansamblu de măsuri care au ca idee centrală aplicarea fermă a autoconducerii muncitorești, întărirea autogestunii economico-financiare.

În cuvîntarea la plenară, care constituie un model strălucit de analiză științifică, revoluționară, a relației dintre dezvoltarea democrației socialiste, a cadrului organizatoric necesar partici-

pării nemijlocite, responsabile a oamenilor muncii la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și mecanismul economico-financiar, implicațiile evoluției necorelate a acestora, tovarășul Nicolae Ceaușescu a scos în evidență că perfecționarea conducerii și planificării economice și financiare nu a ținut pasul cu prefacerile calitative intervenite în societatea românească. Neconcordanțele dintre cadrul organizatoric creat, dintre formele democratice de conducere și mecanismul economico-financiar, nu erau de natură să asigure participarea responsabilă a tuturor oamenilor muncii la dezvoltarea rapidă a societății noastre socialiste, la gospodărirea judicioasă a fondurilor materiale și bănești pe care societatea le-a încredințat unităților economice.

MĂSURILE adoptate de plenară, pe baza propunerilor secretarului general al partidului, au înlocuit mecanismul învechit „cu un mecanism nou care să țină seama de cerințele progresului rapid al forțelor de producție, de formele conducerii moderne ale activității economico-financiare, de cadrul democratic al autogestionării și autoconducerii întreprinderilor”.

Analiza rezultatelor obținute în aplicarea noului mecanism economico-financiar, a experienței căpătate, a neajunsurilor constatate, critice și indicațiile date în repetate rânduri de conducerea partidului pentru aplicarea cu fermitate a acestuia, ne dau posibilitatea de a înțelege mai bine sensul și finalitatea hotărârilor adoptate de plenara din martie 1978. Care sînt în fond obiectivele și elementele definitorii ale noului mecanism ?

Noul mecanism economico-financiar a situat pe prim plan consolidarea **autoconducerii muncitorești**, crearea unor instrumente, pirghii, care să dea posibilitatea oamenilor muncii de a avea un rol activ, real, în procesul de conducere, pentru a spori inițiativa și răspunderea acestora în realizarea sarcinilor de plan. În acest cadru, au căpătat valențe noi formele democratice, instituționalizate, de participare a oamenilor muncii la conducere, s-au deschis larg porțile afirmării creativității acestora. A sporit astfel rolul adunărilor generale ale oamenilor muncii, a organelor colective de conducere în propunerea unor sarcini de plan în concordanță cu eforturile făcute de stat pentru dotarea întreprinderilor cu o tehnică înaltă, cu tehnologii de vîrf și totodată în stabilirea de măsuri care să asigure realizarea prevederilor de plan, înlăturarea neajunsurilor și soluționarea operativă a problemelor complexe care pot apărea la fiecare loc de muncă.

Un alt obiectiv important al noului mecanism economico-financiar îl constituie întărirea **autogestunii** fiecărei unități. În concepția partidului nostru autogestunea economico-financiară nu se limitează la desfășurarea unei activități care să asigure numai acoperirea cheltuielilor din veniturile proprii, ci are în vedere ca rezultatele financiare obținute să asigure și rambursarea fon-

durilor primite de la societate și totodată participarea, cu o cotă cît mai mare, la formarea resurselor necesare dezvoltării generale a societății. Aceasta întărește răspunderea colectivelor de oameni ai muncii în gospodărirea cu maximum de eficiență a fondurilor materiale și bănești, obligă la desfășurarea unei activități cît mai rentabile.

ÎNTĂRIREA autogestunii economico-financiare are la bază **revitalizarea funcției beneficiului**, ca mijloc de cointeresare colectivă și individuală în realizarea producției fizice, a producției nete, îmbunătățirea calității producției, scăderea continuă a costurilor, care, în final se reflectă în beneficiu, barometru sensibil al modului cum se realizează indicatorii de plan. În acest scop, pentru a spori cointeresarea în realizarea și depășirea beneficiului planificat, în cadrul noului mecanism o parte tot mai mare a beneficiului a fost lăsată la dispoziția întreprinderilor pentru constituirea fondurilor proprii de dezvoltare și cointeresare. În acest mod s-a eliminat situația din trecut cînd la buget se vărsa o proporție mare din beneficii, dar, în aceeași măsură, de la buget se finanța o mare parte din nevoile întreprinderii. Astfel de fluxuri, întreprindere-buget-întreprindere, care cuprindeau volume importante de beneficii, respectiv cheltuieli, nu erau de natură să sporească preocuparea întreprinderilor pentru creșterea prin mijloace economice a veniturilor proprii, pentru cheltuirea cu simț de răspundere a fondurilor.

Potrivit prevederilor noului mecanism, constituirea fondurilor proprii de dezvoltare și cointeresare și respectiv utilizarea lor este strîns legată de realizarea beneficiului astfel că atât întreprinderea în ansamblul ei, cât și fiecare om al muncii sînt interesați în obținerea de beneficii cît mai mari. În noul mecanism cointeresarea individuală nu se limitează la fondul de participare a oamenilor muncii la beneficii, la fondul de construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social și la fondul pentru acțiuni sociale. În fapt, fondul de dezvoltare economică al întreprinderii, precum și fondul mijloacelor circulante influențează la rîndul lor fondurile destinate stimulării individuale, întrucît introducerea unor utilaje cu randamente mai ridicate, a unor tehnologii de înaltă productivitate, sporesc producția și beneficiile, determină scăderea costurilor și deci creșterea rentabilității etc. cu efecte favorabile asupra fondului de participare a oamenilor muncii la beneficii. Are loc astfel o cointeresare puternică în realizarea și depășirea beneficiilor, în constituirea fondurilor prevăzute de lege, o spori- re a preocupării pentru prevenirea și eliminarea oricăror abateri care pot influența negativ realizarea indicatorilor de plan ceea ce determină o intensificare a controlului reciproc al oamenilor muncii, atât în interiorul aceleiași întreprinderi cît și între întreprinderi. Totodată, se întărește solidaritatea, crește rolul colectivelor de oameni ai muncii.

în eliminarea operativă a neajunsurilor care influențează nu numai rezultatele întreprinderilor în care acestea apar, ci, adesea, provoacă greutate în lanț și întreprinderilor care-și desfășoară activitatea în condiții normale.

UN ALT ELEMENT component de bază al noului mecanism economico-financiar constă în faptul că acesta a făcut o delimitare precisă între obligațiile întreprinderii și drepturile acesteia, mijloc important de întărirea răspunderii față de societate și față de propriile colective de oameni ai muncii.

Cunoscând precis obligațiile față de societate și totodată partea din beneficii care rămân la dispoziția lor, întreprinderile pot stabili din timp măsurile necesare pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului, pentru depășirea beneficiului, creșterii contribuției la formarea fondurilor generale ale societății și a volumului fondurilor proprii de dezvoltare și cointereseare. Totodată, se întărește disciplina de plan și financiară, intrucit orice abateri de la acestea pot afecta grav echilibrul financiar al întreprinderii.

Corespunzător obiectivelor de bază ale noului mecanism economico-financiar, în centrul indicatorilor de plan a fost situată **producția fizică și producția netă**.

Legătura strinsă dintre acești indicatori, interconținutul lor reciprocă duce la înlăturarea mentalității de a realiza producție de dragul producției, determinând producerea a ceea ce este necesar economiei naționale, a sortimentelor cu desfacere asigurată. Aceasta impune contractarea din timp a producției, asigurarea desfacerii la intern sau export și definitivarea înainte de începerea anului de plan, a întregului proces de cercetare, proiectare, aprovizionare, producție și desfacere.

Producția netă este legată nu numai de indicatorul cantitativ — realizarea producției fizice — ci, în mod deosebit, de indicatorul calitativ **cheltuielile materiale**, scăderea acestora constituind un obiectiv deosebit de important în actuala etapă de dezvoltare a economiei noastre. Prin introducerea acestui indicator s-a realizat evidențierea mai reală a contribuției fiecărei întreprinderi la formarea venitului național, sursă care asigură mijloacele necesare pentru dezvoltarea în continuare, în ritm ascendent a economiei și ridicarea bunăstării întregului popor.

Scăderea cheltuielilor materiale, bază sigură de sporire a valorii producției nete și respectiv a venitului național, capătă o importanță maximă în cadrul noului mecanism devenind obiectiv major al colectivelor de oameni ai muncii în lupta pentru creșterea beneficiului, a fondurilor de dezvoltare și cointereseare.

O trăsătură caracteristică a noului mecanism economico-financiar constă în imbinarea armonioasă a interesului general al societății de obținere a unei înalte eficiențe, cu interesul fiecărei întreprinderi, al fiecărui colectiv de oameni ai muncii, de realizare a unor beneficii cât mai mari, o parte din acestea revenind celor care au participat la realizarea lor. Noul mecanism constituie astfel un tot unitar, indivizibil și deci aplicarea numai a unei părți a acestuia nu poate asigura funcționarea lui corespunzătoare. Caracterul indivizibil al noului mecanism a fost subliniat în repetate rânduri de conducerea de partid care a atras atenția asupra aplicării cu fermitate a tuturor laturilor

acesteia. În fapt însă, așa cum sublinia secretarul general al partidului la Constătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 29—30 mai 1980, „...mulți au înțeles că toate problemele mecanismului economic se reduc numai la participarea la beneficii. Pentru unii, problema este cum se poate obține suplimentar, ceva în plus pentru fondul de premiere de la sfârșit de an, chiar în condițiile nerealizării planului, a rentabilității, a producției nete, a beneficiilor”.

Înțelegând mai bine laturile noului mecanism economico-financiar, prin aplicarea lui mai fermă acesta își va aduce o contribuție sporită la creșterea eficienței activității. Aplicarea fermă a noului mecanism implică, în primul rând, răspuneri sporite pentru toate unitățile economice, pentru realizarea prevederilor de plan pe anul 1980, pentru pregătirea temeinică și desfășurarea în cele mai bune condiții a activității de realizare a planului pe anul 1981. În cuvintarea rostită la ședința plenară lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 13 iunie 1980, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit pe larg la necesitatea încheierii cu succes a planului pe acest an, pentru realizarea ritmică a producției fizice, a producției nete, a exportului, pentru obținerea unei înalte rentabilități a producției. Totodată, a indicat căile pentru creșterea eficienței care constituie sarcini deosebit de importante pentru toate unitățile economice: ridicarea neconținută a nivelului calitativ și tehnic al producției; organizarea științifică a producției și muncii; creșterea mai susținută a productivității muncii; înlocuirea tehnologiilor vechi cu cele mai avansate: recuperarea, colectarea și re folosirea materialelor, recondiționarea și refolosirea pieselor de schimb; normarea științifică a consumurilor energetice și materiale; tipizarea produselor; reducerea consumului de combustibil și energie; realizarea de produse noi cu o reducere simțitoare a consumurilor materiale; utilizarea integrală a capacităților de producție și orientarea fondurilor de investiții pentru procurări de mașini și utilaje, reducându-se substanțial cheltuielile pentru lucrările de construcții-montaj. Așa cum arăta secretarul general al partidului „...fiecare să știe ce consumă, cât îl costă și să facă totul pentru a realiza producția cu cheltuieli materiale cât mai mici și cu forță de muncă cât mai redusă”.

O atenție deosebită trebuie acordată condițiilor pentru trecerea de la 1 ianuarie 1981 la cursul unic de 15 lei/\$ sau rublă, latură a noului mecanism într-un domeniu foarte important cum este acela al participării tot mai active a României la diviziunea internațională a muncii. Aceasta impune stabilirea din timp a măsurilor pentru scăderea substanțială a costurilor de producție, îmbunătățirea calității, operativitate în adaptarea la cerințele pieței externe, contractarea în întregime a producției de export, obținerea unor prețuri externe cât mai mari.

Înăptuirea neabătută a noului mecanism economico-financiar va constitui un mijloc eficace de stimulare a colectivelor de oameni ai muncii în creșterea inițiativei și răspunderii pentru realizarea planului pe anul 1980 la toți indicatorii, bază pentru obținerea unor noi succese în anul următor, primul an al cincinalului 1981—1985.

G. NICOLESCU

Ministerul Finanțelor

În cinstea zilei de 23 August

Noi obiective în funcțiune

● **FORMAȚILE TRUSTURILOR ȘI ÎNTEPRINDERILOR SPECIALIZATE ALE MINISTERULUI CONSTRUCȚIILOR INDUSTRIALE** raportează că, în întâmpinarea mării sărbători — ziua de 23 August, au pus în funcțiune 265 de obiective și capacități de producție importante, prevăzute în planul de investiții al ultimului an al cincinalului. Din acestea, 43 au fost predate beneficiarilor din industrie și agricultură, în avans față de termenele planificate. Este vorba, printre altele, de două capacități de producție ale căror termene erau stabilite pentru luna decembrie, la întreprinderea de mașini-unelte din Bacău, de secția de țesături tip bambac de la filatura și țesătoria din Baia Mare, de secția din Huedin a întreprinderii „Unirea” Cluj-Napoca, profilată pe fabricația de utilaje textile.

● **PE PLATFORMA COMBINATULUI DE INGRĂȘĂMINTE CHIMICE DE LA SLOBOZIA** a fost pusă în funcțiune, la întreaga capacitate, **CEA MAI MARE INSTALAȚIE DE FABRICARE A FURFURULUI DIN ȚARA NOASTRĂ**. Produsul obținut este folosit ca solvent în industria petrolieră și la producerea rășinilor furanice, contribuind la reducerea substanțială a importurilor în aceste domenii. Tehnologia de fabricație, realizată de un colectiv de specialiști de la Institutul de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică pentru industria chimică, utilizează ca materie primă ciocălăi de porumb și coji de semințe de floarea-soarelui. Mașinile și utilajele ce compun instalația, executate în marea lor majoritate în întreprinderi românești, asigură automatizarea completă a procesului de fabricație și un nivel ridicat de productivitate.

● **LA BRAZI** a fost pusă în funcțiune o **MODERNĂ INSTALAȚIE DE IZOMERIZARE NORMAL — PENTAN**, materie primă folosită — în cadrul combinatului prahovean pentru obținerea benzinelor cu cifră octanică superioară și a cauciucului polizoprenic. Instalația — prima de acest fel din țară — al cărui proiect aparține specialiștilor Institutului de cercetări și proiectări tehnologice pentru rafinării și instalații petrochimice din Ploiești, a fost realizată în cea mai mare parte cu utilaje și aparate românești.

● **O NOUĂ CAPACITATE DE PRODUCȚIE** a fost pusă recent în funcțiune în **CADRUL ÎNTEPRINDERII DE TRACTOARE DIN MIERCUREA CIUC**. Noua unitate este proiectată să producă anual 3 000 tractoare pe șenile.

● **LA ÎNTEPRINDEREA MECANICĂ DIN GHEORGHIENI**, județul Harghita, unitate apărută pe harta economică a județului în anii actualului cincinal, a intrat în funcțiune o nouă capacitate. Este vorba de **O LINIE DE TURNARE PENTRU 2 000 TONE PIESE DIN FONTA** — prima din cele patru asemenea linii cu care se va dezvolta întreprinderea.

ȘTIINȚA ȘI CERCETAREA, FACTORI DE BAZĂ ÎN PROCESUL DEZVOLTĂRII

ÎN TOATE marile înfăptuiri realizate de poporul nostru în anii construcției socialiste se află încorporat organic aportul gândirii și cercetării științifice românești. Aceasta continuă și înconunează astăzi, în noul climat social pe care l-a instaurat socialismul pe pământul patriei, în condițiile orientărilor novatoare imprimate întregii noastre dezvoltări economico-sociale în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, noile tradiții de creație științifică și tehnică, remarcabilele succese ale unor înaintași iluștri, recunoscuți și apreciați în întreaga lume. Dezvoltarea științei și tehnicii, aplicarea în producție, în întreaga viață economico-socială.

a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane constituie un factor de bază al creșterii în ritm susținut și al modernizării forțelor de producție, al progresului multilateral al economiei naționale. Ca o recunoaștere a rolului său în dezvoltarea economico-socială a țării, știința s-a bucurat de o atenție neslăbită din partea conducerii partidului și statului nostru. După cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat celui de-al XII-lea Congres, această orientare se va situa și în viitor în centrul politicii economice, știința urmînd să se afirme și mai puternic ca factor al dezvoltării.

Amplificarea bazei materiale și de personal a cercetării

LA BAZA DEZVOLTĂRII impetuoză a cercetării științifice românești se situează un amplu efort uman și material — recunoaștere a importanței pe care calitatea de pregătire a cadrelor ce activează în acest domeniu, organizarea lor corespunzătoare, deopotrivă cu nivelul tehnic al dotărilor, îl au asupra promovării progresului tehnic și al încorporării sale rapide în economie. Imaginea inventatorului izolat, gîndind și experimentînd în universul strîmt al laboratorului său aparține în întregime trecutului. Astăzi, progresul în știință necesită un număr tot mai mare de cercetători și personal științific, o bază tehnico-materială tot mai complexă și diversificată, el necesită din partea societății eforturi financiare, materiale și umane tot mai însemnate. Înțelegerea de către partidul nostru a acestei legități a raportului știință-economie, a faptului că pentru a se afirma, autentic și plenar, ca factor dinamizator al dezvoltării, știința trebuie să constituie ea însăși subiectul unui proces de dezvoltare, s-a concretizat, în cei treizeci și șase de ani pe care îi aniversăm astăzi de la momentul de început al unei noi ere pe pământul României, în remarcabile realizări.

Să le amintim pe cele mai însemnate. Dacă în cincinalul 1961—1965 fondurile utilizate în cercetare se cifrau la 5 mld. lei, în cincinalul 1976—1980 acestea erau de 48 mld. lei, urmînd să atingă valoarea de 70 mld. lei în cincinalul următor. Fondurile fixe ale cercetării au crescut, de asemenea, în intervalul 1965—1980 de 4,5 ori. Totodată, personalul încadrat în cercetare — indicator semnificativ pentru nivelul de dezvoltare al acestui sector — a sporit de la 50 000 în anul 1965, la circa 200 000 de persoane, dintre care 70 000 cu studii superioare, cît acționează în acest an în activitatea de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare.

Concomitent cu creșterea bazei materiale, în cercetare a avut loc o acțiune continuă de perfecționare a con-

ducerii și structurilor organizatorice. Astăzi, întreaga activitate de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic este coordonată și îndrumată de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, organ de partid și de stat, deliberativ și larg reprezentativ; acest consiliu ce are ca președinte o prestigioasă personalitate științifică, tovarășa acad. prof. dr. ing. Elena Ceaușescu, este compus din peste 200 de oameni de știință — directori generali și directori de institute, președinți de academiilor, profesori universitari, academicieni, cercetători din institute, centrale industriale și întreprinderi. Cercetarea științifică se realizează în fiecare ramură sau domeniu prin institute sau centre de cercetare, pe ansamblu numărul acestora ajungînd la 175. Activitatea lor este coordonată în mod unitar de 10 institute centrale de cercetare și 3 academii de profil. De asemenea, la nivel de ministere există direcții tehnice, iar în centrale și întreprinderi compartimente de concepție care, paralel cu activitatea de cercetare, au sarcini precise pe linia aplicării în producție a cercetărilor științifice terminate.

Reflectînd amplele eforturi depuse an de an în direcția dezvoltării și modernizării bazei sale tehnico-materiale, a ridicării neconținute a calificării cadrelor, a perfecționării cadrului organizatoric de desfășurare a activității, cercetarea științifică românească s-a înscris ca un participant activ, de avangardă, la toate progresele istorice obținute în procesul dezvoltării economiei naționale. Potrivit orientărilor Congresul al IX-lea al partidului, îmbogățite ulterior, potrivit condițiilor specifice fiecărei etape, cercetarea științifică și activitatea de inginerie tehnologică a fost ancorată puternic în domeniile prioritare pentru dezvoltarea producției materiale și creșterea eficienței economice, valorificarea superioară, cu maximum de randament, a resurselor naționale, introducerea mai rapidă a noilor produse și tehnologii, mecanizarea și automatizarea proceselor de producție.

Această orientare și-a dovedit realismul, justețea în practică. Astfel, produsele noi și reproiectate introduse în fabricație în actualul cin-

cinal, vor reprezenta în 1980 circa 44 la sută din valoarea producției industriale. Pe bază de cercetare științifică proprie, în cursul acestui cincinal se vor asimila circa 10.000 de mașini, utilaje și instalații noi și reproiectate, precum și peste 5 000 de noi materiale și bunuri de consum; de asemenea, se vor introduce în producție circa 9 000 de tehnologii moderne, cercetarea națională asigurînd, pe cincinal, circa 90 la sută din materialele și tehnologiile noi introduse în fabricație.

Clarviziune și înțelegere a necesităților viitoare ale economiei

PE PARCURSUL dezvoltării civilizației umane știința s-a situat constant în avangarda producției; ea a constituit o permanentă sursă de idei și soluții originale care, transpuse în practică, au generat noi impulsuri în dezvoltarea mijloacelor de producție. Pe deplin valabil și în acele epoci istorice în care drumul de la descoperirea științifică, de la invenția tehnică, pînă la încorporarea sa în practică — și încă mult mai greu, pînă la aplicarea sa generalizată — rolul de pionierat pe care îl are știința și tehnologia în procesul dezvoltării este mult accentuat, nuanțat, în condiții de complexitate tot mai sporită, astăzi în economia noastră socialistă. Tocmai de aceea preocuparea de a trasa liniile mari de evoluție în care să se cantoneze investigațiile științifice, într-un orizont de timp larg, de a încredința cercetării sarcina de a pregăti și pune la îndemîna producției, în fiecare moment, soluții tehnice originale, avansate, constituie o acțiune în deplină concordanță cu dialectica progresului economico-social.

Știința românească dispune astăzi de un astfel de cadru închegat în care își proiectează dezvoltarea: „Programul-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000”, document aprobat la Congresul al XII-lea al partidului. Constituind un moment de legătură

între trecut și viitor, această veritabilă Cartă a cercetării științifice din țara noastră sintetizează concepția partidului, a secretarului său general, cu privire la rolul științei, oferind deopotrivă soluții concrete și stabilind căi practice de legătură între cercetarea științifică și producție.

Prin modul în care a fost conceput — eșalonat pe trei etape: 1985, 1990 și 2000 — Programul-directivă implică cercetarea științifică în rezolvarea unei serii largi de probleme ale dezvoltării: elaborarea de soluții care să contribuie la înlăptuirea în bune condiții a prevederilor planului de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul 1981—1985; el urmărește să asigure soluțiile tehnice și tehnologice necesare transpunerii în viață a orientărilor pentru cincinalul 1986—1990; să pregătească, în același timp, prin lărgirea preocupărilor de cercetare fundamentală, rezerva de descoperiri științifice și soluții tehnologice necesare dezvoltării în perspectivă a țării noastre, până în anul 2000. Cît privește dezvoltarea cercetărilor de profil, Programul-directivă oferă un exemplu de clarviziune, de înțelegere a necesităților viitoare ale economiei și, în această perspectivă, de stabilire a unor criterii riguroase în ierarhizarea domeniilor prioritare — deopotrivă pe termen scurt, mediu și lung — spre care să fie orientate eforturile colectivului de oameni de știință, de cercetători.

Astfel, un capitol însemnat al cercetării științifice românești îl va constitui investigațiile geologice chemate să asigure o cât mai bună cunoaștere a rezervelor de substanțe naturale de care dispunem și, pe această bază, o fundamentare cât mai riguroasă a dezvoltării economiei. De asemenea, un rol de primă însemnătate revine cercetării energetice, care trebuie să asigure soluții tehnologice pentru ca obiectivul dobîndirii de către România, în deceniul următor, a independenței energetice să devină fapt. În această perspectivă vor fi coordonate, într-o strategie unitară, cercetările privind valorificarea eficientă a resurselor energetice naționale și a noilor surse de energie, restructurarea industriei prin accentuarea ponderii ramurilor prelucrătoare mici consumatoare de energie, utilizarea rațională și economisirea energiei în toate sectoarele de activitate. Cercetarea în domeniul chimiei — organice și anorganice —, industriei construcțiilor de mașini, industriei materialelor de construcții, industriei ușoare, biologiei și agriculturii etc., etc. — iată doar alte câteva dintre domeniile a căror dezvoltare susținută în anii de pînă acum va fi continuată cu și mai multă vigoare, va fi înscrisă pe noi cote de calitate.

Știința și tehnologia modernă sînt și vor fi — tot mai mult în viitor — implicate în dezvoltarea economiei. În fapt, prin evidențierea unei serii de trăsături noi, distinctive — și vom reține aici cu deosebire, orientarea cercetărilor spre obiective bine definite de o anumită strategie a dezvoltării, reducerea perioadei dintre descoperire și aplicarea sa, implicarea tot mai profundă a cercetării în finalizarea în producție a proiectelor și soluțiilor elaborate de ea, fundamentarea activității din acest domeniu pe principii rentabilității și eficienței — cercetarea științifică dobîndește o finalitate economică bine conturată.

Un aport sporit la creșterea eficienței întregii activități

UN DOMENIU de maximă însemnătate pentru dezvoltarea economiei naționale — în care cercetarea științifică este implicată cu toate resursele sale, îl constituie eficiența economică. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită nu de mult la Consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. „înlăptuirea politicii partidului de ridicare a nivelului de trai material și spiritual se poate realiza numai în condițiile dezvoltării continue a forțelor de producție, ale creșterii eficienței și rentabilității întregii noastre activități economice.” Or, eficiența economică poate fi substanțial îmbunătățită, și aceasta alături de alte acțiuni și măsuri, prin perfecționarea tehnologiilor aplicate în diverse ramuri ale economiei, prin alinierea lor la nivelul de competitivitate mondial. La rîndul său, însăși concepția care stă la baza perfecționării tehnologice trebuie să încorporeze și să filtreze — prin limbajul său specific — noile restricții care jalonează desfășurarea proceselor economice, generate de criza energetică și de materii prime.

Tocmai de aceea, noile tehnologii care vor fi utilizate în economie vor trebui să conducă spre accentuarea reducerii consumurilor energetice și de materii prime (ceea ce impune, pe de altă parte, ca ele însele să fie mici consumatoare de energie), să permită punerea în valoare a noi resurse energetice, tradiționale sau neconvenționale, să permită obținerea de produse de calitate superioară, cu înalte virtuți de competitivitate. Totodată, factorul cercetare științifică și corolarul său, dezvoltarea tehnologică, constituie în-suși vehiculul ampleror restructurări preconizate a se realiza pe ansamblul economiei — și cu deosebire în industrie — prin promovarea ramurilor industriale ce permit valorificarea superioară a resurselor energetice și de materii prime.

Afirmarea exigențelor de sporire a eficienței activității economice, în toate domeniile de activitate, își află o exprimare specifică și în ce privește însăși activitatea de cercetare științifică. Pentru a contribui în toată plenitudinea capacităților sale la dezvoltarea economică, cadrele din cercetare, factorii de răspundere din economie implicați — într-un fel sau altul — în desfășurarea acestei activități trebuie să desfășoare o activitate eficientă. Din această perspectivă, procese care s-au afirmat cu putere în ultimele cincinale — realizarea de forme tot mai perfecționate ale integrării cercetării cu învățămîntul și producția, apropierea cercetării, prin tematică și soluții, de necesitățile curente ale activității practice — al căror inițiator clarvăzător a fost secretarul general al partidului, vor face în viitor saltul la o nouă calitate. Acestora li se adaugă noi exigențe în ce privește pregătirea și utilizarea corespunzătoare a oamenilor, a cadrelor de cercetători, singuri în măsură să pună în valoare, acest atribut inestimabil al geniului uman — creativitatea.

Nicolae IONESCU
secretar de stat, C.N.S.T.

În cinstea zilei de 23 August

Producție fizică și netă peste plan

● **MINERII DIN BAZINUL PO- IANA RUSCĂI** au extras peste prevederile de plan de la începutul anului și pînă la 20 august a.c. mai mult de 3 500 tone minereu de fier concentrat, 105 000 tone dolomită metalurgică, 5 500 tone talc brut și alte substanțe minerale utile. Sporul de producție a fost obținut cu consumuri specifice și costuri mai mici decît cele stabilite, pe ansamblul întreprinderii economisindu-se 1 670 000 kWh energie electrică.

● **COLECTIVUL ÎNTEPRINDERII DE RULMENȚI DIN BÎRLAD** a obținut în perioada ce a trecut din acest an, o producție industrială suplimentară în valoare de 70,5 milioane lei, o producție marfă peste plan de 46,2 milioane și un spor la indicatorul producției nete de peste 15 milioane lei. Totodată, a livrat economiei în plus peste 20 000 rulmenți, într-o largă gamă tipodimensională, în condițiile economisirii a peste 300 tone metal.

● **MUNCITORII, INGINERII ȘI TEHNICIENII DE LA ÎNTEPRINDEREA „TEHNOMETAL” DIN TIMIȘOARA**, au înscris pe graficul întrecerii socialiste o producție marfă suplimentară în valoare de aproape 70 milioane lei. Cea mai mare parte a producției suplimentare a fost obținută pe seama creșterii productivității care, raportată la producția netă, este cu 5 000 lei mai mare pe lucrător față de nivelul planificat. Ca urmare a măsurilor tehnico-economice aplicate, a prelucrării eficiente a materiilor prime, a reciclării unui volum însemnat de materiale de mici dimensiuni și a altor măsuri aplicate pe întregul flux tehnologic, s-au economisit aproape 500 tone metal.

● **Printr-o bună organizare a muncii și a producției, COLECTIVUL COMBINATULUI PENTRU FIBRE ARTIFICIALE BRĂILA** a depășit în perioada parcursă din acest an producția marfă planificată cu 15 milioane lei, livrînd în avans beneficiarilor importante cantități de celofibră, cord și utilaje tehnologice, în condițiile economisirii a 5,5 milioane kWh energie electrică și a 3 800 tone combustibil.

● **FORESTIERII MARAMUREȘENI** au realizat peste sarcinile de plan la zi o producție marfă însumînd 12 milioane lei și un spor la producția netă de 5,1 milioane lei. Ei au livrat suplimentar economiei, între altele, 4 300 mc lemn pentru p.a.l., 1 800 mc lobde, 506 mc cherestea și alte produse.

● **În primele șapte luni ale anului, COLECTIVUL DE OAMENI AI MUNCII DE LA COMBINATUL DE LIANȚI ȘI AZBOCIMENT DIN MEDGIDIA**, a obținut o producție industrială suplimentară în valoare de 18 milioane lei, reprezentînd 9 506 tone clincher, circa 20 000 tone ciment, 1 000 mp plăci și 42 km tuburi din azbociment, precum și importante cantități de piese de schimb.

CREȘTEREA CONTINUĂ A BUNĂSTĂRII ÎNTREGULUI POPOR — TELUL SUPREM AL POLITICII PARTIDULUI

36 DE ANI DE ISTORIE NOUĂ; fiecare an aducând cu sine noi și grăitoare dovezi asupra progresului continuu al societății noastre. Dezvoltarea forțelor de producție, repartizarea lor echilibrată în teritoriu, modernizarea structurilor economiei, ritmuri înalte ale creșterii economice, între cele mai înalte consemnate pe plan mondial, sporuri substanțiale ale productivității muncii în toate sectoarele — iată câteva dintre cele mai însemnate elemente de caracterizare a dezvoltării economico-sociale a țării, a realismului și caracterului științific ale concepției care stă la baza acestei dezvoltări. Aniversarea memorabilului act istoric de la 23 august 1944 constituie un prilej de a pune în evidență și alte însemnate realizări, cele obținute în planul bunăstării, al dezvoltării spirituale. Pentru că tot ce se făurește pe pământul României urmărește, după cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea ținută recent la marea adunare populară din Municipiul Brăila, „dezvoltarea generală a țării, ridicarea bunăstării întregului popor — telul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilaterale dezvoltate în România”.

Un profund umanism al orinduirii noastre socialiste

ÎN CONCEPȚIA PARTIDULUI nostru, posibilitatea de a asigura un consum cât mai diversificat pentru toți oamenii muncii, de a ridica continuu nivelul de trai și calitatea vieții are la bază dezvoltarea susținută a forțelor de producție, repartizarea lor judicioasă în teritoriu, creșterea prioritară a eficienței cu care sint cheltuite resursele societății. Numai în acest fel se poate asigura sporirea venitului național, a valorii nou create ca unică sursă de sporire a veniturilor populației, a nivelului ei de viață; în același timp, stabilirea unei repartizări juste, în funcție de condițiile specifice fiecărei etape de dezvoltare a economiei, între fondul de acumulare și cel de consum, situarea la circa o treime a părții din venitul național destinată dezvoltării au permis crearea suportului material al susținerii cererii de consum a populației. Prin înființarea, an de an, de noi unități în ramurile și subramurile care răspund nemijlocit consumului public, prin creșterea, diversificarea, și îmbunătățirea calitativă a producției acestora, s-au creat premise favorabile pentru reducerea decalajului obiectiv între cererea de consum și capacitatea economiei de a o satisface.

Este însă indiscutabil că sfera noțiunii de bunăstare, de nivel de trai și calitate a vieții, este cu mult mai cuprinzătoare. Calitatea vieții în socialism exprimă totalitatea condițiilor care asigură dezvoltarea armonioasă a ființei umane — în plan biologic, social, spiritual, satisfacerea la un nivel tot mai înalt a aspirațiilor sale. Pe un alt plan, obținerea unei calități a vieții superioare presupune armonizarea aspirațiilor individuale cu aspirațiile generale ale societății, împlinirea multilaterală a personalității umane, punerea în valoare a tuturor capacităților și talentelor fiecăruia în slujba binelui comun.

Evidențiind un caracter mai concret, mai „cuantificabil”, conceptul de nivel de trai se referă la gradul în care sint satisfăcute nevoile materiale și spirituale ale unei societăți, clase sociale sau persoane, în condițiile date de dezvoltare a forțelor de producție, a producției sociale. Pentru a caracteriza nivelul de trai sint utilizate o serie de determinări cantitative și calitative exprimate cu ajutorul unor indicatori economico-sociali. Acești indicatori urmăresc măsurarea nivelului veniturilor nominale și reale ale populației, a nivelului consumului de bunuri materiale și servicii pe locuitor, a stării de sănătate și de accesibilitate a populației la serviciile de ocrotire a sănătății, de învățământ, cultură și artă, la condițiile de muncă, de locuit și de odihnă, precum și la starea generală a mediului natural în care trăiesc și muncesc oamenii. Totodată acești indicatori economico-sociali permit desprinderea căilor, direcțiilor de acțiune prin care se va asigura o creștere continuă a bunăstării.

Dinamica dezvoltării economiei — baza creșterii calității vieții

DEZVOLTAREA în ritm intens a economiei naționale în perioada construcției socialiste a asigurat baza materială necesară ridicării continue a bunăstării tuturor oamenilor muncii.

Situându-se pe primele locuri din lume în ce privește dinamica dezvoltării economice, România a realizat în perioada 1950—1978 o creștere de 13 ori a venitului național, cu un ritm mediu anual de 9,7%. Creșterea venitului național și realizarea unei judicioase repartizări a acestuia în fond de dezvoltare și fond de consum a asigurat, odată cu accentuarea ratei fondului de dezvoltare, o sporire continuă a fondului de consum. Totodată, aplicarea consecventă a politicii de industrializare socialistă și dezvoltare armonioasă a tuturor ramurilor economiei naționale a avut efecte majore asupra populației ocupate. Astfel, ponderea populației ocupate în ramurile neagricole a crescut de la 29,5% în 1950 la 70,9% în 1980, din care 44,3%, față de 12% în 1950 în industrie și construcții. Atragerea în ramurile neagricole a unui volum tot mai mare de forță de muncă și creșterea sistematică a veniturilor populației din retribuirea muncii a dus la creșterea fondului de retribuire de 21 ori în 1980 față de 1950; retribuția medie netă a crescut la 2 261 (la sfârșitul acestui an), față de 1 595 lei în 1975, și 337 lei în 1950.

Veniturile țărânimii obținute din munca în C.A.P. și în gospodăria personală, calculate pe o persoană ocupată, au crescut la rindul lor de 8,3 ori, un rol însemnat revenind asigurării creșterii venitului minim garantat la 1 500 lei lunar pentru cei care lucrează în zootehnie și irigații, și la 1 200 lei pentru cei care lucrează în legumicultură, viticultură și pomicultură. Au crescut, de asemenea, veniturile obținute de populație din fondurile sociale de consum, îndeosebi prin sporirea pensiilor, a alocației de stat pentru copii, a fondurilor destinate dezvoltării învățământului, ocrotirii sănătății, acțiunilor social-culturale.

Creșterea veniturilor concomitent cu sporirea producției, diversificarea și îmbunătățirea continuă a calității bunurilor de consum, a determinat o ridicare substanțială a consumului populației la toate categoriile de produse. Creșterea consumului mediu anual pe locuitor la o serie de produse alimentare de bază este relevantă în acest sens: la carne și porduse din carne de la 16,7 kg în 1950, la 62,4 kg în 1980; la lapte și produse lactate de la 107,6 litri la 220 litri, la ouă de la 79 bucăți la 270 bucăți, iar la zahăr și produse din zahăr de la 6,9 kg la 30 kg. Nivelul consumului realizat la principalele produse alimentare asigură întregii populații calorile necesare întreținerii unei stări de nutriție echilibrate, în raport cu efortul fizic depus și cu vârsta. La bunurile nealimentare consumurile medii anuale pe locuitor sint, de asemenea, într-o continuă dinamică. Dezvoltarea și modernizarea industriei ușoare, diversificarea producției din această ramură asigură necesitățile de consum ale populației la principalele produse. La țesături (inclusiv confecții) consumul mediu anual pe locuitor a crescut de la 13,19 mp în 1950 la 29,10 mp în 1980, iar la încălțăminte de la 0,62 perechi la 4,10 perechi — pentru a ne referi doar la câțiva indicatori uzuali.

Odată cu sporirea veniturilor populației și cu satisfacerea tot mai deplină a nevoilor de hrană și îmbrăcăminte, a crescut și gradul de înzestrare a populației cu obiecte de folosință îndelungată — aceasta constituind în fapt, o mutație semnificativă în structura consumului populației și care indică apropierea tipului de consum din țara noastră de cel existent în statele industrializate. A sporit, de asemenea, considerabil gradul de

Tabelul nr. 1
Principalii indicatori ai veniturilor populației în anii 1980—1985*)
(prevederi)

	1980 (lei lunar)	1985 (lei lunar)	Creșterea în 1985 față de 1980 (%)
Retribuția medie reală	2 261	2 670	16—18
Veniturile reale ale țărânimii provenite din munca prestată în agricultură pe o persoană ocupată	1 380	1 725	25
din care :			
— veniturile membrilor cooperatori	1 388	1 741	25,4
— veniturile țărănilor cu gospodărie individuală	1 340	1 650	23,1

*) Intocmit pe baza Programului-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții. Editura politică, București, 1979.

Tabelul nr. 2

Nivelul consumului principalelor produse alimentare și nealimentare în perioada 1980—1985*

	U/M	1980	1985	Creșterea în 1985 față de 1980 — % —
Produse alimentare pe locuitor				
Carne și produse din carne	kg	62,4	68—72	9,0—15,4
Lapte și produse din lapte (exclusiv unt)	litri	220	230—240	4,5—9,1
Zahăr și produse din zahăr	kg	30	33—35	10,0—16,7
Ouă	buc.	270	275—280	1,8—103,7
Legume și produse din legume	kg	143,6	150—160	4,5—11,4
Fruite și produse din fructe	kg	63,0	75—85	19,0—34,0
Produse nealimentare pe locuitor				
Țesături (inclusiv confecții)	mp	29,1	35,9	23,4
Tricotaje	buc.	9,9	14,2	43,4
Încălțăminte	per.	4,1	4,1	—
Bunuri de folosință îndelungată la 1 000 locuitori				
Aparate de radio	buc.	247	300	21,5
Televizoare	buc.	203	245	20,7
Frigidere	buc.	157	220	40,1
Mașini de spălat	buc.	100	153	53,0
Autoturisme de oraș	buc.	28	57	103,6

* Intocmit pe baza Programului-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții.

dotare a populației cu aparate de uz casnic (frigidere, mașini de spălat), cu aparate de radio, televizoare și alte bunuri. Rezultate remarcabile au fost obținute în ce privește condițiile de locuit ale populației, numai în cincinalul actual se vor realiza circa un milion de apartamente din fondul statului; peste 15 milioane de cetățeni de la orașe și sate locuiesc în prezent în case construite în ultimii 30 de ani.

1981—1985 : nouă și însemnată etapă în procesul de ridicare a bunăstării

COORDONATELE FUNDAMENTALE ale creșterii bunăstării materiale și spirituale a poporului nostru în cincinalul 1981—1985 și-au găsit o exprimare coerentă și armonioasă în „Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții”, document adoptat la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român. Având la bază obiectivele stabilite de Congres privind trecerea României într-o nouă fază de dezvoltare, în care va avea loc afirmarea cu putere a revoluției tehnico-stiințifice, accelerarea procesului de trecere la o nouă calitate a activității economice și sociale, acest Program încorporează într-un tot organic principalele orientări și mijloace ce vor permite, în viitorii cinci ani ridicarea pe o nouă trepată a bunăstării și nivelului de civilizație al întregului nostru popor.

Pornind de la corelația directă ce se stabilește între creșterea și dezvoltarea în general a economiei naționale, între sporirea venitului național și posibilitățile de sporire a bunăstării materiale și spirituale a populației, în documentele de partid se subliniază necesitatea de a se acționa pentru realizarea unei calități noi, superioare în întreaga activitate economică. Gospodărirea cu maximum de eficiență a fondurilor materiale și financiare, realizarea unei creșteri substanțiale a productivității muncii în toate unitățile economice — iată căile reale prin care se pot asigura condițiile necesare pentru satisfacerea la un nivel superior a cerințelor populației și ridicarea nivelului ei de viață. „Este necesar — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în raportul prezentat la cel de al XII-lea Congres al partidului — ca toți oamenii muncii, toate organizațiile de partid să facă totul pentru ca întreaga noastră activitate economică să se desfășoare cu cea mai înaltă eficiență, asigurând creșterea continuă a bogăției naționale, baza sigură — și singura bază — pentru dezvoltarea continuă a patriei, ridicarea bunăstării poporului”.

Ca și pînă în prezent, dezvoltarea în ritm susținut a economiei naționale, creșterea mai accentuată a venitului național și repartizarea sa judicioasă în fondul de consum, 70%, și fond de acumulare 30% — vor constitui premisele de bază

pentru majorarea fondului de retribuire, a sporirii cuantumului de cheltuieli pentru acțiuni social-culturale și a investițiilor pentru obiectivele de care beneficiază populația în mod direct. Creșterea venitului național cu un ritm mediu anual de 6,7—7,4% va permite sporirea fondului de retribuire în 1985 față de 1980 cu 43,3%, iar a cheltuielilor pentru acțiuni social-culturale cu 25%, din care cele de la bugetul statului cu 24%. În cincinalul viitor se vor crea încă 930 000 de noi locuri de muncă — acțiune cu efect direct asupra creșterii numărului personalului muncitor, îndeosebi în industrie și construcții, și a sporirii și pe această cale, a veniturilor oamenilor muncii. Se vor produce modificări însemnate în structura populației ocupate, proces cu efecte similare.

În ansamblul căilor de îmbunătățire sistematică a condițiilor materiale, sociale și culturale, de viață și de muncă ale populației un loc important îl ocupă prevederile de creștere a veniturilor directe din muncă ale populației potrivit retribuiri după cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii (vezi și tabelul nr. 1).

Creșterile de retribuție se vor realiza astfel încît să se mențină un raport echitabil între retribuția minimă și maximă din economie, care pentru actuala etapă este 1 la 5,5. Pe această bază retribuția minimă netă se va ridica la 1 630 lei față de 1 425 lei în 1980. De asemenea, în următoarea perioadă de plan cincinal, pe baza realizării sarcinilor de creștere a eficienței economice, a productivității muncii se vor majora în mod treptat sumele alocate pentru fondul de participare la beneficiu, asigurându-se o sporire a sumei medii pe o persoană cu circa 50% față de 1980. Veniturile țărănimii provenite din agricultură vor fi majorate cu 20—25%.

O cale importantă de creștere a nivelului de trai și de îmbunătățire a calității vieții o constituie sporirea fondurilor destinate acțiunilor social-culturale. În acest sens, se prevede ca în perioada 1981—1985 cheltuielile social-culturale totale să se majoreze cu 37%, revenind, la nivelul anului 1985, pe o familie, 14 200 lei, cheltuielile social-culturale finanțate de la buget urmînd a se ridica la 12 950 lei pe familie față de 10 000 lei în 1980. Ca urmare a creșterii pensiilor de asigurări sociale de stat, a pensiilor militare, I.O.V.R. și a altor categorii de pensii, în medie cu circa 23% pentru cele nominale și 15—16% pentru pensia medie reală, cheltuielile pentru acestea de la bugetul de stat vor spori în medie pe cincinal cu 38% față de cincinalul 1976—1980.

Majorarea veniturilor bănești ale populației în condițiile unei evoluții rigurose controlate a indicelui prețurilor și tarifelor, va fi corelată cu o sporire a volumului desfacerilor de mărfuri cu amănuntul cu 36,5 față de 1980%. Așa cum rezultă din tabelul nr. 2, creșterile cele mai mari se vor înregistra la consumurile de produse nealimentare și mai ales la cele de folosință îndelungată.

Paralel cu creșterea gradului de satisfacere a nevoilor alimentare și nealimentare, cu ridicarea gradului de dotare a populației cu bunuri de folosință îndelungată va avea loc o sporire rapidă și o largă diversificare a cerințelor populației pentru servicii. Corespunzător se prevede o creștere a volumului serviciilor cu 54%, reprezentînd în 1985 — 74,6% miliarde lei. De asemenea, în următorii cinci ani vor fi amplificate eforturile pentru asigurarea unor condiții tot mai bune de locuit; vor fi astfel construite circa 1 100 000 de apartamente din fondurile de investiții ale statului, din care 440 000 apartamente destinate vânzării către populație. Din fondurile proprii ale populației se vor construi circa 100 000 locuințe. Pentru îmbunătățirea confortului va crește numărul de apartamente cu 3—4 camere, asigurîndu-se un număr mediu de camere pe apartament de 2,52 și creșterea suprafeței medii locuibile pe locuitor în orașe la 10,6 mp în 1985 față de 9,7 mp în 1980.

Componente inseparabile ale calității vieții, învățămîntul, cultura și arta, ocrotirea sănătății, sportul și turismul — dezvoltarea lor, vor fi susținute de importante alocări bugetare. Astfel cheltuielile pentru învățămînt vor crește cu peste 36%. Se vor crea condițiile pentru pregătirea generalizării învățămîntului liceal, extinderea învățămîntului superior, legarea mai strînsă a întregului învățămînt de nevoile practice ale construcției socialiste din țara noastră. Cheltuielile pentru ocrotirea sănătății se vor majora cu circa 32% iar cele pentru cultură și artă cu 26%. De asemenea în cincinalul viitor, ca urmare a sporirii gradului de dotare tehnică a economiei, a perfecționării organizării producției și a muncii, a creșterii productivității muncii se va trece la realizarea etapei a II-a a programului de măsuri pentru reducerea duratei de lucru la 44 de ore.

TOATE ACESTE orientări și măsuri stabilite de Congresul al XII-lea reflectă grija și preocuparea constantă a partidului și statului nostru pentru realizarea unui nivel tot mai înalt de bunăstare pentru întregul nostru popor.

Dumitru PUGNA

APORTUL COMERȚULUI SOCIALIST LA ÎNFĂPTUIREA POLITICII DE RIDICARE A NIVELULUI DE TRAI AL ÎNTREGII POPULAȚII

ÎN CEI 36 DE ANI care au trecut de la revoluția de eliberare România a cunoscut uriașe prefaceri revoluționare, mărețe realizări în toate domeniile de activitate. Desfășurarea cu succes a operei istorice de construcție socialistă, trecerea la făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate au fost marcate, pentru întregul popor, de roadele înfăptuirii scopului fundamental al politicii partidului nostru — **creșterea continuă a bunăstării materiale și spirituale**, proces care, îndeosebi după Congresul al IX-lea al P.C.R., s-a accelerat și și-a lărgit considerabil sfera de cuprindere, vizând pe un plan general **crearea unei noi calități a vieții**. În acest proces dinamic s-a înscris cu un rol însemnat comerțul socialist, care, ca o importantă componentă a economiei noastre naționale, și-a sporit continuu contribuția la ridicarea nivelului de trai al populației de la orașe și sate.

Potențialul economic al țării în continuă ascendență cantitativă și calitativă, creșterea venitului național, perfecționarea relațiilor socialiste de producție și repartiție, producția tot mai mare, mereu înnoită și diversificată a bunurilor de consum determină **sporirea de la an la an atât a puterii de cumpărare a populației, cât și a posibilităților de a o acoperi cu un fond de mărfuri corespunzător**. Limitându-ne numai la analiza unuia dintre indicatorii care caracterizează dinamismul puterii de cumpărare — și anume evoluția retribuției medii nete a personalului muncitor, constatăm că în ultimii 15 ani a avut loc o creștere la mai mult decât dublu a acesteia, respectiv de la 1 028 lei/lună în anul 1965 la 2 108 lei în anul 1979.

Având menirea de a pune la dispoziția populației un fond de mărfuri în continuă creștere, înnoire și diversificare, capabil să satisfacă multiplele și variatele cerințe de consum, comerțul românesc a cunoscut, mai cu seamă în perioada de un deceniu și jumătate ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, o dezvoltare sistematică, complexă și înnoitoare. Relevantă în acest sens este evoluția indicatorului „vânzări de mărfuri cu amănuntul”, care, la nivelul întregii perioade 1966—1980, însumează peste 192 miliarde de lei, în condițiile în care realizările anului 1980 vor fi de circa 3,5 ori mai mari decât cele din anul 1965. Este deosebit de semnificativ faptul că volumul mediu al vânzărilor pe un trimestru din anul 1980 este echivalent cu cel realizat în întregul an 1964.

Cît de mult au crescut dimensiunile activității comerciale putem, de altfel, deduce din faptul că în anul 1980, în medie pe o zi lucrătoare, se vînd mărfuri în valoare totală de peste 700 mil. lei, față de 306 mil. lei în 1970 și 208 mil. lei în 1965 — și de 17,5 ori mai mult decât în anul 1950.

CA ÎNTRUCHIPARE a opțiunilor strategice de mare importanță pentru prezentul și viitorul patriei noastre, stabilite de Partidul Comunist Român, de secretarul său gene-

ral, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în ultimii 15 ani ritmul de creștere a desfacerilor de mărfuri se caracterizează prin cote înalte și cu tendință de accentuare (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Evoluția vânzărilor de mărfuri cu amănuntul

Perioada	Volumul vânzărilor de mărfuri (mld. lei)	Ritm mediu anual de creștere (%)	Valoarea absolută a unui procent de creștere (mil. lei)
1966—1970	406	8,0	638
1971—1975	599	8,5	940
1976—1980	cca. 917*	8,7	1 407

*) Datele pentru anul 1980 reprezintă estimări

Din datele prezentate se desprinde și un alt aspect deosebit de semnificativ — majorarea continuă și substanțială, de la o perioadă la alta, a valorii absolute a unui procent de creștere a vânzărilor de mărfuri cu amănuntul.

La efortul statornic al partidului nostru, de a asigura poporului condiții materiale de viață și confort tot mai mult apropiate de cele din țările avansate economic, comerțul a adus o contribuție de seamă, în acest sens fiind sugestiv faptul că în condițiile creșterii populației țării de la 19 mil. locuitori în 1965 la peste 22 mil. în prezent, **vanzarea medie pe un locuitor a sporit de la 3 350 lei la circa 9 600 lei.**

Orientarea fermă a politicii partidului în direcția realizării unei structuri teritoriale armonioase a economiei românești, fundamentată pe obiective și criterii științifice, s-a reflectat și în dezvoltarea comerțului socialist. Caracteristică, îndeosebi pentru ultimele trei cincinale, este tendința de **omogenizare accentuată, în profil teritorial, a aprovizionării cu mărfuri a populației**. Evoluția vânzărilor de mărfuri cu amănuntul evidențiază, în acest sens, că ritmurile apreciabile mai ridicate decât media pe țară s-au înregistrat în județe ca Bistrița-Năsăud, Botoșani, Covasna, Gorj, Ialomița, Olt, Sălaj, Teleorman, Vaslui și altele, în trecut rămase în urmă și din acest punct de vedere.

S-AU PRODUS continue mutații calitative și în **structura activității comerciale**. Pe primul plan se situează modificările în conținutul fondului de mărfuri pus la dispoziția populației. În această ordine de idei, se remarcă două trăsături deosebit de semnificative:

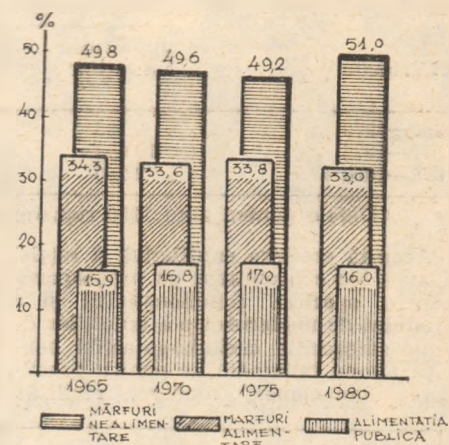
— o tot mai bună poziționare, în ansamblul vânzărilor, a **produselor alimentare cu un conținut nutritiv ridicat**;

— creșterea în ritmuri deosebit de accelerate a desfacerilor de **produse industriale**, care contribuie direct la ridicarea gradului de civilizație și confort.

Într-o exprimare sintetică, aceste mutații sînt reflectate în elementele gra-

ficului de mai jos, din care rezultă că, potrivit legităților consumului, mărfurile nealimentare revine în anul 1980 o pondere de 51% din totalul vânzărilor, față de 49,8% în anul 1965.

Evoluția structurii pe sectoare a vânzărilor de mărfuri cu amănuntul în comerțul socialist

Referitor la produsele alimentare, creșteri mai accentuate ale vânzărilor au avut loc la: carne tăiată (de 3,1 ori în 1980 față de 1965), preparate din carne (de 4,7 ori), fructe proaspete (de 7,2 ori). Drept urmare, în decursul acestei perioade de timp au apărut modificări semnificative în ce privește raportul dintre vânzările realizate la diferite produse alimentare, în favoarea celor importante pentru o alimentație rațională:

la 100 tone vânzări de piine revin (tone):

	1965	1980*)
— carne tăiată	8,9	19,1
— preparate din carne	3,1	10,0
— brînzeturi	2,2	4,6
— zahăr	10,8	15,9
— produse zaharoase	3,4	6,2
— legume proaspete	18,2	59,0
— fructe proaspete	2,8	13,8
— conserve de legume	2,5	6,6

x) estimări

O caracteristică a ridicării nivelului de trai al populației din țara noastră este, fără îndoială, și aceea că, în prezent, garderoba tuturor categoriilor de cetățeni este mult mai cuprinzătoare decât în trecut și, totodată, gama articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte este mai diversificată și mai rapid adaptată la cerințele unei înnoiri raționale. Spre ilustrare, arătăm în acest sens că vânzările de confecții și tricotaje totalizează, la nivelul anului 1980, aproape 22 mld. lei, de 3,4 ori mai mult decât în anul 1965. În ce privește încălțăminte, cele 76 mil. perechi prevăzute la desfacere în acest an vor depăși de 2,1 ori nivelul din 1965.

Pentru caracterizarea aportului comerțului la ridicarea gradului de confort și civilizație al populației sînt edificatoare datele cu privire la ceea ce am putea numi dinamica impresionantă a pieței bunurilor de folosință îndelungată, de uz casnic, socio-cultural, pentru odihnă și turism. În perioada 1966—1980 s-au vîndut peste 6,2 mil. aparate de radio, 5,3 mil. televizoare, 3,8 mil. frigider, 2,5 mil. mașini de spălat rufe, 572 mii autoturisme, mobilă în valoare de circa 64 mld. lei. Se estimează că la finele anului în curs înzestrarea medie la 1 000 de locuitori va fi de: 247 aparate de radio, 203 televizoare, 157 frigider, 100 mașini de spălat rufe, 28 autoturisme.

Aprecierea multicriterială a dezvoltării comerțului implică și punerea în

evidență a **lărgirii continue a sortimentului comercial**, alcătuit astăzi dintr-un total de circa 320 de mii de poziții, din care 200 de mii aparțin sectorului mărfurilor textile-încălțăminte, 90 de mii sectorului mărfurilor metalo-chimice și 30 de mii sectorului alimentar. Este vorba, în fapt, de o amplificare sortimentală — pe orizontală și verticală — de mari proporții, care reflectă îndeaproape creșterea, diversificarea și înnoirea continuă a producției românești de bunuri de consum, pe baza programelor speciale adoptate de partid, din inițiativa și cu participarea nemijlocită a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

REZULTATELE prezentate, privind contribuția comerțului la satisfacerea tot mai bună a cerințelor de consum ale populației, nu pot fi însă pe deplin apreciate dacă nu se ia în considerare ceea ce s-a realizat în domeniul bazei materiale a sectorului. Pe măsura creșterii gradului de complexitate a activității comerciale, în strînsă legătură cu mutațiile structurale la nivelul consumatorului, lărgirea capacității tehnice și organizatorice a aparatului comercial a constituit una dintre cele mai importante linii de acțiune. Drept urmare, comerțul socialist dispune astăzi de peste 78 mii de unități comerciale cu amănuntul și de alimentație publică, cu o suprafață de aproape 8 mil. mp — de peste 2 ori mai mult decât în 1965 (vezi tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

Evoluția rețelei comerciale cu amănuntul și de alimentație publică

Perioada	Sporul net al :		Ritm mediu anual de creștere (%)	
	numărului unităților	suprafeței comerciale (mii mp.)	număr unități	suprafață comercială
1966—1970	8 185	1 260	2,9	6,4
1971—1975	10 058	1 625	3,1	6,1
1976—1980*)	7 200	1 850	2,0	5,2

*) Datele pentru anul 1980 reprezintă estimări.

Această creștere cantitativă a rețelei a avut loc concomitent cu preocuparea pentru sporirea funcționalității și a gradului de modernizare a unităților de toate categoriile, creîndu-se astfel condiții mereu îmbunătățite pentru practicarea unui comerț modern, civilizat.

Mutațiile calitative intervenite din acest punct de vedere sînt exprimate sintetic, printre altele, în creșterea continuă și apreciabilă a suprafeței medii a unei unități și în îmbunătățirea semnificativă a raportului rețea comercială/populație, după cum urmează :

	1965	1970	1975	1980*)
— suprafața medie pe unitate (mp)	65	77	89	104
— număr unități la 1 000 locuitori	2,8	3,0	3,3	3,5
— suprafața comercială la 1 000 locuitori (mp)	182	232	298	366

*) estimări

Definitorii pentru ceea ce se poate numi **calitatea rețelei comerciale**, în ultima perioadă, sînt astfel de caracteristici :

- reconstruirea pe baze moderne a comerțului din zonele centrale, în Capitală și în multe alte orașe ale țării (Focșani, Galați, Iași, Piatra Neamț, Ploiești, Pitești, Tulcea, Suceava, Vaslui ș.a.) ;

- punerea în funcțiune a numeroase noi magazine la parterul blocurilor de locuit din cartierele recent construite ;

- conturarea unei fizionomii proprii a rețelei comerțului românesc, caracterizată prin funcționalitate, modernitate și diversitate ;

- preocuparea pentru o cît mai bună amplasare a rețelei pe întreg cuprinsul

țării, concomitent cu o astfel de structurare, în care se regăsesse tipurile cele mai adecvate de unități. Este concludent, în acest sens, faptul că în anul 1980 funcționează 60 de mari magazine universale, generale și tip „BIG“, cu o suprafață comercială totală de 350 mii mp și care realizează un volum total de desfacere de aproape 15 mld. lei/an (11% din totalul vânzărilor în sistemul M.C.I.) ;

- înființarea unei rețele cuprinzătoare de magazine specializate, după principiul „complexelor de nevoi“ care funcționează în multe din orașele țării ;

- preocupări susținute pentru restructurarea rețelei de alimentație pu-

blică, orientarea acesteia spre un profil accentuat culinar ;

- construirea de noi piețe agroalimentare și modernizarea celor existente.

În scopul creșterii eficienței sociale a comerțului, pentru un aport sporit la utilizarea judicioasă a timpului consumatorilor, s-a acționat ferm pentru promovarea formelor moderne de servire. Sînt edificatoare, în acest sens, datele de la sfîrșitul anului 1979, care arată că în totalul suprafeței comerciale a rețelei de magazine alimentare din sistemul M.C.I., cele în care se practică autoservirea dețineau o pondere de peste 7,7%. Și în sectorul mărfurilor nealimentare s-au extins continuu formele moderne de servire, îndeosebi prin expunerea deschisă și alegerea liberă a mărfurilor, astfel încît peste jumătate din numărul unităților sistemului M.C.I. funcționează pe baza acestei forme de servire.

INFĂPTUIRILE de seamă obținute de comerțul socialist sînt, fără îndoială, rezultatul activității susținute depuse de personalul muncitor din această ramură, care astăzi depășește 450 mii de lucrători, față de circa 142 mii în 1950 și 293 mii în 1965. Desigur, este vorba și de un spor de calitate, obținut printr-o permanentă preocupare pentru ridicarea nivelului de instruire profesională și comportament.

Ca și celelalte ramuri ale economiei noastre naționale, dezvoltarea viguroasă a comerțului s-a bazat într-o măsură mereu crescîndă pe aportul cercetării științifice și progresului tehnic. Institutul de economia comerțului interior și a turismului abordează o problematică de cercetare complexă, elaborînd numeroase studii de prognoză a desfacerilor de mărfuri cu amănuntul, la nivelul întregii țări și în profil teritorial, precum și studii de prospectare complexă a pieței unor grupe de produse și produse principale, care contribuie la fundamentarea mai judicioasă, pe baze științifice, a planului vânzărilor de mărfuri, a repartizării teritoriale a fondului de mărfuri și la o mai bună corelare a ofertei cu cererea. De asemenea, prin cercetări selective de teren, prin paneluri de consumatori și de magazine, ca și prin sondajele de opinie efectuate an de an la Tîrgul de mostre de bunuri de consum, sînt puse la dispoziția comerțului și industriei informații și analize dintre cele mai utile pentru structurarea fondului de mărfuri în concordanță cu cererea populației.

Drumul parcurs de comerțul socialist, înfăptuirea consecventă a indicațiilor date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea pe țară a oamenilor muncii din comerțul socialist, din vara anului 1978 se constituie ca un fundament trainic pentru progresul continuu al acestei ramuri, pentru o angajare fermă în direcția transpunerii în viață a istoricelor hotărîri ale Congresului al XII-lea al partidului. Există certitudinea că, în viitorul cîcinal, comerțul socialist va înregistra noi și multiple realizări, făurind o calitate nouă, superioară, în condițiile unui aport mereu sporit la creșterea nivelului de trai al întregului popor și ridicarea continuă a calității vieții.

dr. Virgil ADĂSCĂLIȚEI
dr. Aurel VAINER

*Institutul de economie
comerțului interior și a
turismului*

Cerințe ale realizării planului în lumina noului mecanism economico-financiar

Utilizarea eficientă a rezervelor disponibile

APLICAREA FERMĂ a noului mecanism economico-financiar, a principiilor autogestiei, stimulează mobilizarea și fructificarea rezervelor disponibile pentru realizarea de către fiecare unitate economică a producției nete și a producției fizice, cu eficiență economică ridicată. Analizând în acest context posibilitățile de creștere a eficienței economice în întreprinderea „Flacăra Roșie” din București — unitate cu o producție integrată — în materialul de față dorim să evidențiem modul cum indicatorul valoarea producției nete a stimulat și stimulează creșterea eficienței economice, precum și acțiunea principalilor factori ce influențează mărimea valorii nou create.

Producția netă — factor stimulator în diminuarea cheltuielilor materiale

ANUL TRECUT întreprinderea „Flacăra Roșie” a încheiat bilanțul activității economico-financiare în condiții mai puțin favorabile. Analizând cauzele acestei stări de fapt, consiliul oamenilor muncii din unitatea respectivă a luat, în consecință, unele măsuri menite să asigure în 1980 condiții favorabile realizării exemplare a producției fizice și nete și a altor indicatori calitativi, punându-se accentul, în special, pe îmbunătățirea organizării superioare a activității în toate secțiile de producție, a aprovizionării ritmice etc. Urmare a îndeplinirii în bună parte a măsurilor preconizate în trim. I 1980, întreprinderea a îndeplinit planul la producția netă în proporție de 102,5%, în condițiile reducerii cheltuielilor materiale de producție cu 16,8%. Îndeplinirea indicatorului valoarea producției nete și a celorlalți indicatori (producția fizică, valoarea producției marfă vândută și încasată etc.), s-au datorat eforturilor depuse pe linia reducerii consumului de piele naturală care se aprovizionează din import, diminuării cheltuielilor materiale de producție și folosirii mai raționale a forței de muncă, prin creșterea procentului de utilizare a fondului de timp al personalului muncitor. De asemenea, specializând anumite ateliere pe sisteme de confecții, ca și amplasarea și gruparea utilajelor conform cerințelor fluxului tehnologic s-a obținut scurtarea ciclului de fabricație, creșterea productivității muncii și îmbunătățirea calității produselor.

Importante realizări au fost obținute și datorită acțiunilor desfășurate pentru modernizarea tehnologiilor de fabricație în toate secțiile (tăbăcărie minerală, vegetală, încălțăminte, marochinărie etc.). Pe această bază productivitatea muncii planificate în trimestrul I, calculată pe o persoană activă la valoarea producției nete, a fost îndeplinită în proporție de 115,2%. O contribuție esențială la creșterea productivității muncii în perioada analizată au adus măsurile de organizare științifică a producției și a muncii la secția „încălțăminte”, ca și introducerea benzilor rulante, care au eliberat unele spații industriale necesare amplasării unor noi utilaje de mare productivitate. La secția tăbăcărie minerală, de pildă, s-au efectuat lucrări de mecanizare a operațiilor de introdus și scos din bazine

a pieilor, s-au introdus butoaie de tăbăcit de mare capacitate, utilaje pentru uscare mai rapidă și de transport a pieilor în secțiile de producție, ceea ce a condus la creșterea productivității muncii. Toate aceste măsuri ca și altele au făcut ca indicatorul producție netă să fie depășit pe total întreprindere, în trimestrul I 1980, cu 2198 mii lei.

Stimulat de aceste succese colectivul întreprinderii a continuat și în trimestrul II să acționeze pe linia valorificării mai depline a rezervelor interne. Sporind mai mult rodnicia muncii, reducând sistematic cheltuielile materiale pe unitatea de produs, sarcinile de plan prevăzute la indicatorul producție netă a fost supraîndeplinit cu 2,3%.

Utilizarea maximă a materiilor prime și a materialelor

ANALIZÂND modul în care unitatea „Flacăra Roșie” se preocupă de prelucrarea consumurilor specifice de materii prime și materiale, a rezultat că în trimestrul I 1980 s-au înregistrat unele economii materiale și bănești: 2338 m piei fețe, 1 tonă piei talpă, 288 tone c.c., 286 MW/h energie electrică, 1 milion lei economii la materiale auxiliare etc. În trimestrul II economiile au fost dublate. Economiiile de piei pentru fețe și talpă pentru încălțăminte, ca și la materialele auxiliare obținute de întreprindere se datorează, în special, îmbunătățirii activității de normare a consumurilor specifice, reorientării unor modele de produse (prin această măsură consumurile au fost reduse cu 1 dmp pe perechea de încălțăminte), organizării croirii combinate a unor modele pentru export cu modelele pentru consumul intern etc. Însemnate economii de mijloace materiale și bănești s-au obținut și prin mecanizarea și automatizarea unor operațiuni tehnologice, reorganizarea și optimizarea unor fluxuri tehnologice la secția de încălțăminte și marochinărie. De asemenea, prin copierea cât mai exactă a calupadelor, 90% din modelele contractate se realizează cu un consum mediu mai mic de materii prime cu 0,5—1,5 dmp/perechea, astfel că numai la 10% din modelele respective se consumă integral cantitatea normată de materiale.

O problemă ce se ridică în prezent atât pentru „Flacăra Roșie” (valabilă de altfel și pentru toate unitățile de profil din ramură, ca și pe plan național), o constituie valorificarea ma-

teriilor prime re folosibile în vederea asigurării și pe această cale a bazei de materii prime și materiale. În această direcție, la întreprinderea „Flacăra Roșie”, care dispune de un volum apreciabil de asemenea materiale (deșeuri), se acționează cu bune rezultate, folosindu-se aproape integral toate materialele căzute de la canate bizonate, la producția curentă, ca dubluri și piese mici componente. În 1979, s-au creat 15 modele la care s-au adăugat încă 6 modele noi în semestrul I 1980, din materialele recirculabile, modele care au fost avizate favorabil de Consiliul tehnico-artistic al întreprinderii, dar încă nu au fost introduse pînă în prezent în producția de serie pe motivul că modelele respective încorporează un volum mare de manoperă la operațiunile de cusut și nu se încadrează în productivitatea planificată.

Din analiza efectuată, considerăm că trebuie soluționată această problemă, în primul rînd prin efectuarea operațiunilor de cusut prin cooperare sau la domiciliu, urmînd ca în întreprindere să se execute operațiunile de tras-terminat, care nu ridică probleme de productivitate. Numai în trimestrul I 1980, prin folosirea materialelor recirculabile și re folosibile s-au obținut economii de 262 m.p. piei fețe și 95 kg piei-talpă. Pentru întregul an 1980 din estimările făcute, rezultă că, pe seama valorificării materialelor recirculabile, se va reduce volumul necesar de materii prime cu 10%.

O altă direcție a preocupării întreprinderii în vederea creșterii eficienței economice o constituie **sporirea vânzării produselor la export**. Întreprinderea „Flacăra Roșie” are încheiate contracte ferme pentru produse de încălțăminte și marochinărie cu firme din peste 20 de țări ale lumii, astfel că 70% din producție este destinată exportului. Pentru sporirea competitivității pe piața mondială, s-a realizat în ultimii doi ani o gamă largă de produse noi, cu caracteristici tehnice superioare, și s-a desfășurat o activitate susținută de marketing, încheiată cu numeroase comenzi și contracte pentru produsele de marochinărie, încălțăminte și articole de protecție și sport. Din analiza activității de comerț exterior a întreprinderii a reieșit faptul că, în trim. I 1980, față de trim. IV 1979, exportul total a fost depășit cu 78,9%.

Pentru creșterea, în continuare, a competitivității produselor acestei întreprinderi pe piața externă se impune folosirea de noi tehnologii și modele, în care scop specialiștii din sectorul de creație au datoriat să acționeze mai hotărît pe linia diversificării și reinnoirii produselor, urmărind ușurarea încălțămintei, o mai bună valorificare a materiilor prime și a materialelor, folosirea într-un volum mai mare a înlocuitorilor și materialelor textile.

Emil NEGREA

**Reducerea eforturilor țării în domeniul
procurării materiilor prime și energiei implică**

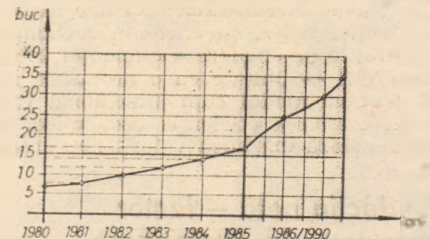
Sporirea rolului cercetării în valorificarea superioară a materiilor prime

SARCINI MULTIPLE și complexe sînt puse în fața unităților noastre industriale deosebi pentru creșterea competitivității produselor și a eficienței economice. La îndeplinirea lor o contribuție importantă sînt chemați să aducă și cercetătorii, proiectanții, toate cadrele de specialiști din institutele de cercetare și inginerie tehnologică. Implicarea directă a cercetării în rezolvarea unor probleme cum sînt promovarea de produse noi cu caracteristici tehnico-funcționale ridicate și cu consumuri materiale cît mai reduse, constituie nu numai o sarcină ci și o datorie izvorită din conștiința profesională. Într-o astfel de preocupare se înscrie și cercetarea în domeniul tehnicii ambalării produselor alimentare. Impulsionată de realizările științei și tehnologiei, ca și de exigențele mereu crescînde, dar pe deplin justificate ale consumatorilor, ea a înregistrat în ultimele decenii progrese remarcabile manifestate prin diversificarea ambalajelor, cît și a mașinilor și instalațiilor pentru efectuarea realizării acestora.

De la import, la export de tehnologie

SALTUL REALIZAT în cincinalul actual de industria românească producătoare de mașini este concretizat și în asimilarea unei game variate de linii de îmbuteliere începînd de la cele mai mici pînă la linii cu capacitatea de 12 000 but./h. Eliminarea importurilor de asemenea utilaje de tehnicitate ri-

lării recipienților, ducînd în final la rezultate încurajatoare. Studiarea factorilor de influență ai spălării pe simulatoare, care asigură la scară redusă reproducerea procesului tehnologic, a permis stabilirea unor consumuri energetice optime, creîndu-se totodată și banca de date necesare modernizării și asimilării de noi tipuri de mașini cu capacități ridicate și la un nivel tehnic competitiv pe piața mondială. În grafi-

Graficul nr. 2: Dinamica exportului (estimări) de utilaje tehnologice pentru îmbuteliat (1980-1990)

capacitate să fie scoase din programul de fabricație. Ridicarea nivelului competitiv al producției s-a reflectat și în exportul de instalații pentru îmbuteliat bere și băuturi carbogazoase, export ce reprezintă un început promițător care lărgeste gama produselor de mare tehnicitate exportate și deschide calea unor noi tranzații comerciale mai ample cu parteneri externi. **Aportul valutar realizat în anul precedent** prin exportul a 6 instalații complete de îmbuteliere a fost de peste 6 milioane lei valută. La începutul lunii februarie din acest an erau solicitate, pe bază de contracte ferme, 7 asemenea instalații, însumînd un aport de peste 7 milioane lei valută. De altfel, pentru cincinalul următor se prevede creșterea anuală a exportului la această categorie de utilaje cu peste 20% față de 1980. (graficul nr. 2).

Modernizarea instalațiilor de îmbuteliat, automatizarea proceselor și creșterea capacității de producție, concomitent cu reducerea consumurilor specifice, au determinat efecte economice cu implicații mai profunde asupra productivității muncii, venitului net și a beneficiului. Citeva estimări pot veni în sprijinul afirmației:

— economiile realizate prin eliminarea importurilor în cincinalul 1976-1980 se ridică la 135 milioane lei valută, care înglobează 118 linii de 1500 but/h, 132 linii de 4000 but/h și 25 linii de 9000 but/h. Pentru cincinalul următor se prevede ca efectele economice realizate prin eliminarea importurilor să fie maxime, adică să se renunțe în totalitate la importul de astfel de instalații;

— optimizarea consumurilor energetice prin promovarea unor tehnologii cu eficiență sporită. Numai la instalațiile ce se vor fabrica în 1980, introducînd în producție rezultatele cercetării științifice (prin redimensionarea pompelor și a schimbătoarelor de căldură, prin optimizarea fluxului termic) se obțin în exploatare economii de peste 4 200 tcc anual (tabelul).

ing. Ion STANCIU
I.C.P.I.A.F.
Cluj-Napoca

(Continuare în pag. 16)

Consumuri specifice de utilități	Înainte de modernizare	După modernizare	Efecte economice conform relației $Ee = \Delta e \cdot N \cdot n \cdot h \cdot k$	Efecte calculate în [tcc]
1. energie electrică $\left[\frac{Kw}{1000but} \right]$	5,6	2,56	$3,04 \times 29 \times 260 \times 14 \times 3 = 962Mw$	346 tcc/an
2. energie termică $\left[\frac{Kcal}{1000but} \right]$	45.460	16.180	$29.280 \times 29 \times 260 \times 14 \times 3 = 92.70Gcal$	3 890 tcc/an
3. apă potabilă $\left[\frac{m^3}{1000but} \right]$	1,25	0,68	$0,57 \times 29 \times 260 \times 14 \times 3 = 18.000m^3$	—

Efecte economice anuale ca urmare a optimizării consumurilor

*) Elementele de calcul din tabel au următoarele semnificații:

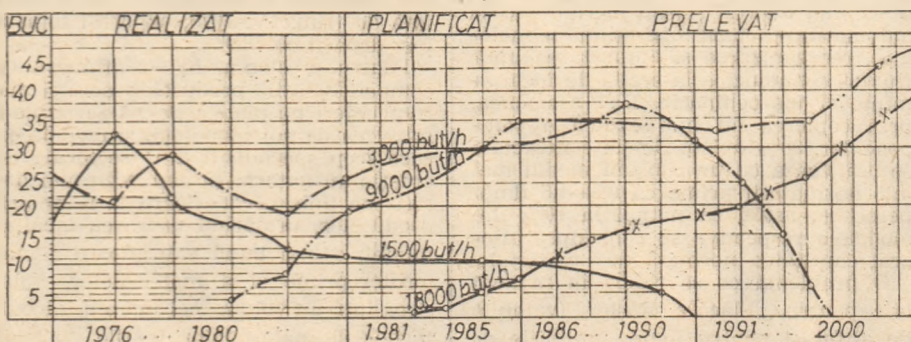
- e — economii de energie (electrică, abur, apă);
- N — nr. de bucăți aflate în funcțiune anual;
- n — nr. de zile lucrătoare pe an;
- h — nr. ore de funcționare zilnic;
- k — coeficient de transformare a capacității.

dicată a dus la obținerea unor importante economii de fonduri valutare.

Este astăzi cunoscut faptul că competitivitatea produselor este dată nu numai de performanțele tehnice, ci și de consumurile specifice ce le înregistrează. În acest sens s-au intensificat preocupările pentru găsirea de noi surse de reducere deosebi a consumurilor energetice. Unele dintre cercetările efectuate s-au îndreptat asupra optimizării consumurilor în tehnologia spă-

cul nr. 1 sînt redată curbele de creștere și descreștere înregistrate la cele 4 grupe de instalații de îmbuteliere, în perioada 1975-1980, precum și tendințele de dezvoltare în cincinalul următor și în perspectivă pînă în anul 2000.

După cum reiese din grafic, producția în cincinalul următor va fi orientată spre instalații cu capacități mari și mijlocii, care vor fi destinate nu numai satisfacerii necesarului intern, ci și exportului, urmînd ca instalațiile de mică

Graficul nr. 1: Evoluția producției în 1975-1980 și tendințele de dezvoltare în perioada următoare la cele 4 grupe de instalații de îmbuteliere

O resursă care se cere exploatată și folosită cât mai eficient: LEMNUL

ÎN BAZA HOTĂRIRILOR Congresului al XI-lea al partidului, la inițiativa și indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost elaborat „Programul național pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010” care, după ce a fost supus dezbaterii publice, a fost adoptat prin Legea nr. 2/1976. Programul cuprinde, într-o concepție unitară, măsurile ce se impun pentru gospodărirea rațională a patrimoniului silvic, introducerea unui regim normal de tăiere și regenerare a pădurilor, sporirea productivității acestora, ameliorarea funcțiilor de protecție ale pădurii. Transpunerea în viață a măsurilor cuprinse în Program, va asigura practicarea unei silviculturi intensive, creșterea aportului acesteia la dezvoltarea economiei naționale, la conservarea mediului inconjurător.

Prezentăm în cele ce urmează o analiză a modului în care se realizează principalele sarcini cuprinse în Program referitoare la gospodărirea pădurilor și rezultatele obținute în anii care au trecut de la adoptarea acestuia.

O primă componentă : suprafața și structura pe specii a pădurilor

UNA DIN CELE MAI IMPORTANTE prevederi ale Programului se referă la menținerea, în perspectivă, a fondului forestier cel puțin la întinderea actuală. Această prevedere a fost și este îndeplinită, astfel că la începutul anului 1980 suprafața fondului forestier era de 6334 mii ha, cu 14 mii ha mai mult decât prevederile Programului pentru acest an. Situația respectivă se datorează exigențelor sporite ale unităților silvice față de solicitările de scoateri de terenuri din fondul forestier pentru necesitățile altor sectoare ale economiei naționale (obiective de investiții, linii electrice aeriene, foraje etc.), cât și intrării în componența patrimoniului forestier a unor terenuri din fondul agricol — inapte pentru culturi agricole, viticultură și pomicultură — care au compensat scoaterile.

Se realizează de asemenea sarcina privind împădurirea suprafețelor dezgolite prin tăierile curente, a terenurilor degradate, preluate de la agricultură, precum și a unor terenuri destinate plantării de vegetație forestieră. La aceste rezultate bune s-a ajuns și datorită faptului că prin planurile naționale unice de dezvoltare economico-socială au fost prevăzute atât suprafețele ce urmau a fi împădurite, cât și mijloacele materiale necesare realizării acestora. Pe natură de terenuri se constată o depășire a împăduririlor în fondul forestier cu 11,9 mil. ha (din care 9,5 mil. ha. de către unitățile Departamentului Silviculturii), și o nerealizare totală de 5,9 mii ha în terenurile neproductive (degradate) din afara fondului forestier (din care 6,6 mii ha în terenurile deținute de C.A.P. și alții din zonele neocooperativizate (vezi tabelul). Se impune ca actualii deținători de terenuri degradate să treacă neîntârziat la valorificarea lor, în primul rînd pentru agricultură, iar cînd acest lucru nu este posibil, să fie împădurite — cu sprijinul organelor silvice — pentru ca nici un metru pătrat din teritoriul patriei să nu rămînă neutilizat.

Orientarea cuprinsă în Program, privind îmbunătățirea structurii pe specii a pădurilor țării a fost respectată în sensul că împăduririle cu rășinoase au fost preponderante (73% în fondul forestier administrat de Departamentul Silviculturii, față de 70% prevăzut ca sarcină), ceea ce va asigura sporirea proporției pădurilor de rășinoase în perspectiva următorilor 30—35 de ani, la 40% față de 28% cât era în anul 1975. În acest fel se va putea satisface din ce în ce mai deplin necesitățile de lemn de rășinoase ale economiei naționale, îndeosebi pentru producția de celuloză.

În cadrul împăduririlor efectuate s-a continuat refacerea pădurilor slab productive (700 mii ha la data elaborării Programului) prin înlocuirea acestora cu plantații noi, viguroase, de mare randament. Rezultatele obținute între 1976—1980 (120 700 mii ha) depășesc ritmul mediu anual de 22 mii ha prevăzut în Program. Refacerea acestei suprafețe s-a realizat prin împădurirea, în principal, cu specii repede crescătoare, ceea ce va conduce la obținerea unei producții de 2—3 ori mai mare pe acele suprafețe, și la o creștere a producției lemnului de lucru de la 30—40% cât este în prezent, la 75—80%.

Pentru a se putea satisface în cel mai scurt timp necesarul crescînd de lemn pentru celuloză Programul prevede continuarea creării de culturi speciale pentru acest sortiment, astfel ca pînă în anul 2000 să se ajungă la o suprafață totală de 450 mii ha.

Sarcina care revine pentru perioada 1976—1980 (73 mii ha) a fost realizată și chiar depășită cu 4,2 mii ha. Avantajul culturilor specializate pentru lemn de celuloză — la care se utilizează puieți selecționați — rezidă din faptul că ele vor putea fi exploatate la vârste de 30—50 ani la rășinoase și 15—20 ani la foioase moi, față de 100—120 ani și respectiv 20—25 ani în pădurile obișnuite, obținîndu-se astfel un spor de producție de 6—8 mc/an/ha la culturile de rășinoase și de 8—10 mc/an/ha la cele de foioase.

Este de menționat că la împăduriri au fost promovate în cultură speciile autohtone valoroase, adaptate cel mai bine la condițiile pedoclimatice din țara noastră, și avînd și o valoare industrială ridicată : molid, brad, stejar, gorun, frasin, paltin

Gradul de realizare a împăduririlor în perioada 1976—1980

Indicatorii	U/M	Pre-văzut	Preliminat	%
1. Împăduriri integrale — total	mii ha	278,0	284,4	102,3
Din total, pe natură de terenuri :				
— în fondul forestier — total	mii ha	234,0	245,9	105,1
din care prin :				
— unitățile Departamentului Silviculturii	mii ha	208,0	217,5	104,6
— Centrala Delta Dunării	mii ha	2,7	2,7	100,0
— consilii populare	mii ha	23,0	25,7	111,7
— în terenuri neproductive (degradate) din afara fondului forestier — total	mii ha	37,0	31,1	84,1
din care prin :				
— unitățile Departamentului Silviculturii	mii ha	17,0	17,7	104,1
— deținătorii actuali (C.A.P. și alții din zonele neocooperativizate)	mii ha	20,0	13,4	67,0
— în aliniamente de-a lungul drumurilor și cursurilor de apă — total	mii ha	7,0	7,4	105,7
2. Structura pe grupe de specii a împăduririlor în fondul forestier administrat de unitățile Departamentului Silviculturii — total	mii ha	208,0	217,5	104,6
din care :				
— rășinoase	mii ha	149,4	158,8	106,3
pondere din total	%	71,8	73,0	
— foioase	mii ha	58,6	58,7	100,2
pondere din total	%	28,2	27,0	
Din total, specii repede crescătoare (rășinoase și foioase)	mii ha	133,5	134,5	100,7
pondere din total	%	64,2	61,8	

etc., precum și alte specii care se pretează la condițiile naturale din țara noastră : larice, pin, duglas etc. Pentru a se asigura creșterea unor arborete cu viabilitate sporită, rezistență crescută la factorii dăunători, productivitate ridicată, s-a introdus din 1978 certificarea genetică a întregului material de împăduriri, sub controlul Institutului de cercetări și amenajări silvice.

O a doua componentă : îngrijirea pădurilor ca factor de creștere a eficienței lor

DIN MOMENTUL creării sale și pînă la exploatabilitate, pădurea parcurge o perioadă lungă de timp. Dacă în acest interval procesul de dezvoltare a pădurii este lăsat numai sub influența legilor naturii, se ajunge în situația ca în pădure să crească arbori de calitate inferioară, cu valoare economică scăzută. Pentru a se preîntîmpina o astfel de situație, știința și practica silvică au statornicit un complex de lucrări de îngrijire a plantațiilor și arboretelor — degajări, curățiri, rărituri — care au rolul de a elimina pe parcursul dezvoltării pădurii exemplarele necorespunzătoare, de a favoriza creșterea unor arbori viguroși, în densități optime, cu lemn de calitate superioară, astfel ca în momentul exploatării pădurii, productivitatea și valoarea producției la hectar să fie maxime. Pentru perioada 1976—1980, Programul prevede ca anual o suprafață de 280 mii ha pădure să fie parcursă cu lucrări de îngrijire, sarcină care pînă în anul 1979 s-a realizat cu o depășire medie anuală de 4 mii ha, depășire care se prelungește și în anul 1980.

Pentru asigurarea unei stări fitosanitare corespunzătoare în

păduri au fost efectuate tăieri de igienă — arbori căzuți, rupti, uscați, atacați de insecte, doborâți de vânt — de pe o suprafață medie anuală de 1,2 mil. ha față de 1 mil. ha prevăzute în Program. În acest fel s-au extras și adus în circuitul economic cantități importante de material lemnos utilizat în industrie sau drept combustibil în mediul sătesc.

Cu toate că prevederile Programului — privind tăierile de îngrijire și tăierile de igienă — au fost îndeplinite, se mai întindec păduri în care operațiile de îngrijire nu s-au efectuat la nivelul necesar, datorită faptului că în prezent densitatea drumurilor forestiere la hectarul de pădure este încă sub nivelul optim. Problema își va găsi rezolvarea pe măsura construirii de drumuri forestiere, a creșterii accesibilității pădurilor țării care să permită aplicarea măsurilor de îngrijire și de igienă pe întreaga suprafață a fondului forestier, în condiții cât mai economice. O preocupare constantă în cadrul acțiunii de îngrijire sistematică a pădurilor a constituit-o **combaterea dăunătorilor** (omizi defoliatoare, gândaci de scoarță și de lemn etc.). În acest scop, potrivit prevederilor Programului s-a acționat pentru identificarea și combaterea la timp a acestora, pentru aplicarea de lucrări de prevenire a apariției lor în masă. Este de remarcă că s-au extins metodele moderne de combatere: biologică cu biopreparate (2 800 ha la nivelul anului 1979), a celor cu pesticide având însușiri selective și grad redus de poluare (4 200 ha) și tratamentele chimice cu doze reduse la hectarul de pădure (90 400 ha).

O atenție deosebită în cadrul acestor lucrări s-a acordat prevenirii înmulțirii insectelor de scoarță și lemn în zonele cu doborâturi de vânt și de zăpadă din pădurile de rășinoase în care s-au înregistrat asemenea calamități naturale în ultimii ani. Prin acest mod de acționare s-a asigurat dezvoltarea corespunzătoare a arboretelor tinere, și o stare fitosanitară bună a tuturor pădurilor din fondul forestier al țării.

O a treia componentă : regimul de tăiere

ÎN SCOPUL CREȘTERII, în viitor, a volumului exploatărilor de masă lemnoasă, Programul a prevăzut limitarea volumului de tăieri anuale, în deceniul 1976—1985, la 20 mil. m.c. masă lemnoasă brută pe picior, din care 16 mil. m.c. produse principale și 4 mil. m.c. produse secundare-rărituri. Tăierile efective din 1976—1979 și cele preliminare pe 1980 se situează, ca medie anuală pe intervalul 1976—1980, sub nivelul prevăzut cu 0,5 mil. m.c.

Concomitent cu încadrarea în cota anuală planificată a volumului de tăieri, s-a urmărit ca într-o perspectivă cât mai apropiată, **recoltările de masă lemnoasă să fie corelate cu posibilitatea pădurii nu numai la scara întregului fond forestier, ci și la nivelul fiecăreia din cele 2 200 unități de producție** — unitate tehnică de bază în organizarea producției de lemn în silvicultură — în care sunt împărțite pădurile administrate de Departamentul Silviculturii din cadrul M.E.F.M.C. Rezultatele obținute până în prezent, deși au ameliorat situația, sunt încă departe de a fi satisfăcătoare. Astfel, dacă în anul 1975 volumul suprasolicităților locale (la nivelul unităților de producție) însumau 3,3 mil. m.c. masă lemnoasă și se regăseau la un număr de 866 unități de producție, în 1979 acest volum scăzuse doar la 2,8 mil. m.c. afectând 777 unități de producție. Această situație se datorește accesibilității reduse a unor păduri — consecință a ritmului încă insuficient de dotare a fondului forestier cu drumuri care să asigure pătrunderea exploatărilor de masă lemnoasă și la pădurile greu accesibile destinate „la rind” pentru tăiere. Este de menționat că în cadrul volumului de tăieri rea-

**Viorel HAMPU
Petre CIOCLU**

(Continuare în pag. 19)

Valorificarea superioară a materiilor prime

(Urmare din pag. 14)

Creșterea gradului de refolosire a ambalajelor

UN DOMENIU supus unei ample cercetări în vederea sporirii gradului de folosire l-a constituit **ambalajele pentru lichidele alimentare**. Multă vreme în acest domeniu s-au înregistrat două tendințe: una se referă la îmbutelierea lichidelor alimentare în ambalaje clasice, recuperabile, a căror refolosire poate depăși 25 cicluri, iar cealaltă la ambalarea în materiale nerecuperabile cu un singur ciclu de utilizare (pungi, recipiente, pahare din materiale plastice și hîrtie, cutii din tablă etc.).

Referindu-ne la ambalajele nerecuperabile trebuie să arătăm că ele au cunoscut în ultimele două decenii o largă extindere datorată îndeosebi avantajelor economice rezultate din eliminarea operației de colectare, transport și recondiționare a materialelor folosite, prin reducerea cheltuielilor de investiții, obținerea la un preț relativ redus a materiilor prime utilizate la fabricarea ambalajelor (hidrocarburi, metal, hîrtie) etc. Pentru a concretiza această tendință, subliniem că în Franța în anul 1966 costurile de producție pentru ambalarea laptei erau de 0,0547 franci pentru un litru ambalat în butelii recuperabile și de 0,049 franci în cazul ambalării în pungi de material plastic. Mai mult, din statisticile internaționale rezultă că ambalarea în pungi de polietilenă se realiza, până în 1972, cu cheltuieli materiale mai reduse decât ambalarea în butelii recuperabile, fapt pentru care s-a extins în toate țările, inclusiv în România.

Deși se părea, la un moment dat, că ambalajele nerecuperabile vor lua de-

finitiv locul celor clasice recuperabile, problemele ridicate de distrugerea acestora, dar mai ales creșterea accentuată a prețurilor la materii prime în general, la hidrocarburi în special, a impus reconsiderarea totală a acestui gen de ambalare. Astfel, s-a ajuns ca în prezent tot mai multe țări industrializate să utilizeze **ambalarea în butelii din sticlă care pot fi recuperate și utilizate într-un număr mare de cicluri al căror cost specific este mult mai scăzut decât cel al foliilor de polietilenă, hîrtie sau recipiente din metal**.

În țara noastră a existat chiar de la început o orientare spre dezvoltarea ambalării în butelii recuperabile. Este adevărat că, în anumite limite, au fost folosite și folii de polietilenă ca ambalaj în industria laptei. Merită evidențiat și un alt fapt legat de asigurarea mijloacelor necesare pentru efectuarea mecanizată a procesului de îmbuteliere. Dacă până în 1966 toate liniile de îmbuteliat lichide alimentare se importau, în cîincinalul 1971—1975 acestea au scăzut la jumătate pentru ca la sfîrșitul cîincinalului 1976—1980 să existe condiții pentru a se renunța total la importuri, creîndu-se chiar și un excedent pentru export.

Domenii de investigație și acțiuni în perspectivă

ÎN LUMINA PROGRAMULUI-DIRECTIVA de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990, adoptat la cel de al XII-lea Congres al P.C.R., acțiunile ce vor fi desfășurate în vederea creșterii competitivității și eficienței economice în domeniul ambalajelor și utilajelor tehnologice specifice vor cuprinde:

- **intensificarea cercetării științifice în scopul reducerii consumurilor energetice**. În domeniul ambalării lichidelor alimentare acestea au în vedere și posibilitatea introducerii tehnologiilor moderne de spălare cu o soluție cu o mare putere de dezinfecție și sterilizare chiar în condițiile de temperatură obișnuită, ceea ce ar duce la reducerea substanțială a consumurilor de utilități și ar permite reducerea procentului de spargeri, respectiv a grosimii pereților buteliei. De asemenea, cercetările de specialitate sînt orientate în direcția utilizării ultrasunetelor la spălare, sterilizarea și filtrarea lichidelor alimentare;

- **extinderea tehnologiilor de recuperare a ambalajelor**. Pentru aceasta s-a trecut la cercetarea și proiectarea unei instalații de calibrare și sterilizare a capsulelor-coroană, utilizate la închiderea buteliilor de bere, apă minerală și băuturi răcoritoare în vederea refolosirii acestora. Acțiunea poate fi extinsă și la dopuri de material plastic, la cutii metalice, ambalaje din lemn și carton. În aceeași ordine de idei, cercetările întreprinse arată că soluțiile de spălare cu un grad de uzură ridicat, dar cu conținut de hidroxid de sodiu, se pot refolosi în urma aplicării unui tratament de decantare, filtrare și corectare a alcalinității;

- **recuperarea și utilizarea de noi materiale care să înlocuiască materiile prime costisitoare și mari consumatoare de energie**. În următorii ani ele vor trebui să rezolve probleme legate de înlocuirea aluminiului utilizat în ambalajele folosite în industria laptei și a produselor alcoolice, a materialelor plastice și a tablei importate. Totodată, urmează să se realizeze noi tehnologii de ambalare care să satisfacă atât cerințele consumatorilor cît și pe cele impuse de realizarea ambalării în condiții economice cît mai eficiente.

Noi resurse în circuitul economic

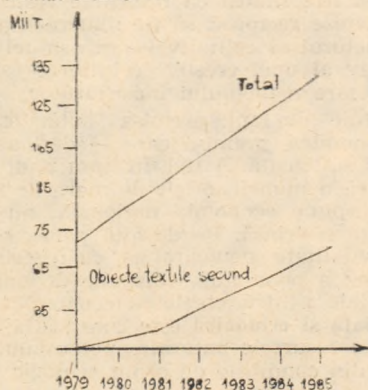
MATERIALE TEXTILE RECUPERABILE

CONFORM SARCINILOR DE PLAN, producția bunurilor de larg consum va trebui să crească în perioada următorului cincinal cu un ritm mediu anual de circa 8%. Pentru realizarea acestor prevederi, pe prim plan se situează asigurarea bazei de materii prime și materiale.

Este cunoscut faptul că în industria textilă, o serie de materii prime se importă în totalitate, (fibre de bumbac, fibre de iută, fibră de sizal), altele parțial (fibre chimice, fibre viscoză etc.), toate aceste importuri făcându-se cu eforturi valutare mari de pe piețe situate la distanțe mari și în conjuncturi uneori nefavorabile. În vederea asigurării acestor materii prime se au în vedere acțiuni îndreptate atât în direcția reducerii consumurilor, deci a utilizării mai eficiente a materiilor prime, cât și în direcția identificării și atragerii în circuitul economic a noi resurse de materii prime și materiale. În această a doua direcție, o resursă importantă o constituie materialele recuperabile și re folosibile, atât cele rezultate din procesele tehnologice, cât și cele provenite din colectările de la populație sub forma obiectelor scoase din uz. Este vorba deci de o nouă concepție cu caracter integrator, care presupune reconsiderarea locului și rolului reciclării resurselor în ansamblul complexului economic național.

Graficul nr. 1

Volumul colectărilor

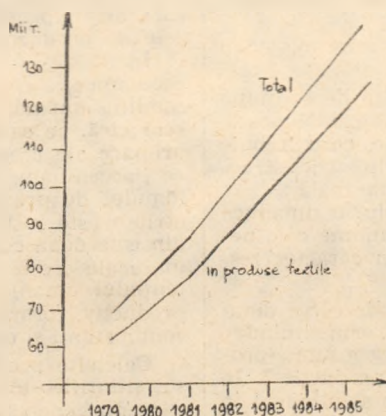
Creșterea volumului colectărilor pe perioada 1979-1985

În ultimul deceniu problema reciclării resurselor a cumulat într-o măsură mult mai mare preocupările specialiștilor pe toate nivelele: cercetare și dezvoltare, producție, distribuție, utilizare, recuperare. Astfel pornind de la cercetare, preocupările specialiștilor

s-au axat pe reintroducerea în circuitul economic cu cheltuieli minime a materialelor recirculabile în procesele tehnologice din care provin. Un număr însemnat de teme de cercetare au avut ca rezultat folosirea materialelor recuperabile textile în produse textile ca: fire textile (tip lână, tip bumbac, tip in-cinapă, tip vignonie), vată medicina-

Graficul nr. 2

Cantități valorificate

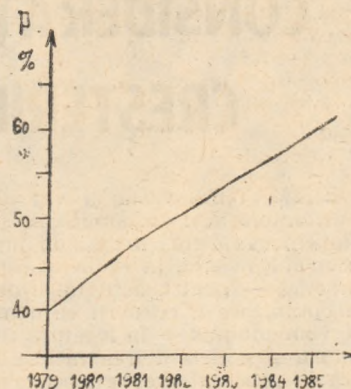

Creșterea cantităților valorificate pe perioada 1979-1985

lă, textile netesute, filț și pislă. De asemenea, s-au finalizat cercetări pentru folosirea materialelor recuperabile și re folosibile ce nu sînt apte pentru industria textilă în materiale de construcții înlocuitoare a materialelor termo și fonozolante clasice ca: polistiren expandat, vată minerală, vată de sticlă, etc.

Rezultatele cercetărilor au determinat stabilirea unui amplu program de colectare și valorificare a materialelor reciclabile, care constituie parte integrantă din planul național unic. Acest program cuprinde capitole distincte privind volumul de colectare și valorificare pe perioada de plan anual și de perspectivă, produsele ce se vor realiza și destinația acestora, investițiile necesare dezvoltării capacităților de prelucrare a materialelor recuperabile și re folosibile cât și un capitol distinct pentru cercetări noi a resurselor re folosibile. În conformitate cu acest program în stabilirea volumului de colectare a resurselor re folosibile s-a avut în vedere volumul total al materiilor prime introduse în procesul de fabricație, normele de consum, pierderile tehnologice pe baze de fabricație cât și

Graficul nr. 3

Gradul de participare (P) a materialelor textile recuperabile în totalul resurselor destinate consumului intern pe perioada 1979-1985

cantitatea de materiale textile destinate consumului intern. În funcție de aceste elemente s-au stabilit cantitățile de materiale recuperabile rezultate din procesele de fabricație și cantitățile de materiale recuperabile textile scoase din uz, ce urmează a fi colectate de la populație și instituții.

În program se prevede o creștere a volumului colectărilor totale față de realizările anului 1979 de 31,4% în 1981 și de circa 98,5% în 1985 din care pentru obiecte textile scoase din uz colectate de la populație și instituții de 67,7% în 1981 și de 24,9% în 1985 (vezi graficul nr. 1). La valorificări se prevede o creștere față de 1979 de 27,8% în 1981 și de 103,5% în 1985 din care în produse textile de la 39,5% în 1981 la 80% în 1985 (vezi graficul nr. 2).

Atingerea acestor prevederi va conduce la o participare a materialelor recuperabile colectate în totalul resurselor textile destinate consumului intern de 41% în 1979, 48,1% în 1981 și de 60,4% în 1985 (vezi graficul nr. 3) ceea ce corespunde sarcinilor stabilite de Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R.

Pentru corelarea volumului colectărilor cu valorificarea, au fost create în perioada 1976-1980 un număr de 10 obiective care asigură prelucrarea anuală a 14 000 tone materiale re folosibile textile. În perioada 1981-1985 se prevăd încă 24 obiective industriale care vor totaliza o capacitate de prelucrare de 55 mii t/an din care 46 mii t în produse textile, asigurându-se astfel o valorificare superioară a acestor importante resurse materiale. Cercetările prevăzute în program au în vedere stabilirea tehnologiilor de valorificare a materialelor textile recuperabile cu un grad de uzură avansat, pentru utilizarea în domeniul netextile, ca materiale înlocuitoare ale unor materiale de construcții energo-intensive. De asemenea, cercetările au în vedere noi tehnologii de utilizare a acestor resurse în produse superioare textile, cu cheltuieli minime.

Olga POPESCU

director adjunct în M.A.T.M.C.G.F.P.

CONSIDERAȚII PRIVIND FACTORII ȘI TIPURILE CREȘTERII ECONOMICE ÎN SOCIALISM (I)

PROBLEMATICA vastă și viu dezbătută a factorilor și tipurilor creșterii economice în socialism prezintă, după opinia noastră, nu numai un interes teoretic — pentru știința economică — ci, în egală măsură, și o deosebită însemnătate practică — pentru activitatea de fundamentare a strategiilor de optimizare a creșterii economice în perspectivă. Concretizând, vom sublinia — în legătură cu primul aspect — faptul că identificarea și delimitarea factorilor materiali și umani ce acționează în procesul creșterii economice, precum și determinarea influenței lor conjugate, se înscriu ca principale componente în sfera de investigare a teoriei economiei socialiste.¹⁾ În ceea ce privește cel de al doilea aspect, se cuvine să menționăm că dimensionarea și dozarea, în fiecare etapă, a contribuției principalilor factori la susținerea procesului de creștere economică într-un ritm înalt, optim, constituie o decizie fundamentală în cadrul planificării și prognozării economico-sociale.

Considerăm că o abordare realistă a problematicii factorilor de creștere economică trebuie să țină seama de conținutul calitativ nou pe care îl capătă procesul reproducției socialiste largite, în condițiile actualului raport ce se stabilește între sistemul nevoilor curente și de perspectivă ale societății — pe de o parte — și sistemul resurselor ce pot fi alocate pentru satisfacerea acestor nevoi — pe de altă parte.

Explicitând termenii raportului la care ne referim, vom ajunge la următoarele concluzii:

— în primul rând, nevoia socială are o tendință de continuă amplificare și diversificare; satisfacerea ei reclamă, de aceea, sporirea în ritmuri înalte a producției materiale, care trebuie să corespundă — din punct de vedere al volumului fizic, structurii sortimentale și calității — cu nevoia socială reală;

— în al doilea rând, resursele au, în ansamblu, o dinamică mai lentă decât nevoile, unele dintre resurse (și anume cele neregenerabile sau greu regenerabile) dobândind un caracter restrictiv tot mai pronunțat.

Tendința de devansare a dinamicii resurselor de către dinamica nevoii sociale are o determinare obiectivă, constituind o expresie a contradicției dintre necesitățile de consum (productiv și neproductiv) și nivelul atins de forțele producție²⁾. În condițiile socialismului, contradicția amintită este soluționată în mod conștient, în conformitate cu principiile raționalității economico-sociale, ea fiind luată în considerare la fundamentarea previziunilor privind creșterea economică.

ABORDAREA problematicei factorilor de creștere economică prin prisma comportamentului specific al diferitelor categorii de resurse, în raport cu necesitățile pe care le satisfac, impune **extinderea aparatului conceptual**, utilizat în acest scop, în sensul includerii — alături de noțiunea de „factor” — și a celor de „condiții” și „restricții” ale creșterii economice. Ca urmare, ne propunem să precizăm conținutul fiecăreia din aceste noțiuni, precum și conexiunile obiective dintre condițiile, restricțiile și factorii creșterii.

Astfel, **condițiile creșterii economice** desemnează ansamblul elementelor de ordin social-politic, uman, natural-material, ecologic și tehnico-științific care, prin însăși existența lor, permit și — în anumite situații — favorizează procesul de creștere economică. Ele pot fi denumite și premise ale creșterii deoarece îndeplinesc rolul de cadru general, indispensabil declanșării și susținerii oricărui proces de producție. În unitatea și interdependența lor, elementele menționate formează **sistemul condițiilor (premiselor) creșterii economice**, care sintetizează posibilitățile de desfășurare a procesului la care ne referim, într-o anumită perioadă de timp.

Spre deosebire de condiții, **restricțiile** creșterii economice sînt constituite de acele elemente de ordin social-politic, uman, natural, material, ecologic sau tehnico-științific care frînează sau încetinesc procesul de creștere. În timp ce condițiile reprezintă împrejurări obiective necesare și favorabile realizării creșterii economice, restricțiile sînt fie condiții neîndeplinite, fie forțe care se opun creșterii în perioada de timp considerată.

Odată definite condițiile și restricțiile creșterii economice, dispunem de premisele teoretice necesare abordării mecanismului de acțiune a factorilor determinanți ai procesului examinat. Explicarea acestui mecanism trebuie să înceapă cu enunțarea tezei conform căreia creșterea economică a oricărei țări

este rezultanta acțiunii conjugate a două categorii de factori: **interni și externi**. Cei interni, legați de eforturile pe care le face fiecare popor pentru a-și dezvolta economia, au un rol determinant. Cei externi, legați de participarea țărilor la circuitul economic mondial, influențează creșterea economică în mod mijlocit, prin intermediul factorilor interni, multiplicându-le sau diminunându-le acțiunea.

În schema alăturată sînt reprezentați factorii din ambele categorii. Astfel, factorii externi se regăsesc sub forma comerțului exterior — ca principală modalitate de cuplare a economiei naționale la spațiul economiei mondiale. În ce privește factorii interni, ei pot fi concepuți și evidențiați ca forțe motrice care iau naștere prin dinamizarea a înseși condițiilor creșterii economice, ca și prin depășirea restricțiilor acesteia, sub influența progresului științific — tehnic și într-un cadru social-politic stimulator pentru accelerarea creșterii.

DEȘI în literatura de specialitate sînt formulate și opinii contrarii, susținem că, **în esență, nu există decît doi factori interni ai creșterii economice: factorul uman și factorul material**. Această idee este prezentată în mod explicit la Marx, care, în volumul al II-lea al „Capitalului”, arată: „Oricare ar fi formele sociale ale producției, muncitorii și mijloacele de producție rămîn întotdeauna factorii ei”³⁾.

În dialectica raportului dintre premisele și factorii creșterii economice, factorul uman și factorul material sînt generați de **condiția umană**, și, respectiv, de **condiția natural-materială și ecologică**, pe care le vom denumi, în cele ce urmează, **condiții primare** ale creșterii economice. Asociindu-le atributul „primare”, accentuăm, de fapt, deosebita lor însemnătate în cadrul sistemului de premise ale creșterii. Totodată, utilizarea acestui atribut este justificată avînd în vedere corespondența fiecăreia din cele două condiții menționate cu cîte una din resursele primare ale creșterii economice — și anume forța de muncă (potențialul uman) și baza tehnico-materială (potențialul tehnico-productiv, format în principal din fondurile fixe, materii prime, combustibili și energie).

Celelalte premise ale creșterii economice, și anume progresul științifico-tehnic și cadrul social-politic istoricește constituit, care nu generează în mod direct factori de creștere, dar care dinamizează și potențează acțiunea acestora, pot fi denumite **condiții conexe**.

Propunîndu-ne, mai întîi, o succintă caracterizare a condițiilor primare, vom menționa că ele provin, în cazul resurselor umane, numai din interiorul țării, în timp ce potențialul material, inclusiv elementele materializate ale științei, pot proveni și din exterior. Este esențială necesitatea ca diferitele resurse să se combine și să se completeze reciproc, să fie dimensionate — sub aspect cantitativ, structural și calitativ — în așa fel încît să asigure suportul obiectiv al unei creșteri echilibrate și eficiente, în condiții de protejare a mediului înconjurător.

Condiția umană constituie, de fapt, premisa hotărîtoare a procesului de creștere economică, premisă care — deși absolut necesară — nu este însă și suficientă. Astfel, în lipsa unui nivel minim de înzestrare tehnică a muncii, oricît de mare ar fi potențialul uman de care dispune economia națională, nu ar fi posibilă decît o reproducție restrînsă. Pe de altă parte, o economie caracterizată prin vitalitate demografică, cu o structură armonioasă pe vîrste și sex a populației, dispune de una din condițiile favorabile esențiale pentru creșterea economică.

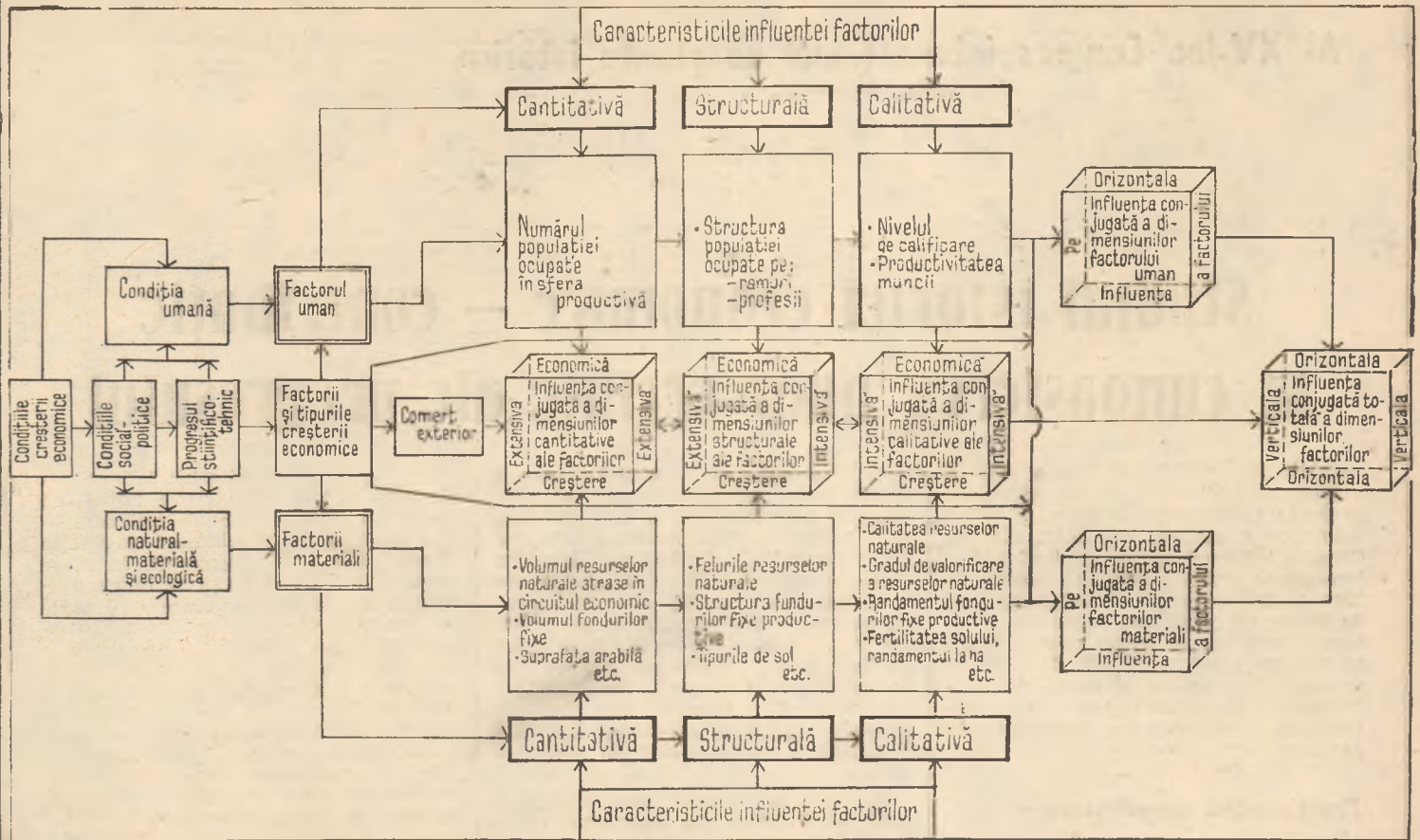
Condiția natural-materială și ecologică este constituită, după cum îi arată și numele, din resursele naturale, potențialul tehnico-productiv, precum și din condițiile de ordin ecologic. Integrarea elementelor de ordin ecologic în structura internă a condiției natural-materială a creșterii economice este, credem, justificată prin impactul tot mai puternic pe care condițiile naturale, ca și resursele și calitatea mediului înconjurător îl exercită asupra factorilor direcți de producție.

¹⁾ A se vedea, în acest sens, C. Popescu și H. Dragomirescu „Esența și obiectivele creșterii economice în socialism” — în „Revista economică” nr. 51 din 21 decembrie 1979.

²⁾ Această contradicție este analizată de prof. N. N. Constantinescu în lucrarea „Problema contradicției în economia socialistă”, București, Ed. politică, 1973, p. 32—42.

³⁾ K. Marx, F. Engels — „Opere”, vol. 24, București, Ed. politică, 1967, p. 42.

TEORII-IDEI

Resursele naturale cunoscute și posibil a fi atrase în circuitul economic, inclusiv cele provenite din exteriorul țării, reprezintă o premisă principală a creșterii economice, întrucât, ca obiecte ale muncii, oferă baza obiectivă a desfășurării oricărui proces de producție. Și în acest caz, caracterul limitat al unor resurse, conținutul mai sărac în substanță utilă, dificultățile tehnice sau costul ridicat al obținerii lor constituie, la un moment dat, restricții ale creșterii economice, în sensul că îi limitează amploarea și intensitatea, impunând — uneori — restructurarea producției materiale și regândirea unor priorități și opțiuni de politică economică.

Considerații asemănătoare se pot formula și în privința potențialului tehnico-productiv al societății, alcătuit din mijloace de producție create prin muncă și acumulate. Această condiție a creșterii economice are rolul de a asigura, prin dinamizarea ei, potențarea și multiplicarea efortului uman, care devine astfel mai eficient.

În sfârșit, condițiile de ordin ecologic exprimă sistemul posibilităților pe care le oferă cadrul natural al unei țări și care pot favoriza, într-un grad mai mare sau mai mic, procesul de creștere economică. În măsura în care mediul creat de om nu intră într-o contradicție gravă cu mediul natural, condițiile de ordin ecologic susțin cu efecte pozitive procesele de creștere în toate ramurile economiei naționale, contribuind, totodată, la îmbunătățirea calității vieții membrilor societății. Importanța din ce în ce mai mare a condițiilor ecologice determină necesitatea studierii lor profunde, în strânsă legătură cu celelalte premise ale creșterii. În acest context, în ultima perioadă s-au intensificat evident preocupările oamenilor de știință în legătură cu protejarea și conservarea mediului natural, mai ales prin extragerea și reutilizarea maximă a tuturor substanțelor utile din materiile prime supuse prelucrării.

C. POPESCU
H. DRAGOMIRESCU

Lemnul

(Urmare din pag. 16)

lizat, s-a exploatat cu prioritate masa lemnoasă provenită din doborâturi și rupturi de vânt și de zăpadă, diminuându-se în mod corespunzător tăierile de masă lemnoasă „pe picior”, pentru a se respecta cota de tăiere anuală planificată și buna gospodărire a pădurilor.

Pentru asigurarea regenerării naturale din sămînță a pădurilor — metodă mai eficientă din punct de vedere tehnic și economic decît împădurirea, au fost extinse tăierile succesive, progresive, grădinate și combinate, verificate în practica noastră silvică și care permit obținerea unor păduri, cu specii autohtone valoroase, adaptate perfect la condițiile pedoclimatice ale zonei respective, și chiar mai mult, la cele locale. Concomitent cu această acțiune, potrivit prevederilor Programului, au fost restrînse tăierile „rase” la exploatarea masei lemnoase, acestea fiind limitate doar la pădurile pure de molid, la plopii euroamericani, precum și la arboretele slab productive care necesită a fi reîmpădurite cu specii mai productive. În toate aceste cazuri, suprafața maximă a parchetelor în care se aplică tăieri „rase” a fost limitată la 5 ha (în pădurile cu funcții speciale de protecție și în cele de molid) și de maximum 10 ha în celelalte păduri.

În vederea creșterii volumului de lemn pentru industrie și ri-

dicării productivității muncii în condițiile evitării vătămării semințurilor naturale și a arborilor rămași în picioare, s-au extins tehnologiile de exploatare a arborilor cu coroană, trunchiuri lungi și catarge, astfel că în anul 1980 din totalul de 20 mil. m.c. masă lemnoasă aprobată pentru tăiere 13 mil. m.c. se va obține utilizând tehnologiile menționate. Este de menționat că aceste noi tehnologii își dovedesc superioritatea numai în măsura în care sînt aplicate corespunzător. Nerespectarea prescripțiilor de aplicare poate aduce prejudicii importante arborilor rămași în urma tăierilor și a semințurilor naturale, prejudicii ce se reflectă, în timp, în scăderea calității producției de lemn, ducînd la situația ca pierderile finale să depășească avantajele economice imediate. Această constatare impune o exigență sporită din partea întreprinderilor forestiere de exploatare și transport (I.F.E.T.) în aplicarea diferențiată a noilor tehnologii, în funcție de condițiile de teren și de arboret, pentru ca să fie evitate prejudiciile aduse pădurii, sau ele să fie minime. Totodată este necesar a se căuta îmbunătățirea tehnologiilor de exploatare, acțiune în care un rol important revine cercetării științifice din silvicultură și din exploatarea și industrializarea lemnului.

REALIZĂRILE OBTINUTE în cincinalul 1976—1980 în acțiunea de gospodărire a pădurilor, de creștere continuă a valorii lor economice și sociale, constituie o bază, o premisă pentru îndeplinirea și în cincinalul 1981—1985 a prevederilor ce rezultă din Programul privind conservarea și dezvoltarea fondului forestier.

Al XV-lea Congres internațional de științe istorice

Studiul istoriei economice — contribuție la cunoașterea unor cerințe ale progresului

TIMP DE OPT ZILE, între 10—17 august 1980, Capitala patriei noastre a găzduit un eveniment de seamă al vieții științifice mondiale, cel de-al XV-lea Congres internațional de științe istorice. Inaugurate în zorii veacului nostru, în 1900, la Paris, congresele internaționale de istorie au constituit, în genere, fructuoase prilejuri de bilanț asupra realizărilor din acest important domeniu al științelor sociale, ca și ocazii de confruntare și limpezire în legătură cu marile și — nu arareori — controversatele probleme ale științei istorice.

Prestigioasă manifestare științifică

IMPORTANTA deosebită acordată de România acestei prestigioase reuniuni internaționale rezultă clar din faptul că ea s-a desfășurat sub înaltul patronaj al președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Totodată, nu putem să nu subliniem faptul că desfășurarea forumului mondial al istoricilor a coincis în chip fericit cu apogeul manifestărilor consacrate împlinirii a 2050 de ani de la crearea statului dac centralizat și independent. Cinstea de a fi sediul acestui Congres a revenit Bucureștiului, după ce precedentele ediții postbelice au avut loc, din cinci în cinci ani, în marile centre cultural-științifice care sînt orașele Paris (1950), Roma (1955), Stockholm (1960), Viena (1965), Moscova (1970) și San Francisco (1975). Ținerea Congresului la București atestă, o dată în plus, prestigiul României socialiste, urmare a politicii sale interne și externe, ca și prețuirea de care se bucură școala istoriografică românească. După cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, „România manifestă o preocupare permanentă pentru dezvoltarea cercetării istorice..., pornind de la însemnătatea acesteia pentru îmbogățirea culturii naționale și universale, pentru educarea întregului popor în spiritul prieteniei și al înțelegerii marilor valori ale umanității”.

În Mesajul transmis, președintele României a reafirmat ideea generoasă și profunde din patrimoniul politic și ideologic ce călăuzește viața și activitatea creatoare a poporului român. Mesajul amintit constituie o expresie a marii

atenții pe care șeful statului român o acordă istoriei și științelor istorice, contribuției pe care acestea sînt chemate să o aducă la cauza generală a înțelegerii, destinderii și păcii în întreaga lume. Analiză lucidă și pătrunzătoare a complexelor realități ale lumii contemporane, a problemelor majore care preocupă omenirea, mesajul a avut un profund ecou în rindul celor peste 2700 de participanți, oameni de știință și specialiști din cele 66 de țări reprezentate, fiind primit cu vie aprobare și subliniat cu îndelungi și puternice aplauze.

În numele tuturor participanților, prof. Karl Erdmann, președintele în funcțiune al Comitetului Internațional de Științe Istorice (C.I.S.I.), a exprimat în alocuțiunea de deschidere a Congresului vii mulțumiri președintelui Nicolae Ceaușescu pentru găzduirea de către România a lucrărilor acestui Congres, pentru mesajul adresat participanților, pentru interesul pe care îl poartă științelor istorice. Dînd ample citate din mesaj, președintele C.I.S.I. a exprimat, totodată, adeviunea la generoasele și nobilele idei pe care acest mesaj le cuprinde.

Așa cum rezultă din programul Congresului, difuzat participanților, și după cum s-a degajat din intervențiile publicate în presa noastră, participarea românească la lucrările Congresului a îmbrăcat — în afară de asumarea unor complexe sarcini de organizare prealabile și pe parcurs — mai multe aspecte, ele s-au concretizat în susținerea mai multor rapoarte principale, a citorva corapoarte, în participare la discuții a unor experți români, în editarea unui buletin cotidian ca și, evident, în luările de cuvînt ale altor exponenți reprezentativi ai diferitelor ramuri specializate ale științei istorice românești. Raportori și coraportori au fost istorici cunoscuți, precum acad. Ștefan Pascu, acad. Emil Condurachi și dr. Răzvan Teodorescu, Ion Popescu-Puțuri, dr. Ștefan Ștefănescu, dr. Dan Berindei, Alexandru Savu și Eugen Bantea, Eugen Stănescu și Aron Petric, Hadrian Dăicoviciu, Alexandru Duțu și Pompiliu Teodor, Costin Murgescu și Damian Hurezeanu, Virgil Cîndea. Ca experți români desemnați de biroul C.I.S.I. au funcționat istoricul Cornelia Bodea și Maria Groza, adjunct al ministrului afacerilor externe.

Din bogata tematică a lucrărilor Congresului — a cărei fixare a impus, ea însăși un riguros efort de selectare — s-au degajat câteva trăsături care rețin atenția. Astfel, s-a renunțat, în mare măsură, la tratarea cu preferință a dezvoltării numai din anumite continente sau zone (europocentrismul, americanocentrismul de altădată), cuprinzîndu-se în reflectorul cercetării toate zonele globului; în acest fapt se oglindesc, în chip specific, marile schimbări din lumea de azi. În al doilea rînd, o pondere însemnată au ocupat marile transformări din viața contemporană a omenirii, problemele de istorie a trecutului apropiat și foarte apropiat care constituie — precum s-a spus — teritoriile cele mai noi ale științei istorice, de ardent interes teoretic cît și practic, cu cel mai ridicat coeficient de „seismicitate”. Eforturile în această direcție — oglindite în participarea sporită a istoricilor africani, arabi, latino-americani etc., cu problematica distinctivă a țărilor și popoarelor lor — sînt menite să confere un caracter tot mai cuprinzător, de reală universalitate, studiului științific al istoriei. Fără să ne situăm la frontiera metafizei, se află, credem, aici, unul din aspectele luptei pentru „decolonizare” pe toată linia.

O altă trăsătură ce se relevă este, după cum arăta profesorul dr. Ștefan Ștefănescu, „factura de interdisciplinaritate pe care o îmbracă actualul Congres, alături de istorici fiind chemați să-și dea contribuția politologi, filozofi, economiști, sociologi, etnologi, juriști”. Constituie, de asemenea, un „semn al vremurilor” pe care le străbate societatea contemporană și faptul că, pentru prima oară în programul congreselor internaționale de istorie și-a găsit locul o temă intitulată „Femeia în societate”, la care raportul general a fost urmat de 14 corapoarte. În fine — dar fără a epuiza prin aceasta trăsăturile definitorii ce se pot desprinde — menționăm și grupul de probleme ce s-ar putea înscrie sub genericul „dinamica păcii și înțelegerii între națiuni”; totodată, sub acest aspect, Congresul a avut nu numai un caracter de bilanț, ci și de impulsioneare a cercetărilor viitoare.

În ansamblu, Congresul a dezbătut — pe „canalele” paralele ale mai multor secții, subsecții și organisme afiliate — cele mai recente rezultate ale cercetării din domeniul istoriografiei universale, probleme metodologice, crono-

logie și de filozofie a istoriei. El a constituit un bun prilej pentru un larg schimb de idei cu privire la trecutul umanității, precum și în legătură cu aspectele actuale ale dezvoltării istorice contemporane.

„Nimic nu se poate construi ignorând trecutul”

DINTRE subdiviziunile distincte ale Congresului a făcut parte și „Societatea internațională de istorie economică”. Aceasta și-a propus, pe baza unui program propriu, ca în primele două zile să dezbătă tema: „Relațiile economice est-vest, începând cu Evul mediu până azi”. Dincolo de aceasta însă — și dată fiind deja menționata interdisciplinaritate a lucrărilor Congresului — problematica de istorie economică, social-economică sau cu tangențe la economie a ocupat un loc important în ansamblul tematicii supuse dezbaterii, indiferent unde a fost înscrisă din punct de vedere organizatoric. Este suficient să menționăm, spre exemplu, teme și probleme ca „Politică internă și economie”, „Crestere și subdezvoltare în lumea secolului XX”, „Muncă și gestiune în industrie în secolul XX: forme de cooperare”, sau raportul prezentat de România și intitulat „Reforme agrare în perioada dintre cele două războaie mondiale” (elaborat de Costin Murgescu și Damian Hurezeanu) și încă altele, pentru a ne da seama că așa stau lucrurile. Subliniate tangențe și interdependențe cu factorul economic au și problemele de demografie, iar explicarea a numeroase alte aspecte — așa-zicind, preponderent politice — necesită investigarea conexă a „fundamentelor” social-economice.

Aceasta evidențiază că în contribuțiile pe care cercetarea istorică contemporană dorește să le aibă la progresul propriilor națiuni și al umanității în general studierea dezvoltării economice, a corelației sale dialectice cu ceilalți factori ai evoluției istorice (politic, social, militar, cultural etc.) joacă un rol esențial. Nu întâmplător, de altfel, specializarea ca domeniu distinct a istoriei economiei naționale — și însăși denumirea ca atare a disciplinei — s-a produs în secolul al XIX-lea, secolul trezirii la viață independentă a numeroase țări și popoare, continuând și adâncindu-se, în chip firesc, în secolul XX, când valul revoluționar al eliberării naționale și sociale a cuprins în unda sa de șoc — sub ochii generațiilor actuale — noi țări și continente, practic, întreaga omenire.

În aceste condiții noi — conturate într-un crescendo istoric revelator începând din ultima treime a secolului al XVIII-lea — a căpătat o însemnătate științifică și practică mereu ascendentă și studii legăturilor, corelațiilor, interdependențelor dinamice dintre economiile naționale deja conturate sau aflate în curs de constituire. Și aceasta deoarece perspectivele de evoluție, „șansa” istorică de acces la magistrala progresului economico-social a început să fie — în noile împrejurări — în funcție nu numai de propriile resurse, forțe și

străduințe, ci și (mai ales în cazul țărilor mici și mijlocii) de locul respectivelor țări în diviziunea internațională a muncii, în rețeaua tot mai complexă a pieții capitaliste mondiale, formată deplin în anii premergători primului război mondial. Interesul pentru studierea atât a istoriei propriiei economii naționale, cât și a istoriei economice mondiale avea astfel, precum se vede, un puternic stimul în însăși evoluția istorică reală — nu odată apăsătoare și inechitabilă pentru cele mai multe țări și popoare, prinse în chingile vechii ordini economice și politice internaționale instaurate de capitalism — caracteristici epocii de care vorbim, iar, sub desule aspecte, persistând până în zilele noastre.

Necesitatea teoretică și utilitatea practică a studierii trecutului — inclusiv a trecutului economic, și, deci, a istoriei economice — nu trebuie, credem, să mai fie suplimentar dovedită. Este însă todeauna instructiv — cel puțin pentru unii, chiar și în cazul adevărilor cu statut ferm — să menționăm că, încă în veacul trecut, incandescența conștiință a națiunii sale care a fost Mihai Eminescu, scria: „Viitorul și trecutul / Sunt a filei două fețe, / Vede-n capăt începutul / Cine știe să le-nvețe / “. Ideea organice legături dintre trecut, prezent și viitor este departe de a-și fi pierdut actualitatea. Referindu-se la aceeași idee, adăugându-i însemnate valențe care țin de practica socială, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Orice popor, mai cu seamă un popor cum este poporul român, care are o istorie destul de veche... nu poate să nu pornească în elaborarea căilor de dezvoltare de la trecutul său istoric, să nu țină seama de tradițiile sale, care, în fond, sînt suma diferitelor concepții, a tot ceea ce popoarele au acumulat mai bun în trecutul lor de luptă și de dezvoltare spirituală. În acest sens, tradiția, bazarea pe tradiții, poate fi — și constituie — un factor indispensabil al progresului. Nimic nu se poate construi ignorând trecutul!”

Caracterul axiomatic, am zice, al acestui adevăr este atât de evident, încât într-un curs universitar predat în Franța, explicând studenților rostul predării istoriei economice, autorul cursului spunea: „Scopul urmărit este de a vă da sensul evoluției, de a vă da cultura istorică necesară pentru înțelegerea inteligentă a prezentului, care în toate domeniile depinde de trecutul imediat sau îndepărtat, și care comandă dezvoltările viitoare (chiar desfășurările revoluționare, fiindcă revoluțiile nu pot găsi sprijin și avea oarecare șansă de succes decât referindu-se la realizările trecute și prezente”*)

Un echilibru necesar între disciplinele ce concură la formarea specialistului

STUDIUL ISTORIEI în genere, în particular al celei economice — naționale sau mondiale — furnizează deci puternice argumente pentru dezvoltarea prezentă și viitoare a oricărei țări. Nu

scopuri academice rigide sau prăfuite, ci adânci necesități ale vieții sociale dictează prezența coresponsuzătoare a istoriei economice ca disciplină în programele de studiu din universități și institute superioare economice în toate țările dezvoltate sau care aspiră să devină, precum și existența ei ca front distinct de cercetare științifică.

În România, tradițiile predării istoriei economice sînt vechi. Fără a intra aici în detalii, vom arăta că ea a figurat de la început în planul de învățămînt al vechii Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale (A.I.S.C.I. din București, înființată în 1913). Profesori proeminenți precum N. Iorga, I.N. Angelescu, Virgil Madgearu, V. Slăvescu și alții au ilustrat această disciplină, cu un pronunțat rol formativ în procesul pregătirii economiștilor cu studii superioare. La fel au stat lucrurile și la Academia Comercială din Cluj, înființată după marea unire din 1918.

După 1948, cînd întregul învățămînt românesc a fost restructurat — nu fără unele neajunsuri, sesizate și îndreptate ulterior — în concordanță cu necesitățile noi orînduirii sociale, istoria economică, așezată pe temelia traică a materialismului istoric, a ocupat un loc important în învățămîntul superior economic. Pas cu pas, întii în formă litografiată, apoi tipărită, au fost elaborate noi cursuri, pe măsură ce se formau și căștigau orizont științific și cadrele chemate să îndeplinească această sarcină. Istoria economiei naționale se preda, cu un fond de ore coresponsuzător, atât la Academia de Studii Economice din București, cât și la facultățile de științe economice din țară (Cluj Iași, Craiova, Timișoara). La Institutul de Cercetări economice exista o secție de Istorie economică și istorie a gîndirii economice, unde în jurul unor personalități ca Gh. Zane, Costin Murgescu, N.N. Constantinescu și alții se formau noile cadre de cercetători în domeniul menționat. Cu toată utilitatea ei evidentă, trebuie însă arătat că după 1948 istoria economică nu s-a predat — din cîte știm — ca disciplină distinctă la facultățile de istorie sau de științe juridice din universități.

Ținînd seama de rolul și importanța istoriei, inclusiv a celei economice, în procesul formării cetățenești, patriotice și de specialitate, în prezent considerăm necesară predarea — în dimensiuni adecvate — a studiului istoriei economice în învățămîntul superior economic (A.S.E. și facultățile economice din țară).

Avînd de îndeplinit o clară misiune educativă și formativă, animată de dorința de autoperfecționare și de spirit militant, istoria economică predată studenților economiști are nevoie de un spațiu rațional și suficient, în cuprinsul căruia să-și poată îndeplini în mod coresponsuzător sarcinile nobile și complexe ce îi revin

Vasile BOZGA

*) Jean Libert, Histoire économique, Paris, 1975, p. 4.

CONVORBIRI ECONOMICE

CU
KENNETH
DADZIE

director general
pentru dezvoltare
și cooperare economică
în Secretariatul O.N.U.

Restructurarea relațiilor economice internaționale — premisă fundamentală a accelerării dezvoltării

Recent s-a aflat, pentru a treia oară, în țara noastră dl. Kenneth Dadzie, director general pentru dezvoltare și cooperare economică în Secretariatul O.N.U. În cursul vizitei sale oaspetele a fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu. Cu acest prilej directorul general al O.N.U. a dat o înaltă apreciere acțiunilor și contribuțiilor României, personal ale președintelui Nicolae Ceaușescu, în cadrul Organizației Națiunilor Unite la promovarea cauzei păcii, colaborării și înțelegerii în lume. În cursul convorbirilor a fost reafirmată hotărârea României socialiste de a participa intens și în viitor la întreaga activitate a Organizației Națiunilor Unite, de a face totul ca O.N.U., cel mai reprezentativ for mondial, să joace un rol și mai activ în viața politică și economică internațională, în instaurarea unei noi ordini economice în lume.

Oaspetele a răspuns cu amabilitate la solicitarea revistei noastre de a-i acorda din nou un interviu.

— Care este concepția care a stat la baza elaborării proiectului strategiei internaționale pentru cel de-al treilea deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare (1981—1990), ținând seama de rezultatele nesatisfăcătoare ale primelor două decenii?

— Strategia internațională pentru cel de-al doilea deceniu al dezvoltării a avut la bază concepția conform căreia expansiunea economiei în țările dezvoltate ar atrage mai mult sau mai puțin automat și o creștere în țările în curs de dezvoltare. Această concepție și-a găsit expresia într-o serie de obiective privind asistența, comerțul și creșterea economică, dar ea s-a dovedit inadecvată chiar după numai câțiva ani de la definirea strategiei amintite. În plus, criza economiei mondiale, începând cu prima parte a anilor '70, a făcut necesară o concepție cu totul nouă privind această strategie. Acesta este motivul pentru care Adunarea Generală a O.N.U. a hotărât ca strategia pentru anii '80 să fie stabilită în perspectiva unei noi ordini economice internaționale și concepută pentru a promova obiectivele acesteia. Ea va reprezenta, astfel, un instrument pentru progrese pe calea edificării noii ordini, trebuind să încorporeze obiectivele restructurării economiei internaționale. Ea include, de exemplu, transformări în structura producției, consumului și comerțului, însoțind transformări corespunzătoare în economiile țărilor în curs de dezvoltare, astfel ca acestea să dețină o pondere sporită în industria mondială și în comerțul cu produse industriale finite, precum și restructurarea „regulilor jocului” care guvernează fluxurile comerciale, de tehnologie, monetare și financiare. Desigur că procesul elaborării noii strategii s-a lovit de o serie

de dificultăți. Este evident că actuala criză economică mondială face ca țările dezvoltate cu economie de piață să nu fie de acord cu includerea anumitor elemente în această strategie. Totuși, s-a realizat un progres considerabil, mai ales în domeniile comercial, monetar și energetic. Există încă un anumit dezechilibru în privința ritmului global de creștere pentru ansamblul țărilor în curs de dezvoltare. Aceasta este ceea ce aș putea spune, pe scurt, despre strategie în acest moment.

— Cum concepeți rolul negocierilor globale asupra cooperării economice internaționale pentru dezvoltare și în ce stadiu se află pregătirile pentru lansarea lor?

— Propunerea privind desfășurarea negocierilor globale a venit din partea țărilor în curs de dezvoltare, care și-au dat seama că ar fi mai avantajos să abordeze principalele probleme ale economiei internaționale într-un mod integrat, astfel încât să se poată realiza progrese pe toate fronturile, în contrast cu vechiul mod — sectorial — de abordare. Țările în curs de dezvoltare au ținut, de asemenea, seama că energia, care a devenit o problemă centrală, a pus la dispoziția lor o pirghie, un mijloc de a promova schimbări și de a obține concesiuni care altminteri nu ar putea fi obținute. Aceasta este ideea care stă la baza propunerii lansării negocierilor globale. Ele nu au început încă, dar ideea a fost acceptată, acoperind principalele aspecte din domeniul materiilor prime, energiei, comerțului, dezvoltării, relațiilor monetar-financiare. În cursul acestui an s-a desfășurat o uriașă muncă de pregătire pentru stabilirea ordinii de zi și a modului de desfășurare a negocierilor globale. Din

păcate, nu s-a putut ajunge la un acord, din cauza unui număr de dificultăți legate de tratarea problemelor monetare, a celor energetice, de rolul agențiilor specializate și mai ales al Fondului Monetar Internațional, de gradul de centralizare sau descentralizare a discuțiilor. Toate acestea sînt teme extrem de dificile, dar cred că un anumit progres s-a realizat și sperăm că acest progres va reprezenta baza unui acord la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U.

— În cadrul sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U., care se va deschide la 25 august la New York, veți prezenta un raport privind progresele realizate în edificarea noii ordini economice internaționale. În ce domenii apreciați că s-a realizat un progres și în ce privințe considerați că trebuia făcut mai mult?

— Am încercat să alcătuiesc raportul meu cât mai echilibrat cu putință. Consider că s-au luat câteva măsuri concrete în domeniul creării de noi instituții, cum ar fi Fondul comun, Fondul internațional pentru dezvoltare agricolă, Comisia privind activitatea societăților transnaționale și foarte recent Fondul interimar pentru știință și tehnologie în folosul dezvoltării, de asemenea, transformarea O.N.U.D.I. într-o agenție specializată a O.N.U. S-au realizat, de asemenea, anumite schimbări în ceea ce noi numim „regulile jocului”. Am în vedere, de exemplu, negocierile multilaterale din cadrul G.A.T.T. care s-au încheiat cu anumite rezultate, deși ele nu sînt în întregime satisfăcătoare pentru țările în curs de dezvoltare, sau codul de conduită privind conferințele maritime, deși el nu constituie încă decît o declarație de intenție. Există, de asemenea, principiile și regulile multilaterale privind controlul practicilor comerciale restrictive; în domeniul transportului există convenția privind transportul internațional multimodal și un anumit progres s-a realizat în negocierea codului de conduită privind transferul de tehnologie, în domeniul revizuirii convenției asupra proprietății industriale și în cel al codului de conduită privind activitatea corporațiilor transnaționale. Referindu-mă tot la aspectele pozitive, aș mai releva că s-a îmbunătățit funcționarea

unor instituții internaționale existente, în special a Fondului Monetar Internațional (crearea de noi facilități, ca facilitatea de finanțare pe termen prelungit, facilitatea de finanțare suplimentară, facilitatea petrolieră, deși aceasta din urmă a fost numai temporară, a doua alocație de drepturi speciale de trageri, însumând 12 miliarde, între 1979 și 1982); Banca mondială a introdus o mai mare flexibilitate în activitățile sale, în special sub forma împrumuțurilor pentru ajustări structurale. Toate acestea sînt aspecte pozitive. Totuși, în majoritatea domeniilor negocierile privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale nu și-au realizat obiectivele propuse și adeseori în loc de a ținti spre schimbări îndrăznețe au devenit încercări de a efectua adaptări parțiale. Aș spune că într-un număr de aspecte fundamentale ale noii ordini economice internaționale progresul realizat este neglijabil: în domenii cheie, cum sînt produsele de bază, produsele industriale domeniului financiar, monetar, al tehnologiei, țările în curs de dezvoltare continuă să rămînă puternic dezavantajate. Chiar și în privința participării depline la luarea deciziilor, progresul realizat este decepcionant. De aceea, aș spune că deși au fost realizate o serie de măsuri pozitive, pe ansamblu, într-o serie de domenii-cheie, progresul înregistrat a fost foarte redus.

— Care considerați că sînt cauzele acestei situații?

— În raportul meu am încercat să identific unele dintre ele. Este vorba, desigur, de părerea mea personală. În primul rînd, eforturile legate de depășirea crizei economice mondiale, în special în sfera monetară și financiară, nu au fost integrate în eforturile pentru instaurarea noii ordini economice internaționale. Cele două categorii de eforturi au avut loc separat, ceea ce înseamnă că aspectele conjuncturale sînt tratate separat de cele structurale: primele în cadrul F.M.I., al reuniunilor la nivel înalt ale țărilor dezvoltate, celelalte în cadrul O.N.U., fără ca între ele să se stabilească legătura necesară. Desigur, nu este întimplător că problemele conjuncturale sînt abordate în forumuri cu un număr limitat de membri, iar cele structurale în forumuri universale. Cred că este nerealist să abordăm restructurarea relațiilor economice internaționale separat de problemele inflației, recesiunii, crizei. Acesta ar fi un prim obstacol.

Un al doilea obstacol constă în recunoașterea insuficient de largă a legăturii dintre dificultățile economice prin care trec țările industrializate și echilibrul structural al diviziunii internaționale a muncii. Am în vedere în special neînțelegerea faptului că realizarea unui nou dinamism al procesului de dezvoltare al țărilor în curs de dezvoltare ar genera, la rîndul său, dinamism și elasticitate în țările avansate din punct de vedere economic. De exemplu, cercetările au evidențiat că sporirea capacității de import a țărilor în curs de dezvoltare a contribuit la jumătatea deceniului al optulea la depășirea recesiunii din țările dezvoltate.

Al treilea obstacol ține de lipsa unei cooperări sistematice privind consumul

și oferta de energie. În trecut atît țările exportatoare de petrol, cît și țările dezvoltate cu economie de piață au simțit necesitatea unor dezbateri internaționale pe tema energiei, dar au realizat un progres limitat în definirea unui cadru global în care problema energiei să poată fi discutată într-un mod care să fie reciproc avantajos și în interesul tuturor țărilor. Ele nu și-au dat seama, vorbind în general, că există o interdependență între interesele tuturor țărilor de a se realiza progrese în domeniul energiei. Rezultatul a fost că rolul crucial al energiei ca legătură între aspectele conjuncturale și cele structurale a rămas, în cea mai mare parte, în afara cadrului cooperării multilaterale.

Cel de al patrulea obstacol ține de faptul că țările în curs de dezvoltare dispun de mijloace politice și economice reduse. Potențial, ele au capacitatea să devină un principal centru de decizie, dar această posibilitate nu a fost încă valorificată. Efortul țărilor în curs de dezvoltare de a-și realiza autonomia colectivă se află încă într-un stadiu incipient, iar impulsurile inițiale din 1973—1974 au tîns să-și încetească ritmul sau să fie deturnate de așa numita problemă a reciclării veniturilor. Cu forța reală de care dispun, ele ar fi putut obține mai mult.

— Desigur pe calea cooperării, nu a unei confruntări...

— Evident, am în vedere procesul negocierilor, care sînt prin excelență un mijloc pașnic. Dar realizarea unui progres pe această cale presupune o capacitate sporită de negociere a țărilor în curs de dezvoltare. Tocmai la acest lucru mă refeream.

Un ultim aspect, pe care l-am mai amintit, este compartimentarea cooperării economice internaționale. Procesul de luare a deciziilor a avut tendința de a fi prea sectorial și nu suficient de integrat, ceea ce de asemenea a reprezentat un obstacol. Dar dincolo de toate acestea se pune problema voinei politice a țărilor, în special a țărilor dezvoltate cu economie de piață.

— Care este în concepția dumneavoastră corelația dintre factorii interni și externi ai dezvoltării, în contextul eforturilor pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale?

— Comunității internaționale îi revine responsabilitatea de a crea un cadru extern eficient, care să contribuie la dezvoltare. Procesul dezvoltării în sine este o responsabilitate națională și acest lucru este recunoscut în Declarația privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Multă lume crede însă că această declarație se ocupă numai de cadrul extern, dar ea vorbește și de necesitatea ca țările în curs de dezvoltare să-și consacre toate resursele în folosul dezvoltării. Noua ordine economică internațională nu ignoră propria dimensiune internă, care trebuie considerată ca fiind indispensabilă. Complementaritatea nu înseamnă însă condiționare reciprocă; adică țările dezvoltate cu economie de piață nu trebuie să spună: nu vom face ceva decît atunci cînd voi veți face un anumit lucru.

— Cum ați caracteriza participarea României la pregătirea sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. și în general strădaniile țării noastre pentru creșterea aportului O.N.U. la promovarea cauzei păcii, colaborării și înțelegerii în lume și în mod deosebit la lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale?

— Știu din propria mea experiență că România are o atitudine foarte constructivă și de cooperare față de O.N.U., atît ca delegație individuală, cît și ca membru al Grupului celor 77. România are un rol foarte constructiv și pozitiv în problemele dezvoltării economice și în eforturile pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale. Președintele României subliniază o idee care este comună tuturor țărilor în curs de dezvoltare membre ale Grupului celor 77: el și-a dat seama de multă vreme că vechea ordine economică internațională nu este nici eficientă, nici echitabilă, ceea ce conduce la necesitatea unei noi ordini care să permită o dezvoltare internațională echitabilă și echilibrată.

Participarea României la pregătirea sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. a avut un caracter pozitiv și constructiv. Aș dori să menționez aici că în contextul efortului colectiv al Grupului celor 77 nu este todeauna ușor de spus: acest lucru se datorește cutărei țări, celălalt se datorește altei țări. Este vorba de o interacțiune constantă și o susținere reciprocă, astfel că alocarea unui merit sau a unei responsabilități precise nu este întotdeauna ușoară. Satisfacția decurge din conștiința că ai fost implicat într-un efort de interacțiune, în care propriile tale eforturi au fost utile. În consecință, uneori sîntem în prezența unei situații catalitice, în care o mică sugestie, făcută de o delegație sau alta, poate căpăta o mare importanță, fără a avea vreo corelație cu forța economică sau cu nivelul de dezvoltare al țării respective. Dar din cite cunosc despre Grupul celor 77, știu că România a jucat un rol foarte constructiv și important.

Un alt domeniu de interacțiune este cooperarea între țările în curs de dezvoltare însele, atît pe plan bilateral cît și mai larg. În această privință sînt cunoscute marile eforturi făcute de România, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu. Propria mea țară, Ghana, a beneficiat de această cooperare, și la fel au făcut numeroase alte țări în curs de dezvoltare, cu care România are fructuoase programe bilaterale de cooperare. Dar în același timp, pentru întărirea autonomiei colective a țărilor în curs de dezvoltare se resimte necesitatea intensificării eforturilor din partea tuturor, pentru rațiunile pe care le-am menționat.

România a jucat și pînă acum un rol important și îmi exprim convingerea că sub conducerea distinsului său președinte va continua să joace un rol tot mai important în viața internațională.

Interviu de
Dinu DRAGOMIRESCU

CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI LA ELABORAREA STRATEGIEI INTERNAȚIONALE PENTRU AL TREILEA DECENIU AL NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE

IN PERIOADA 25 august—5 septembrie 1980 va avea loc la New York sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată noii ordini economice internaționale. Convocată la inițiativa României și a celorlalte țări în curs de dezvoltare membre ale Grupului celor 77, sesiunea are menirea să facă o evaluare a progreselor realizate în procesul edificării unei noi ordini economice internaționale de la adoptarea de către sesiunea extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., din aprilie-mai 1974, a Declarației și Programului de acțiune pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale și pînă în prezent, să adopte strategia internațională

pentru cel de-al treilea deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare (1981—1990) și să lanseze o rundă de negocieri globale asupra problemelor economice majore din domeniile materiilor prime, energiei, comerțului, dezvoltării, finanțării și sistemului monetar internațional.

Pregătirile pentru sesiune s-au desfășurat în cadrul a două comitete ale O.N.U., unul însărcinat cu elaborarea strategiei internaționale a dezvoltării, iar celălalt cu stabilirea tematicii și procedurii de desfășurare a negocierilor globale. În ceea ce privește stadiul pregătirii strategiei internaționale a dezvoltării, el se prezintă astfel: pe baza

propunerilor prezentate de Grupul celor 77 s-a elaborat proiectul noii strategii, care în cea mai mare parte conține prevederi agreeate de toate statele, restul urmînd a fi convenite în timpul sesiunii speciale. Prevederile asupra cărora continuă să existe divergențe se referă în special la asumarea, prin strategie, de către țările dezvoltate, a unor angajamente concrete pe linia sprijinirii eforturilor de progres ale țărilor în curs de dezvoltare și a restructurării relațiilor economice internaționale. Adoptarea strategiei la sesiunea specială va depinde deci în cea mai mare parte de atitudinea țărilor dezvoltate în procesul definitivării conținutului noii strategii.

IN concepția țării noastre, a președintelui României, perpetuarea stării de subdezvoltare în care se află mai mult de două treimi din omenire, ca rezultat al vechii politici imperialiste ce a dus la împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace, constituie una din cele mai grave probleme nesoluționate ale lumii de azi. Pornind de la aceste considerente, România a adresat, prin cuvîntul rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. „un apel solemn către toate țările lumii de a-și uni eforturile și a conlucra tot mai strîns, într-o atmosferă de înțelegere și colaborare, pentru a se pune capăt cit mai curînd stării de subdezvoltare, pentru a se deschide tuturor popoarelor perspectiva progresului economic și social tot mai rapid, a bunăstării și fericirii”.

Numeroase studii, rapoarte și statistici ale organizațiilor internaționale scot pregnant în evidență proporțiile și gravitatea stării de subdezvoltare în contrast izbitor cu marele potențial economic și tehnico-științific al omenirii, anomalia marilor disparități între nivelurile de dezvoltare ale statelor, adîncirea continuă a decalajelor dintre țări, perpetuarea anacronicei împărțiri a lumii în bogați și săraci. Pentru exemplificare, vom aminti că, potrivit datelor Băncii Mondiale, 25% din populația cea mai săracă a lumii (locuind în țări cu un venit de sub 200 dolari pe locuitor) deținea în 1975 numai 2% din produsul mondial total, în timp ce zecimea cea mai bogată a populației globului (trăind în țări cu peste 5 000 dolari pe locuitor) dispunea de circa 75% din produsul intern brut al tuturor statelor lumii. Cît privește decalajul dintre venitul mediu pe locuitor în țările dezvoltate și cel din țările în curs de dezvoltare, el a crescut de la 6:1 la începutul secolului, la 7,5:1 în 1930, la 10:1 în 1960 și la 13:1 în 1970, iar dacă actualele tendințe din economia mondială se vor menține, acest decalaj va putea ajunge la 25:1 în anul 2000.

Iată de ce eliminarea stării de subdezvoltare și a decalajelor dintre state reprezintă un obiectiv primordial al lumii contemporane, căruiua toate țările, atît cele în curs de dezvoltare cît și cele dezvoltate, trebuie să-i acorde cea mai mare atenție. Este, desigur, îmbucurător faptul că problemele dezvoltării economice și sociale accelerate a țărilor în curs de dezvoltare ocupă un loc central în cadrul preocupărilor O.N.U. În prezent, aceste preocupări sînt îndreptate spre adoptarea de către sesiunea specială a Adunării generale a O.N.U. a strategiei internaționale a dezvoltării pentru perioada 1981—1990. Anul acesta este deci hotărîtor în lupta pentru lichidarea subdezvoltării.

Pornind de la interesele fundamentale și experiența poporului român, precum și ale celorlalte popoare ale lumii, de la cîrințele istorice ale creării condițiilor necesare pentru asigurarea dezvoltării armonioase a fiecărei națiuni și a economiei mondiale în ansamblul său, președintele Nicolae Ceaușescu a elaborat o concepție originală, științifică și realistă cu privire la lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Rapoartele, cuvîntările, mesajele și interviurile sale conțin analize profunde asupra cauzelor reale ale menținerii stării de subdezvoltare și adîncirii decalajelor dintre state, precum și indicații, sugestii și propuneri concrete, realiste și constructive cu privire la căile și direcțiile de acțiune pentru depășirea stării de subdezvoltare și asigurarea progresului tu-

turor popoarelor lumii, a întăririi păcii și securității internaționale.

Reprezentanții români au participat constructiv, cu idei și propuneri concrete, la elaborarea propunerilor Grupului celor 77 în legătură cu scopurile și obiectivele noii strategii internaționale a dezvoltării, măsurile politice ce urmează a fi întreprinse pe plan național și internațional în vederea realizării acestor scopuri și obiective precum și în legătură cu mecanismul de examinare și evaluare a modului de aplicare a strategiei pe parcursul viitorului deceniu al dezvoltării. Realismul și caracterul constructiv al ideilor și propunerilor formulate de țara noastră au determinat includerea lor în proiectul de strategie pregătit de Grupul celor 77, proiect prezentat apoi în cadrul Comitetului O.N.U. creat special pentru pregătirea noii strategii. În cadrul acestui comitet, România a acționat alături de alte țări în curs de dezvoltare, pentru elaborarea prevederilor noii strategii pe baza propunerilor prezentate de Grupul celor 77. Vom încerca în cele ce urmează să prezentăm cîteva din ideile și propunerile românești.

CONSIDERÎND că învingerea stării de subdezvoltare și depășirea decalajelor dintre state presupune în primul rînd eliminarea cauzelor care le-au generat — politica imperialistă, colonialistă și neocolonialistă, relațiile de inechitate și inegalitate — România a promovat teza încadrării ferme a strategiei internaționale pentru cel de-al treilea deceniu al dezvoltării în preocupările pentru făurirea unei noi ordini economice internaționale care, bazată pe relații de deplină egalitate și echitate între state, să poată asigura condiții de reală dezvoltare tuturor statelor și în mod special celor rămase în urmă. Sprijinită și de celelalte țări în curs de dezvoltare membre ale Grupului celor 77, teza respectivă a stat practic la baza întregii activități de elaborare a noii strategii și în mod firesc ea a fost incorporată în textul acesteia. În preambulul strategiei se subliniază că „inegalitatea și inechitățile” din cadrul relațiilor economice internaționale „au constituit un obstacol major în calea dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare”, contribuind la „lărgirea decalajului dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare”, iar în capitolul privind scopurile și obiectivele noii strategii se preconizează că strategia internațională pentru cel de al treilea deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare „face parte integrantă din eforturile comunității internaționale pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale”. Aceasta presupune că înfăptuirea strategiei depinde, așa cum se precizează, de efectuarea de „schimbări structurale și instituționale” în economia mondială și în relațiile economice internaționale. În mod special sînt avute în vedere, în programul noii strategii: o distribuție mai echitabilă a posibilităților de dezvoltare a tuturor națiunilor, revizuirea regulilor și principiilor care guvernează comerțul internațional, efectuarea de mutații în structura industriei mondiale, în special pe calea creării de noi capacități industriale în țările în curs de dezvoltare, realizarea reformei sistemului monetar internațional pentru ca acesta să răspundă mai bine necesităților de dezvoltare ale economiei mondiale în general și ale țărilor în curs de dezvoltare în special, restructurarea actualului cadru internațional care guvernează relațiile tehnico-științifice internaționale, creșterea substanțială

a ponderii țărilor în curs de dezvoltare în producția și exporturile mondiale de produse agroalimentare, realizarea de progrese rapide și substanțiale pe calea unei tranziții normale spre un sistem diversificat de surse noi și regenerabile de energie, raționalizarea consumului și utilizarea eficientă a resurselor naturale prin introducerea de noi „modele” (metode, tehnologii, mentalități) de producție și consum în special în țările dezvoltate, schimbarea cadrului internațional instituțional astfel încât, să asigure participarea efectivă, deplină și echitabilă a țărilor în curs de dezvoltare la elaborarea și aplicarea tuturor deciziilor în domeniul cooperării economice internaționale.

IN CONCEPȚIA României și a celorlalte țări în curs de dezvoltare, obiectivul general al noii strategii trebuie să-l reprezinte accelerarea dezvoltării economice și sociale a țărilor în curs de dezvoltare în vederea lichidării subdezvoltării și a marilor decalaje care separă aceste țări de statele dezvoltate din punct de vedere economic ale lumii. Într-unul din paragrafele noii strategii se precizează că „noua strategie internațională a dezvoltării are ca scop promovarea dezvoltării economice și sociale a țărilor în curs de dezvoltare în vederea reducerii semnificative a actualelor disparități existente între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, lichidarea cât mai rapidă a sărăciei și dependenței acestor din urmă țări, contribuind astfel la soluționarea problemelor economice internaționale și la dezvoltarea susținută a economiei mondiale pe bază de justiție, egalitate și avantaj reciproc”. În acest scop, în proiectul de strategie s-au inclus, la propunerea țării noastre și a celorlalte țări membre ale Grupului celor 77, o serie de obiective concrete de dezvoltare până în anul 2000, cu indicatori intermediari pentru 1985 sau 1990. Astfel, se prevede dublarea, până în 1985, a venitului național pe locuitor în țările în curs de dezvoltare, fără de care nu este posibilă eliminarea decalajului crescând dintre standardele de viață ale popoarelor din țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate: eliminarea foametei și subnutriției cât mai repede posibil și în mod sigur până la sfârșitul acestui secol; reducerea și eliminarea șomajului, astfel încât până în anul 2000 întreaga forță de muncă să fie atrasă în procesul de producție; eradicarea sau în orice caz reducerea considerabilă a analfabetismului și încadrarea într-o formă sau alta de învățământ a tuturor copiilor de vârstă școlară: asigurarea până în anul 1990, a facilităților sanitare și a unor surse sigure de apă potabilă pentru toți oamenii; creșterea, până în anul 2000, la 60 de ani a duratei medii de viață în țările în curs de dezvoltare și reducerea mortalității infantile la sub 50 la mie din numărul copiilor nou născuți în aceste țări; vaccinarea tuturor copiilor împotriva bolilor infecțioase etc.

Considerând că pentru atingerea acestor obiective este absolut necesară o accelerare a ritmurilor de creștere economică comparativ cu ritmurile realizate în cel de al doilea deceniu al dezvoltării (1971—1980). România și celelalte țări membre ale Grupului celor 77 au propus ca ritmul mediu anual de creștere al produsului național brut, pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, să fie pe parcursul celui de-al treilea deceniu al dezvoltării (1981—1990) de 7,5% față de 5,5% cât s-a realizat în deceniul 1971—1980, iar cel pe locuitor de 5,5% față de 2,8%. În cea ce privește creșterea producției industriale și agricole s-a propus un ritm mediu anual de 9%, față de 6,8% și respectiv 4% față de 2,9%.

O contribuție deosebită a adus România în consecrarea în strategie a rolului hotărâtor al eforturilor proprii ale fiecărei țări în asigurarea dezvoltării sale economice și sociale. În luările lor de cuvânt, reprezentanții români au arătat că lichidarea subdezvoltării și a decalajelor nu este posibilă fără intensificarea eforturilor fiecărei țări în curs de dezvoltare în vederea dezvoltării, în ritm rapid a industriei, agriculturii și a celorlalte ramuri ale economiei naționale, fără crearea și dezvoltarea tehnologică, democratizarea și dezvoltarea tuturor formelor de învățământ, sporirea continuă a productivității muncii sociale, efectuarea de reforme pentru înlăturarea structurilor social-economice și instituționale învechite ce reprezintă o frână a dezvoltării economice și sociale, largirea serviciilor de sănătate publică, asigurarea condițiilor pentru afirmarea și manifestarea pleneră a personalității umane în fiecare țară în curs de dezvoltare.

La inițiativa țării noastre, în proiectul noii strategii s-a prevăzut în mod expres că „responsabilitatea primordială pentru dezvoltarea țărilor în curs de dezvoltare le revine lor însele”. În acest scop, prin prevederile strategiei se recomandă țărilor în curs de dezvoltare adoptarea măsurilor necesare pentru mobilizarea pleneră a întregului lor potențial de resurse naturale, financiare și umane și folosirea lor rațională și eficientă în scopul dezvoltării lor economice și sociale. Totodată, în programul strategiei se subliniază necesitatea ca țările dezvoltate să sprijine efectiv eforturile naționale de dezvoltare ale țărilor

în curs de dezvoltare. În termeni valorici, corelația dintre factorii interni și cei externi ai dezvoltării este redată, în proiectul de strategie, după cum urmează. În primul rând se apreciază că accelerarea dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare necesită un volum de investiții reprezentând circa 30% din produsul lor național brut. Se precizează apoi că pentru finanțarea acestor investiții, țările în curs de dezvoltare vor aloca aproximativ 25% din produsul lor național. Diferența de 5% ar urma să fie acoperită din asistența financiară internațională.

Pe parcursul formulării prevederilor noii strategii, reprezentanții țării noastre au insistat asupra faptului că în strategie nu se poate recomanda un model unic sau universal de dezvoltare, pentru că nu există și nu poate exista un astfel de model. În consecință, în proiectul de strategie s-a menționat că dezvoltarea este un proces complex, multidimensional care îmbracă aspecte specifice de la țară la țară și, prin urmare, „este dreptul și îndatorirea fiecărei țări în curs de dezvoltare de a-și stabili obiectivele de dezvoltare, în cadrul planurilor naționale de dezvoltare, în funcție de condițiile social-economice concrete existente în țara respectivă”.

RESPECTAREA acestui drept inalienabil al fiecărei țări nu înseamnă că în strategia internațională a dezvoltării nu pot fi incluse unele sugestii și recomandări privind politicile naționale de dezvoltare, rămânând firește la latitudinea fiecărei țări interesate de a ține seama de ele atunci când își elaborează planurile naționale de dezvoltare și stabilește măsurile pe care le va întreprinde pentru transpunerea lor în practică.

Pe baza propunerilor făcute de Grupul celor 77 — prin intermediul căruia au acționat țările în curs de dezvoltare pe tot parcursul procesului elaborării noii strategii — în proiectul acesteia au fost inserate o serie de recomandări adresate țărilor în curs de dezvoltare, între care: stabilirea de obiective concrete de dezvoltare a producției industriale și agroalimentare în conformitate cu prioritățile și planurile lor naționale de dezvoltare, adoptarea de măsuri riguroase pentru mobilizarea resurselor lor financiare, având în vedere că lor le revine principala responsabilitate în finanțarea dezvoltării lor, dezvoltarea corespunzătoare a rețelei lor de transport și telecomunicații, extinderea sectorului de stat, întărirea capacităților lor tehnico-științifice, luarea de măsuri pentru pregătirea de cadre în conformitate cu planurile naționale de dezvoltare, asigurarea participării pleneră și efective a întregii populații la procesul dezvoltării etc.

În concepția României și a celorlalte țări în curs de dezvoltare, în lupta pentru lichidarea subdezvoltării și a decalajelor este imperios necesar ca țările avansate din punct de vedere economic să sprijine, sub diferite forme, eforturile de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare. Dealtfel, acordarea unui ajutor sporit țărilor rămase în urmă nu este numai o chestiune de responsabilitate morală, ci o chestiune de interes nemijlocit, deoarece însuși viitorul lor va fi afectat, direct sau indirect, într-o măsură mai mare sau mai mică de persistența subdezvoltării și de adâncirea decalajelor dintre state.

Pornind de la aceste considerente, Grupul celor 77 a propus asumarea, de către țările dezvoltate, a o serie de angajamente concrete privind acordarea unui volum sporit de asistență tehnică și financiară țărilor în curs de dezvoltare, aplicarea în favoarea acestor țări a unui tratament comercial preferențial, accesul liber, nestingherit la realizările științei și tehnologiei din țările dezvoltate, efectuarea de ajustări structurale industriale pentru a facilita crearea unei mai juste diviziuni internaționale a muncii etc.

O contribuție importantă a adus România și la formularea prevederilor noii strategii cu privire la acțiunile și măsurile ce urmează a fi întreprinse, pe plan mondial, în diferite domenii ale cooperării economice internaționale în folosul dezvoltării. Astfel, în domeniul comerțului internațional, România și celelalte țări în curs de dezvoltare membre ale Grupului celor 77 au propus convocarea, sub egida O.N.U., a unei Conferințe internaționale pentru revizuirea regulilor și principiilor care guvernează comerțul internațional, transpunerea neînfrizată în practică a acordurilor realizate în cadrul recenteii runde G.A.T.T., eliminarea până în 1985 a tuturor restricțiilor existente la importurile din țările în curs de dezvoltare, intrarea de urgență în vigoare a Fondului comun, ca instrument cheie pentru atingerea obiectivelor din Programul integrat al U.N.C.T.A.D. pentru produse de bază, încheierea de acorduri internaționale pentru produsele incluse în acest program precum și pentru alte produse, facilitarea accesului produselor agricole exportate de țările în curs de dezvoltare pe piețele

**Ion BARAC
George MARIN**

(Continuare în pag. 28)

Dinamici ale comerțului internațional cu produse finite și combustibili minerali

DATE RECENTE, publicate de O.N.U., asupra evoluției comerțului exterior al țărilor capitaliste dezvoltate reflectă nu numai ritmuri inconstante de creștere în cursul deceniului al optulea și anumite diferențieri pe țări sau grupuri de țări, ci și tendințele manifestate de două grupe importante de mărfuri, cum sint produsele finite și combustibilii minerali (inclusiv produsele asimilate lor). Este suficient să menționăm că în 1975 produsele finite exportate de țările capitaliste dezvoltate reprezentau 83,7% din totalul mondial al exporturilor la această grupă de mărfuri; în ceea ce privește combustibilii minerali, importurile respective ale țărilor capitaliste dezvoltate reprezentau, în același an, circa 80% din valoarea importului mondial al acestor produse.

Se constată că în perioada examina-

produse finite a crescut de la 72 în 1970 la 129 în 1979; corespunzător, indicele valorii unitare a sporit de 54 la 143.

Evident, procesul s-a manifestat în mod inegal. Un nivel superior mediei au înregistrat — la indicele de volum — țări ca Franța, Japonia, Canada, Italia, Finlanda ș.a., iar la indicele valorii unitare — R.F.G., Anglia, Elveția, în timp ce S.U.A. au cunoscut (la ambii indici), evoluții inferioare mediei. Printre cei mai de seamă exportatori de produse finite din lume, R.F.G. s-a menținut în ultimii ani pe primul loc (cu 20,8%, în 1979, din exporturile mondiale la această grupă). Statele Unite s-au plasat pe locul doi (înregistrând anul trecut o ușoară creștere a ponderii — la 17,4%), în timp ce exporturile japoneze de produse fi-

cea ce a făcut ca ponderea lor să sufere modificări neînsemnate (de la ceva mai mult de 75% din total exporturi în 1970 la peste 74% în 1979).

Net deosebită este evoluția importurilor de combustibili minerali în țările capitaliste dezvoltate. Luând ca bază nivelul anului 1975 = 100, indicele de volum al importurilor a crescut, pe ansamblul țărilor respective, de la 89 în 1970 la 117 în 1973, a scăzut la 110 în anii 1974—1976, urcând apoi din nou, până la 119 anul trecut. Pe țări, la extreme se situează — pe de o parte — S.U.A., cu valori ale indicelui de 65 în 1970 și 150 în 1979, iar pe de altă parte Anglia, cu 116 (în 1970) și 81 (în 1979) restrângerea importurilor britanice datorându-se îndeosebi extinderii exploatarei zăcămintelor de petrol și gaze din platforma continentală a Mării Nordului.

În ceea ce privește indicele valorii unitare a importurilor de combustibili minerali, nivelul acestuia a înregistrat — sub efectul majorării masive și repetate a prețurilor la petrol pe piața mondială — o ascensiune vertiginoasă, și anume:

1970 = 20	1976 = 106
1973 = 33	1977 = 114
1974 = 90	1978 = 118
1975 = 100	1979 = 162,

cele mai înalte creșteri avind loc într-o serie de țări europene, ca Elveția, Suedia, Austria, Finlanda, R.F.G., Belgia, Luxemburg, Danemarca ș.a.

Ca urmare, costul global al combustibililor minerali (și al produselor asimilate), importați de țările capitaliste dezvoltate, a sporit de la 23,7 miliarde dolari în 1970 la 252,7 miliarde dolari în 1979, respectiv de 10,7 ori. Întrucât în aceeași perioadă valoarea totală a importurilor acestui grup de țări (vezi tabelul nr. 2) s-a mărit de numai circa 5 ori, ponderea combustibililor minerali în ansamblul importurilor lor s-a majorat de la 10% la peste 21%.

Presiunea exercitată de costul crescând al importurilor de combustibili minerali asupra balanței comerciale (iar în ultima analiză — asupra balanței de plăți) a țărilor capitaliste dezvoltate a avut, însă, și unele efecte favorabile. Ea a impus aplicarea — cu o intensitate diferențiată de la țară la țară — de măsuri privind evitarea risipei de energie (considerată, până nu de mult, ieftină) și recuperarea ei, acolo unde este posibil, impulsiv și totodată elaborarea și adoptarea unor programe de cercetare și experimentare pentru valorificarea resurselor reînnoibile de energie, pentru înlocuirea tehnologiilor energointensive cu altele, mai economice, pentru diversificarea structurii balanței lor energetice. De pe acum se profilează o anumită destindere pe piața mondială a petrolului, conjugată cu afirmarea crescândă a politicii de exploatare rațională, de către țările producătoare de petrol și gaze, a resurselor lor energetice.

Tabelul nr. 1
Evoluția exporturilor (miliarde dolari f.o.b.)

Țara sau grupul de țări	La toate grupele de mărfuri			La toate produsele finite				
	1970	1975	1979	1979/1970 (de...ori)	1970	1975	1979	1979/1970 (de...ori)
Total țări capitaliste dezvoltate	224,9	578,6	1 074,9	4,8	169,2	433,9	798,9	4,7
Din care:								
America de Nord	59,5	139,8	237,5	4,0	39,1	87,7	146,3	3,7
— S.U.A.	42,6	106,2	178,6	4,2	29,4	71,0	116,6	4,0
Europa Occidentală. ¹⁾	137,9	364,1	700,0	5,1	109,2	286,6	542,5	5,0
— Anglia	19,3	44,1	91,0	4,7	16,3	36,4	70,4	4,3
— Franța	17,9	52,2	98,1	5,5	13,5	39,7	76,0	5,7
— R.F.G.	34,2	90,0	171,5	5,0	30,7	79,6	150,6	4,9
— Italia	13,2	34,8	72,2	5,5	11,1	29,1
Japonia	19,3	55,8	103,0	5,3	18,1	53,2	99,0	5,5
Alte țări dez.	6,4 ²⁾	15,2 ²⁾	25,8 ²⁾	4,0	2,9	6,4	11,1	3,9

¹⁾ Inclusiv Iugoslavia. ²⁾ Exclusiv R.S.A.

Sursa: Monthly Bulletin of Statistics, nr. 6/1980, p. XXI și 109, 111, 113, 115.

ta (1970—1979) n-a existat o discrepanță deosebită între evoluția volumului exporturilor de produse finite și cea a valorii lor unitare. Astfel, luându-se ca bază nivelul anului 1975 = 100, pe ansamblul țărilor capitaliste dezvoltate indicele volumului exporturilor de

nite (în diminuare volumetrică în ultimii ani) reprezintă 10,8% din total.

După cum se vede din tabelul nr. 1, exporturile de produse finite ale țărilor capitaliste dezvoltate au marcat, în deceniul scurs, creșteri apropiate de cele pe ansamblul exportului acestora.

Tabelul nr. 2
Evoluția importurilor (miliarde dolari c.i.f.)

Țara sau grupul de țări	La toate grupele de mărfuri			La combustibili minerali și produse asimilate				
	1970	1975	1979	1979/1970 (de...ori)	1970	1975	1979	1979/1970 (de...ori)
Total țări capitaliste dezvoltate	237,8	614,6	1 178,2	5,0	23,7	131,4	252,7	10,7
Din care:								
America de Nord	56,7	140,1	276,9	4,9	3,8	30,5	69,9	18,0
— S.U.A.	39,8	103,0	217,7	5,5	3,1	26,4	63,9	20,8
Europa Occidentală. ¹⁾	151,2	391,5	754,9	5,0	15,4	73,1	134,8	8,7
— Anglia	21,7	53,5	103,0	4,7	2,3	9,5	12,3	5,4
— Franța	19,1	54,2	107,0	5,6	2,3	12,3	23,1	10,1
— R.F.G.	29,8	74,2	157,7	5,3	2,6	13,1	31,1	11,8
— Italia	15,0	38,4	78,0	5,8	2,1	10,3
Japonia	18,9	57,9	110,7	5,9	3,9	25,6	45,4	11,6
Alte țări dez.	7,5 ²⁾	17,8 ²⁾	29,4 ²⁾	3,9	0,6	2,1	3,7	6,5

¹⁾ Inclusiv Iugoslavia. ²⁾ Exclusiv R.S.A.

Sursa: Monthly Bulletin of Statistics, nr. 6/1980, p. XXIII și 108, 110, 112, 114.

INFLAȚIA ȘI CONSECINȚELE SALE SOCIALE

RECRUDESCENȚA inflației în țările capitaliste dezvoltate a condus la o înmulțire a dezbaterilor purtate pe plan internațional pentru elucidarea cauzelor și efectelor multiple ale acestui fenomen, precum și pentru identificarea metodelor celor mai eficiente pentru combaterea și prevenirea lui. Astfel, în luna martie 1980 Colegiul Brooklyn al Universității de stat din New York a organizat o

conferință internațională pe tema „Inflația în decursul timpului: aspecte economice, sociale, psihologice și istorice”. Accentul analizei a căzut asupra situației din S.U.A., în mod deosebit asupra perspectivelor procesului inflaționist din această țară. S-a desprins ca o concluzie generală a lucrărilor prezentate că inflația va fi o caracteristică dominantă a acestui sfârșit de secol în S.U.A., și în general, în economia mondială.

La cote înalte

PERSPECTIVA continuării inflației la cote înalte în următoarele două decenii rezultă din decalajul care va continua să se mențină între cererea în creștere și oferta limitată, în condițiile consumului excesiv al unor resurse. S-au adus ca argumente în acest sens datele statistice și prognozele Băncii Mondiale, conform cărora producția de lemn pe locuitor a Terrei a atins nivelul maxim în 1967, de atunci având tendința de scădere; cea de pește în 1970, cea de carne de vacă în 1976, cea de carne de oaie în 1972, de lână în 1960, de cereale în 1977, ceea ce nu înseamnă însă că aceste limite ar fi și absolute. Exploatate rațional, aceste resurse, și altele, au încă importante resurse de creștere. Din 1950 pînă în 1973 a acționat ca o supapă de siguranță, ce a contracarat oferta tot mai limitată la anumite produse, substituind unor produse deficitare cu produse petrochimice; în ultimii ani, substituirea cu produse petrochimice este în descreștere ca urmare a scumpirii țigărilor.

În al doilea rînd, perspectiva continuării inflației la cote înalte în anii următori este determinată de trăsăturile noi ale acestui fenomen. Dacă primim fenomenul inflaționist într-o perspectivă istorică îndelungată, numai după anul 1940 prețurile au crescut continuu (în S.U.A. cu o întrerupere relativă între anii 1958—1964, cînd prețurile cu ridicata au fost stabile, iar cele cu amănuntul au crescut cu mai puțin de 1 la sută pe an). Datele statistice atestă că pînă la al doilea război mondial inflația a fost un fenomen asociat cu evenimente social-politice grave (război, foamete etc.) și nu a constituit un element permanent o perioadă îndelungată de timp. Mai mult, pînă în anii 1970, după perioadele de inflație, urmau de regulă cele de deflație (scădere a prețurilor), astfel încît, pe total, prețurile oscilau între anumite limite. De exemplu, între anii 1920—1940 nivelul mediu al prețurilor cu ridicata din S.U.A. era în jurul celui înregistrat în anii 1800—1820.

În schimb, perioada postbelică a consemnat permanentizarea unei rate relativ înalte a inflației, cu o tendință evidentă de agravare (trecerea de la inflația tîrtoare la cea galopantă). De asemenea, dacă pînă prin anii 1960—65 evoluția prețurilor interne din țările capitaliste dezvoltate a urmat — cu decalaje destul de scurte de timp — fazele ciclului economic, începînd cu a doua jumătate a deceniului șapte asistăm la continuarea creșterii prețurilor și în faza de declin a activității economice, fenomen cunoscut sub denumirea de stagflație. Apariția și răspîndirea

stagflației reflectă valențele noi ale procesului inflaționist, faptul că inflația definește mai puțin evoluția ciclică și tot mai mult contradicțiile structurale, permanente ale societății capitaliste. Din acest punct de vedere, stagflația constituie un indiciu al continuării inflației la cote înalte.

În al treilea rînd, deceniul care s-a încheiat a demonstrat cu prisosință că lupta contra inflației este deosebit de dificilă. În dezbaterile din cadrul conferinței menționate s-a exprimat opinia aproape unanimă că pentru combaterea inflației din S.U.A. este nevoie de o perioadă de cel puțin 3—5 ani în care să se manifeste multă hotărîre și consecvență politică, iar pe de altă parte, acceptarea unor sacrificii economico-sociale.

În sfîrșit, perspectiva continuării inflației cel puțin în țările capitaliste dezvoltate derivă din rădăcinile adînci pe care acest fenomen le are în sistemul instituțional din aceste țări. De exemplu, s-a apreciat că virulența inflației din economia americană are o cauză majoră în formarea celui mecanism economico-social care o favorizează. Inflația prezentă din S.U.A. are ca punct de plecare sistemul instituțional creat în anii 1930, prin care s-a legiferat intervenția statului în economie („New Deal”). Măsurile luate în perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial au reușit să evite apariția unei depresiuni de amploare a economiei americane. După al doilea război mondial, asemenea măsuri de evitare a unei depresiuni s-au adoptat cu costul accelerării inflației, în special după 1966. Problema politică care se pune în prezent este dacă se poate corecta sistemul instituțional, astfel încît avantajele angajării în proporție mai ridicată a forței de muncă să nu fie plătite prin agravarea inflației. Pînă la găsirea unei asemenea soluții, încercările de ieșire din criză și de atenuare a șomajului vor însemna noi presiuni inflaționiste care, acumulate în timp, vor agrava inflația.

Latatura psiho-socială

O **PONDERE** importantă în dezbateri a avut-o analiza problemelor sociale și psihologice privind inflația. Avîndu-se în vedere concluzia anterioară conform căreia inflația se va menține ca o problemă centrală în anii următori, s-a încercat să se delimiteze modul posibil în care vor reacționa principalele variabile sociale și psihologice în situația menținerii sau agravării prezentelor tensiuni inflaționiste. Principalul aspect avut în vedere a fost cel al „climatului inflaționist”, respectiv al situației în care se generalizează și

întărește credința că singura mișcare a prețurilor este cea de creștere. În condițiile formării climatului inflaționist se semnalează multiple consecințe psiho-sociale: au loc mutații în modul de gîndire și comportament al publicului, modificări radicale în judecățile și deciziile cercurilor de afaceri, tensiuni sociale ș.a.

Climatul inflaționist este răspunzător în mare măsură de accelerarea creșterilor de preț. Conform concluziilor la care au ajuns mai multe din studiile prezentate, inflația este nu numai rezultatul acțiunii anumitor factori economici, monetari și politici, dar și consecința comportamentului specific al cercurilor de afaceri și al consumatorilor, determinat de anticipările, motivațiile și atitudinile lor. Conform unor sondaje de opinie și teste recente, reiese că accelerarea inflației în S.U.A. în 1978—1979 s-a datorat în mare măsură și acțiunii factorilor psihologici. Începînd cu a doua jumătate a anului 1977 s-au semnalat importante cumpărări în avans ale publicului american, motivate în special prin teama de majorarea prețurilor. Aceste cumpărări au dus la sporirea cererii, la noi majorări de prețuri, la un nou val de cumpărări pe credit, creîndu-se un „efect de avalanșă” în care majorările de prețuri și reacția publicului s-au agravat reciproc.

Climatul inflaționist are la prima vedere conecințe mai difuze, dar mulți specialiști au apreciat că în mod cumulat acestea sînt mai importante decît efectul economico-monetar direct (reducerea puterii de cumpărare a banilor). Ca urmare a concentrării „bombardamentului informațional” al presei, televiziunii etc., asupra temei creșterii prețurilor, se creează o anxietate a publicului și cercurilor de afaceri în legătură cu inflația. Comportamentul și deciziile care rezultă din această stare de anxietate sînt, în timp, tot mai alterate, astfel încît efectele totale (directe și indirecte) ale climatului inflaționist asupra întregului mecanism economic sînt majore, mult mai puternice și mai nefavorabile decît în țările mai puțin dezvoltate. În context, s-a apreciat că o rată a inflației de 10 la sută într-o țară dezvoltată ca S.U.A. are efecte sociale și psihologice la fel de negative ca o rată a inflației de peste 50 la sută într-o țară în curs de dezvoltare.

În concluzie, din punct de vedere social, efectele inflației sînt în general negative asupra tuturor păturilor și grupurilor sociale cu excepția acelor puțini care, prevăzînd amploarea procesului inflaționist, au putut întreprinde operațiunile necesare de contracarare. Alături de efectul economico-monetar direct (scăderea puterii de cumpărare a banilor) și de efectele

negative multiple ale climatului inflaționist, o altă consecință negativă a inflației asupra tuturor grupurilor sociale o constituie stimularea tendințelor recesioniste atunci când majorările de preț depășesc o anumită limită.

Stimularea activității economice prin diferite metode inflaționiste (creșterea rapidă a masei monetare, cheltuielile și deficitele bugetare, expansiunea creditului etc.) a constituit o teză centrală a politicii economice occidentale în perioada postbelică. În virtutea acestor teze, pentru reducerea șomajului trebuia acceptată o rată mai înaltă a inflației. Accentuarea creșterilor de preț (inflația galopantă) și generalizarea stagflației au creat o situație nouă în care efectele pozitive ale inflației asupra angajării forței de muncă au devenit tot mai slabe, iar ulterior au devenit chiar negative. Este din ce în ce mai mult acceptată ideea că inflația influențează pozitiv angajarea forței de muncă numai pe termen scurt și atât timp cât nu este anticipată de public. În condițiile formării unui climat inflaționist de durată, curba Phillips (corelație inversă dintre inflație și șomaj) își pierde din semnificație, iar cu timpul atât inflația cât și șomajul se agravează reciproc.

Transformarea inflației din factor expansionist în factor recesionist, cu efecte negative asupra angajării forței de muncă, este de natură să schimbe modul de gândire dominant în perioada postbelică al economiștilor occidentali. Dintr-un rău secundar „mai puțin rău decât șomajul”, inflația galopantă, scăpată de sub control, este considerată în prezent „la fel de rea ca și șomajul”.

Procese redistributive

ÎN AFARA consecințelor general negative ale inflației asupra tuturor grupurilor sociale, inflația are și importante efecte redistributive, afectând mai puternic puterea de cumpărare a maselor, în special a celor cu venituri fixe sau reduse. Chiar dacă veniturile nominale, ca urmare a luptei maselor, a presiunii sindicatelor, cresc într-o anumită măsură, în condițiile agravării procesului inflaționist din economiile occidentale salariul real stagnează sau chiar înregistrează scăderi. De regulă, marea masă a angajaților cu venituri fixe suferă în cea mai mare măsură consecințele inflației.

Accentuarea inflației afectează în mod deosebit și pe pensionari, obligând marea lor majoritate să găsească, cel puțin temporar, un loc de muncă. Experții apreciază că un angajat care se pensionează cu un venit fix la 65 ani se așteaptă ca pînă la moarte să înregistreze o înjumătățire a puterii de cumpărare a pensiei sale. Chiar cei ce au o pensie relativ mare trebuie să-și suplimenteze veniturile: în urma unui sondaj efectuat de Conference Board a reieșit că 46 la sută din cadrele de conducere pensionate ale companiilor americane lucrează în prezent în a doua ocupație.

Ca impozit nedeclarat asupra încasărilor, inflația este astfel un proces adînc de redistribuire a bogăției și veniturilor, care favorizează clasele și păturile sociale dominante, în defavoarea celorlalte categorii și clase sociale, contribuind, pe această cale, la ascuți-

rea conflictelor sociale și la amplificarea mișcărilor revendicative ale maselor populare. Odată cu amplificarea și permanentizarea fenomenului inflaționist, inegalitățile specifice vieții economice și sociale a țărilor capitaliste capătă note tot mai grave. Inflația, cu caracteristicile ei noi (inflație galopantă, stagflație) a devenit o componentă aparte, definitorie, a crizei actuale a capitalismului monopolist de stat.

Pe plan internațional, perpetuarea relațiilor anacronice, inechitabile între națiuni, accentuarea manifestărilor de criză și instabilitate duc la impulsivitatea fenomenului inflaționist, la transmiterea presiunilor inflaționiste prin intermediul schimburilor internaționale, contribuie la adîncirea decalajelor economice, la menținerea unui climat de nesiguranță în sfera relațiilor economice și politice dintre state.

De fapt, pentru economia mondială, inflația constituie gravul numitor comun cu care trebuie să lupte atât țările dezvoltate, cât și țările în curs de dezvoltare. În acest sens, raportul din 1979 al Băncii Reglementelor Internaționale menționa: „Trebuie subliniat cu tărie că inflația este un lucru negativ pentru orice economie. Ea duce la distorsiuni nedrepte în distribuția venitului și creează un climat de incertitudine care erodează baza unor decizii raționale în domeniul activității de investiții. Politica antiinflaționistă este binevenită, dar ea trebuie coordonată pe plan internațional pentru a putea fi efectivă”.

Mugur ISĂRESCU
I.E.M.

Contribuția României

(Urmare din pag. 25)

țărilor dezvoltate, îmbunătățirea funcționării sistemului generalizat de preferințe comerciale în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, încheierea unui acord cadru și pe baza acestuia a unor acorduri sectoriale pentru promovarea exporturilor de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare, finalizarea și intrarea neîntârziată în vigoare a codului de conduită pentru societățile transnaționale, urgentarea negocierilor pentru adoptarea unui ansamblu de reguli și principii echitabile pentru controlul practicilor comerciale restrictive etc.

PENTRU INDUSTRIALIZAREA rapidă și creșterea substanțială a producției agricole în țările în curs de dezvoltare s-au propus transferarea de tehnici industriale și agricole moderne spre aceste țări, întărirea sistemului de consultări din cadrul O.N.U.D.I. între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, sporirea ajutorului alimentar mondial, punerea în aplicare a unui sistem viabil de securitate alimentară mondială etc. În domeniul cooperării tehnico-științifice s-au propus, printre altele, transpunerea neîntârziată în practică a Programului de acțiune privind folosirea științei și tehnologiei în slujba dezvoltării, adoptarea codului de conduită asupra transferului de tehnologie și revizuirea convenției asupra proprietății industriale, sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru selectarea, adoptarea și aplicarea tehnologiilor importate, stabilirea în cadrul O.N.U. a unei rețele internaționale de informații tehnico-științifice, intrarea în vigoare a sistemului O.N.U. de finanțare a dezvoltării tehnico-științifice a țărilor în curs de dezvoltare etc.

Pentru eliminarea dezordinii monetare pe plan mondial. Grupul celor 77 a propus restructurarea actualului sistem monetar internațional, astfel încât acesta să asigure un proces de ajustare efectivă, simetrică și echitabilă a dezechilibrelor balanțelor de plăți, un regim suplu al cursurilor de schimb ale valutei pentru a promova stabilitatea monetară pe plan mon-

dial, crearea de lichidități internaționale, care să se facă pe bază de decizii internaționale colective și în conformitate cu cerințele de dezvoltare ale economiei mondiale, participarea crescîndă a țărilor în curs de dezvoltare la procesul luării deciziilor privind organizarea și funcționarea sistemului monetar internațional.

Reliefînd multiplele efecte nocive ale cursei înarmărilor asupra procesului dezvoltării, reprezentanții români au adus o contribuție importantă la reflectarea în strategie a corelației strînse care există între dezarmare și dezvoltare. Pe baza propunerilor făcute de țara noastră s-a convenit ca în programul strategiei să se precizeze că „Există o strînsă legătură între dezarmare și dezvoltare. Orice progres realizat pe calea dezarmării va contribui substanțial la accelerarea dezvoltării. Prin urmare, resursele economisite, ca urmare a unor măsuri de dezarmare ar trebui alocate dezvoltării economice și sociale a tuturor națiunilor, contribuind totodată la reducerea decalajului dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare”.

În fine, România a participat direct și constructiv la elaborarea prevederilor ultimului capitol al proiectului de strategie respectiv cel privind mecanismul de examinare și evaluare a progreselor ce se vor înregistra, pe parcursul deceniului, în îndeplinirea scopurilor și obiectivelor noii strategii. Pe baza sugestiilor făcute de țara noastră și de celelalte țări în curs de dezvoltare s-a convenit ca procesul de examinare și evaluare să se desfășoare la toate nivelele, adică național (de către fiecare țară), regional (de comisiile economice regionale ale O.N.U.), global (de către Adunarea generală a O.N.U. sprijinită de un organism deschis participării tuturor statelor, creat special în acest scop) și sectorial (de fiecare instituție specializată a O.N.U. în domeniul său specific de activitate). În procesul examinării și analizării se va ține seama de rezultatele rundei de negocieri globale ce va fi lansată de sesiunea specială a Adunării generale precum și de deciziile ce vor fi adoptate de conferințele ce se vor organiza sub egida O.N.U. în următorii ani. Această prevedere implică și ajustarea, reformularea sau intensificarea măsurilor și politicilor necesare pentru îndeplinirea întocmai a scopurilor și obiectivelor noii strategii. S-a convenit, de asemenea, ca prima examinare și evaluare a aplicării programului strategiei să aibă loc în 1984.

TENDINȚE CONJUNCTURI

Dinamica prețurilor internaționale în luna iulie 1980

PREȚURILE internaționale ale produselor de bază au marcat pe ansamblu o evoluție relativ staționară în luna iulie, indicele agregat I.E.M. înregistrând o creștere de numai 0,2% față de luna precedentă.

Prețurile la produsele agroalimentare, care pe ansamblu au crescut cu 1,9%, au înregistrat modificări accentuate la o categorie de produse sau alta. Pe de o parte, prețurile au crescut la cereale (+8,5%) și la semințele oleaginoase și grăsimi vegetale (+9,1%) sub influența secetei din S.U.A. De asemenea, prețurile au crescut la animale, carne și produse animale (+0,5%) ca urmare a menținerii unei oferte limitate. Pe de altă parte, prețurile au scăzut la zahăr și produse tropicale (-7,0%), sub influența interesului redus pentru achiziții.

La materii prime și semifabricate industriale prețurile au înregistrat pe ansamblu o creștere de 0,9%. Au crescut prețurile la piei brute de bovine (+16,7%), datorită înviorării cererii din partea unor țări din Orientul îndepărtat, în condițiile menținerii unei oferte extrem de limitate, la fibre textile naturale (+5,2%) sub influența secetei care a cuprins culturile de bumbac din S.U.A., precum și la minereuri (+1,1%) și lemn (+0,7%). Prețurile au scăzut la cauciuc natural (-1,6%) și la metale (-0,2%).

În cadrul grupei de combustibili prețurile au crescut la țiței (+2%) și la cărbuni și cocs (+1,2%), în timp ce la produse petroliere au scăzut (-1,9%). Scăderea prețurilor înregistrată pe piețele internaționale ale produselor petroliere s-a datorat climatului de acalmie în activitatea tranzacțională, nivelul extrem de redus al interesului pentru cumpărare fiind determinat atât de stocurile excedentare aflate la comercianți și consumatori, cât și de lipsa acută a spațiilor de depozitare.

Sectorul de conjunctură internațională și marketing — I.E.M.

Indicele sintetic I.E.M. în anii 1978—1979 și iunie—iulie 1980

Categoria de produse	Anul	Indici anuali	iunie	iulie
Indice general	1978	247,7	241,3	243,7
	1979	338,5	347,8	352,5
	1980		384,5 ^{a)}	385,4
1. Produse alimentare	1978	191,8	168,9	166,6
	1979	235,2	232,6	232,6 ^{a)}
	1980		263,7	263,7
- cereale	1978	187,7	197,0	132,8
	1979	231,1	232,6	257,4
	1980		235,3	255,3
- semințe oleag. prod. deriv. grăș. anim. și veg.	1978	201,6	201,1	199,9
	1979	237,0	237,0	237,0
	1980		237,0	237,0
- animale, carne și prod. animale	1978	175,5	165,7	162,2
	1979	206,1	212,2	206,2
	1980		212,2	212,2
- zahăr și produse tropic. cald.	1978	228,8	220,2	208,7
	1979	250,0	250,0	250,0
	1980		250,0	250,0
2. Combustibili	1978	442,0	422,1	422,1
	1979	759,7	812,1	812,1
	1980		812,1	901,5 ^{a)}
- cărbuni și cocs	1978	356,2	341,8	341,8
	1979	403,2	384,8	384,8
	1980		481,2	481,2
- petrol. și gaz. arc	1978	548,0	548,0	548,0
	1979	1000,0	1000,0	1000,0
	1980		1000,0	1000,0
3. Materii prime industriale	1978	211,5	207,8	211,1
	1979	258,4	257,6	257,6
	1980		277,5 ^{a)}	280,1
- minereuri	1978	137,1	132,9	132,9
	1979	158,3	162,1	162,1
	1980		162,7 ^{a)}	164,8
- metale	1978	202,8	198,9	203,5
	1979	250,8	250,8	250,8
	1980		261,3 ^{a)}	260,7
- cauciuc	1978	279,2	277,8	277,8
	1979	357,9	387,6	380,3
	1980		385,9	373,7
- lemn și prod. din lemn	1978	249,9	247,1	249,6
	1979	304,4	293,9	305,0
	1980		368,1	370,5 ^{a)}
- fibre antic. și veg.	1978	215,1	214,2	212,0
	1979	232,1	229,7	231,7
	1980		254,5	267,8 ^{a)}
- piei	1978	247,7	228,0	244,0
	1979	389,7	432,9	391,5
	1980		188,9	220,4

a) Date provizorii pentru: fero-mangan, fero-siliciu, oțel comercial, tablă groasă, tablă subțire, sîrmă neagră, țevi de oțel, laminate de cupru, minereu de fier, cromită, minereu de mangan, huiulă, cocs de furnal, cherestea de rășinoase, celuloză, hîrtie, lută, miere, ulei de ricin, vite vii, porci vii, șuncă, piecișă, ouă, unt, carne de vită.

Programe de dezvoltare

Mozambic: primul program de dezvoltare pe termen lung

MOȘTENIND o economie care înregistra producții la jumătate față de nivelul atins înainte de cucerirea independenței (1975), actualul plan național 1977—1980 are ca principal obiectiv restabilirea situației economice la nivelul anului 1973, considerat ultimul an cu rezultate pe măsura capacităților productive. După realizarea acestui obiectiv, guvernul își propune dezvoltarea cu adevărat a unei economii naționale prin lansarea unui „plan prospectiv indicativ“ decenal 1980—1990. Planul urmărește realizarea unui ritm de creștere economică, fără precedent, de 15% în medie pe an.

Industria, ca preocupare principală, își va axa dezvoltarea pe industriile mecanică și constructoare de mașini menite să asigure baza pentru mecanizarea agriculturii (unelte și echipamente agricole, tractoare, autotramioane etc.). Marile resurse energetice ale țării (barajul hidroenergetic Cabora Bassa, zăcămintele de cărbune și gaze naturale) vor servi la dezvoltarea unor ramuri ale industriei grele (siderurgie, aluminiu).

Programul își propune să dezvolte și modernizeze pescuitul, industria textilă și sectoarele agroindustriale (acaju, copra, ceai, zahăr) pentru care există bune condiții și care constituie surse tradiționale de export ale țării. În atenția planului mai intră refacerea și extinderea rețelelor de transport pentru realizarea legăturilor dintre nordul și sudul țării. Prin cooperare subregională se va înfăptui dezanclavarea zonei continentale a Africii australe (Botswana, Malawi, Swaziland, regiunile de est ale Zairului, Zambia și Zimbabwe) prin asigurarea legăturii pe cale ferată, fluvială, către porturile mozambicane. Deja din septembrie 1980 rețeaua de cale ferată devine operațională și pentru aceste țări.

Inițiate imediat după cîștigarea independenței Mozambicului, relațiile economice româno-mozambicane cunosc un ritm intens de amplificare. Exporturile românești consemnează în 1978 livrări de vagoane, locomotive, produse chimice, produse textile, medicamente etc. Importurile se bazează pe livrări de cărbune, bumbac, sisal. Cooperarea economică reciprocă vizează acțiuni dintre cele mai diverse, pornind de la modernizarea sau construirea de noi întreprinderi în domeniul industrial (rafinarea petrolului, siderurgie, montaj de vagoane, tractoare, fabrici textile), al exploatării cărbunelui și gazelor naturale sau în domeniul dezvoltării agriculturii, pescuitului și exploatării forestiere.

Marin FRÎNCU

EVOLUȚII MONETARE

SĂPTĂMINA 11—15 AUGUST a fost caracterizată printr-o evoluție contradictorie a dolarului S.U.A. față de restul valutelor occidentale. După un maxim de depreciere din 13.VIII.1980, dolarul începe să recupereze din terenul pierdut, astfel că la închiderea din 15.VIII.1980 se situa față de majoritatea celorlalte valute la un nivel peste cel corespunzător închiderii săptămînii precedente.

Yenul japonez a avut mișcările cele mai ample față de dolarul S.U.A., fiind cotat pe 13.VIII. la 223,25 yeni/1 dolar, respectiv cu 1,5% peste închiderea din 8.VIII. 1980 de 226,50 yeni/1 dolar, pentru ca pe 15.VIII. să se situeze la 225,75 yeni/1 dolar (reprezintă de 0,4%).

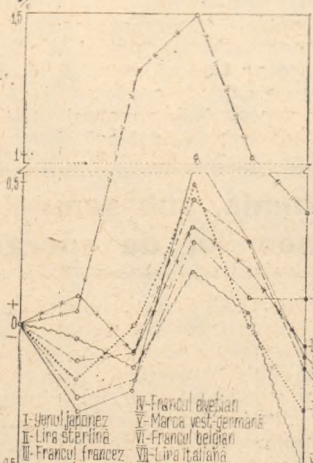
Lira sterlină a continuat să beneficieze de politica monetară restrictivă a guvernului englez, înregistrînd în continuare una din ratele cele mai ridicate a dobînzilor de pe piața internațională, precum și de reducerea creșterii prețurilor cu amănuntul în luna iulie a.c. Cotația de 2.3785 dolari/1 liră de la sfîrșitul intervalului analizat era cu 0,1% peste cea corespunzătoare din 8.VIII. de 2.3760 dolari/1 liră. De menționat că în această perioadă lira a înregistrat cursul cel mai ridicat din ultimii 4 ani, față de marea vest-germană, respectiv 4,20 mărci/1 liră. Lira italiană se situa la închiderea săptămînii la cea. 846,50 lire/1 dolar, comparativ cu nivelul de 842,43 lire/1 dolar cursul de referință, sau o depreciere de 0,5%, urmare mai ales a unor incertitudini economice cu care este confruntată Italia în prezent și a unor previziuni pesimiste privind soldul balanței comerciale italiene în acest an. Cu o

cotație de 28,60 franci/1 dolar, față de 28,50 franci/1 dolar cu o săptămînă în urmă, francul belgian termină perioada analizată cu o depreciere de 0,3% față de dolarul S.U.A. Procente apropiate de depreciere (respectiv cea. 0,1%) au înregistrat la închiderea intervalului francul elvețian și marca vest-germană, care se situau la 1.6475 franci/1 dolar (1.6455 franci/1 dolar pe 8.VIII.'80) și respectiv 1.7875 mărci/1 dolar (1.7850 mărci/1 dolar). Francul francez era tranzacționat la 4.1375 franci/1 dolar la închiderea din 15.VIII.'80, respectiv cu 0,08% sub nivelul de referință de 4.1340 franci/1 dolar.

Dobînzile la depozitele în principalele eurovalute pe termen de 6 luni s-au situat în acest interval la 10,875% la eurodolarii, 8% la euromărcile vest-germane și 5,375 la eurofrancii elvețieni.

După un minim de 600 dolari/uncia (al doilea fixing din 12.VIII.'80), prețul aurului la Londra a cunoscut o creștere continuă, al doilea fixing din 15.VIII.'80 fiind de 624,50 dolari/uncia.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 11—15.VIII.1980. Bază: cursurile din 8.VIII.1980

Supraprofituri petoliere

IERARHIA din 1979 a primelor 500 de întreprinderi industriale din S.U.A. evidențiază, odată în plus, că „criza” petrolului, creșterea prețurilor la combustibili minerali constituie o adevărată mină de aur pentru societățile transnaționale petoliere, dezavantajând alte ramuri industriale și în primul rînd con-

profiturilor a sporit anul trecut cu 33% față de 1978, în cazul societăților petoliere sporul a fost de aproape 63%.

În cursul anului trecut societatea transnațională „Exxon” a depășit cea mai mare companie constructoare de automobile din lume — „General Motors”, o altă societate petoliară — „Mobil” a întrecut compania „Ford Motor” — o a treia — „Gulf Oil” — a depășit companiile „I.B.M.” și „General Electric” ș.a.m.d. Se remarcă, de asemenea, că progresele realizate de so-

Ierarhia primelor zece companii industriale americane în 1979

Denumirea companiei	Cifra de afaceri (mil. dol.)	Creșterea față de 1978 %	Profituri realizate (mil. dol.)	Creșterea față de 1978 %
Exxon	39 106,5	+31,1	4 295,2	+ 55,5
General Motors	63 311,2	+ 4,9	2 892,7	- 17,5
Mobil	41 720,9	+28,7	2 007,2	+ 78,3
Ford Motor	43 511,7	+ 1,7	1 169,3	- 26,4
Texaco	38 350,1	+34,1	1 759,1	+106,4
Standard Oil of California	29 947,6	-28,9	1 784,7	+ 61,4
Gulf Oil	23 919,0	-32,3	1 322,0	+ 67,1
I.B.M.	22 852,3	+ 8,5	3 011,3	- 3,2
General Electric	21 469,6	-14,3	1 408,8	+ 14,6
Standard Oil (Indiana)	18 610,3	-24,4	1 506,6	+ 40,0

strucția de automobile. După cum se vede din datele tabelului de mai jos, printre cele mai mari companii din S.U.A. (ca cifră de afaceri) se numără șase societăți petoliere; dacă pe ansamblul celor zece companii volumul

cietăți din alte ramuri industriale în ierarhia companiilor americane se datorează, de cele mai multe ori, fuziunilor, absorbirii unor întreprinderi mai mici sau mai slabe de altele mai puternice.

Cuba: valorificarea complexă a trestiei de zahăr

CULTURA trestiei de zahăr este pe cale de a deveni sursa de materii prime pentru dezvoltarea unui complex de ramuri și activități prelucrătoare în cadrul economiei cubaneze. Printre orientările de bază în acest domeniu figurează sporirea cantității de zahăr obținut per tona de trestie prin perfecționarea tehnologiilor de cultivare și prelucrare, ridicarea eficienței utilizării rămășițelor de la prelucrare atît în scopuri energetice, cît și ca materie primă pentru obținerea unei game largi de produse, îndeosebi în cadrul industriei chimice și alimentare.

Ca efect al investițiilor efectuate în cursul acestui cincinal, în 1980 industria cubaneză urmează să producă din deșeuri de la prelucrarea trestiei de zahăr 150 mii tone de plăci aglomerate, 100—120 mii tone de drojdie furajeră ș.a. Alte investiții sînt prevăzute în cincinalul 1981—1985, cînd gama produselor obținute din trestia de zahăr va fi lărgită considerabil, incluzînd celuloză și hîrtie, țesături, celofan, polimeri, furfural, substanțe anticorozive, detergenți, ierbicide, medicamente, lizină, sare de lămie, albumină, vitamine, aminoacizi, metanol (carburant) etc.

Proiect energetic pentru următoarele trei decenii

UNA dintre căile promițătoare de rezolvare a „crizei” energetice în vii-

tor ar constitui-o, după opinia energicienilor, convertirea energiei solare în electricitate, utilizarea acesteia din urmă pentru extragerea hidrogenului din apa mării și transportul lui — cu nave speciale sau conducte — la locul de consum, drept combustibil sau carburant, considerat ideal (nepoluant).

Luînd ca bază această filieră, societatea vest-germană, „AEG-Telefunken” a elaborat un proiect de anvergură, care poate să pară fantastic la prima vedere. Este vorba de instalarea, în zonele tropicale și subtropicale, a unor „plantații” de celule solare, acoperînd, în total, o suprafață de aproape două milioane kmp. În condițiile scăderii radicale a costului fiecărui watt de energie electrică produs pe această cale, se apreciază că realizarea proiectului, eşalonată în următoarele șase decenii, ar putea costa circa 90 miliarde de mărci vest-germane. La nivelul anului 2040 s-ar putea astfel obține o cantitate de hidrogen echivalentă cu 15 miliarde tone de petrol (de circa patru ori producția mondială de petrol din anul 1979), care ar înlocui petrolul și gazele naturale pe cale de epuizare și ar concura cu succes (sub raportul eficienței economice) energia nucleară.

Chimia, sub semnul economiilor de energie

CONFRUNTATĂ cu problema actuală a menținerii competitivității, ca urmare a creșterii prețurilor la petrol (utilizat în dublă postură: ca materie primă și sursă de energie), industria chimică din țările occidentale desfășoară o amplă activitate de elaborare și experimentare a unor noi tehnologii, mai economice.

Printre realizările recente în acest domeniu, care permit reducerea consumurilor de energie, presa economică citează descoperirea, de către specialiștii firmei „Exxon Chemicals”, a unui nou procedeu de polimerizare a butilcauciucului, care asigură reducerea cu pînă la o treime a consumului de energie, sporirea cu pînă la 15% a capacităților de producție existente și trecerea de la procesul actual semicontinuu la unul continuu. O companie, de asemenea americană — „Union Carbide” —, a anunțat punerea la punct a unei noi tehnologii (denumită Unipol) de fabricare a polietilenei cu densitate mică, care necesită investiții reduse, micșorînd totodată la un sfert necesarul de energie, comparativ cu instalațiile curente.

Cercetări similare se efectuează în Italia, R.F.G., Franța, etc. Firma franceză „Rhône-Poulenc”, a elaborat un nou procedeu de polimerizare în masă a policlorurii de vinil, care permite reducerea cheltuielilor de producție, realizarea unor însemnate economii de energie (prin micșorarea de 2—3 ori a necesarului de abur) și scăderea poluării mediului înconjurător.

O rețea de detectare a... avantajelor economice potențiale

PRIMA întîlnire organizată nu demult de Centrul francez pentru comerț exterior între conducători de întreprinderi industriale din Franța, pe de o parte, și atașatii și consilierii științifici de pe lîngă ambasadele franceze din alte țări, pe de alta, a evidențiat o serie de valențe ale noii misiuni încredințate acestora din urmă. Este vorba aici de urmărirea, de către cei treizeci de atașatii și consilierii științifici (repartizați într-un număr de cincisprezece țări), a avantajelor economice pe care le pot avea întreprinderile franceze de specialitate de pe urma cunoașterii și utilizării cuceririlor științei și tehnicii din străinătate, a ofertelor de cooperare științifică ș.a.

Ca atare, atașatii și consilierii științifici, îndeosebi cei acreditați în țările capitaliste dezvoltate, elaborează periodic studii de sinteză, care sînt apoi publicate (în rezumat) și puse la dispoziția tuturor întreprinderilor sau instituțiilor potențial interesate. Gama acestor studii este foarte vastă, mergînd de la bilanțul activității de cercetare științifică într-un domeniu de vîrf și pînă la posibilitățile de export de echipament francez pe o anumită piață, de obținere a unui contract de prestări de servicii etc. După cum apreciază revista *L'Usine Nouvelle*, această măsură constituie un prim pas către constituirea unei adevărate rețele de veghere tehnologică și de detectare a unor noi piețe de desfacere.

GLOSAR

„Familia“ francilor

EXISTĂ și o „familie“ a francilor, este drept mai puțin numeroasă decât „familia“ dolarilor care a fost prezentată în nr. 33 din 15 august 1980 al revistei.

(1) **Francul emis de Belgia — Luxemburg** a avut o definiție legală de 0,0177734 g aur fin. În prezent face parte din sistemul monetar vest-european. Belgia-Luxemburg au acceptat obligațiile art. VIII din statutul F.M.I.

(2) **Francul Burundi** a fost definit legal printr-un conținut de 0,00935443 g aur fin. În prezent, moneda națională a statului Burundi flotează.

(3) **Francul C.F.A. — Africa Centrală.** Este emis de Banca Statelor din Africa Centrală și servește ca monedă legală în: Camerun, Republica Centrafricană, Ciad, Congo și Gabon. În prezent este legat de francul francez. Inițialele C.F.A. sint ale „Comunității financiare africane“.

(4) **Francul C.F.A. — Africa de Vest.** Este emis de Banca Centrală a Statelor din Africa de Vest (B.C.E.A.O.) și servește ca monedă curentă în statele Uniunii monetare vest-africane, înființată în 1962 de șapte țări africane francofone: Dahomey, Coasta de Fildeș, Mauritania, Niger, Senegal, Togo, Volta Superioară. Este legat de francul francez.

(5) **Francul Comore.** Nu are valoare paritară sau curs central. Flotează împreună cu francul francez.

(6) **Franc-Elveția.** Conținut aur stabilit la 10 mai 1971: 0,21759 g fin. Elveția nu a aderat la Fondul Monetar Internațional.

(7) **Franc-Madagascar.** Nu are valoare paritară sau curs central. Flotează împreună cu francul francez.

(8) **Franc-Mali.** Nu are valoare paritară sau curs central.

(9) **Franc-Ruanda.** Ultima valoare paritară: 0,0088671 g aur fin.

C. K.

Protecția mediului

Rodica Mastacian, Drobeta Turnu Severin — „Bilanțul apelor Mării Baltice“ este denumirea unui program de cercetări hidrologice realizat în cooperare în cursul ultimului deceniu de țările riverane acestei mări (Danemarca, R.F.G., R.D.G., Polonia, U.R.S.S., Finlanda și Suedia). Acest program a urmărit să determine în special aportul de apă al fluviilor și precipitațiilor atmosferice, pierderile de apă datorate evaporării, variațiile adincimii și mișcării apelor acestei mări puțin adânci, semi-inchise. Realizat sub auspiciile UNESCO, programul menționat a fost inițiat în baza Convenției de la Helsinki asupra protecției mediului Mării Baltice. Fiind primul document de acest fel din lume, el facilitează cunoașterea mult mai aprofundată a regimului hidrologic al mării respective. Programul menționat este apreciat ca o dovadă privind posibilitatea cooperării între țări cu sisteme social-politice diferite.

A. E. L. S.

Viorica Badea, com. Limanu, jud. Constanța

— 1). Asociația europeană a liberului schimb (A.E.L.S.) a fost creată în anul 1960 și numără în prezent șapte state membre (Suedia, Norvegia, Finlanda, Islanda, Elveția, Austria și Portugalia). La 1 mai a.c. a intrat în vigoare un acord multilateral privind liberul schimb între A.E.L.S. și Spania, țară care precum se știe intenționează să adere la Piața comună vest-europeană. În aceeași zi au intrat în vigoare acordurile comerciale bilaterale în domeniul agricol între Spania și Austria, Finlanda, Norvegia, Suedia și Elveția. La 1 iulie a.c. a fost efectuată prima etapă a reducerilor tarifare prevăzute pe calea spre desființarea tarifelor vamale și a altor restricții din calea cvasitotalității schimburilor dintre A.E.L.S. și Spania. În urma acestei prime tranșe de reduceri tarifare nivelul de liberalizare a schimburilor de produse industriale va deveni similar cu cel existent în cazul schimburilor dintre Spania și Piața comună.

2) Informația pe care ați citit-o este corectă, intrucit de la 23 aprilie a.c. Agenția internațională pentru energie numără 21 de membri, prin adăruarea Portugaliei.

Creștere demografică

Marin Craiveanu, Craiova — 1) În a doua jumătate a deceniului al optulea, ritmul de creștere a populației s-a accelerat în raport cu cei cinci ani anteriori într-o singură zonă geografică de pe glob, și anume în Africa, reducându-se în celelalte (cu 11% în America Latină, cu circa 25% în Asia, America de Nord și Europa și cu 45% în Australia, Noua Zeelandă și insulele Pacificului). Este vorba de o variație a ritmului de creștere a populației și nu de o scădere a numărului ei. Populația globului totalizează în prezent circa 4,5 miliarde de oameni, cu perspectiva de a atinge 6 miliarde în anul 2000. 2) La ultimul recensământ, din 1979, populația R.S. Vietnam era de 52,7 milioane de locuitori, din care aproape 81% trăiau la sate. 3) Societatea financiară internațională (S.F.I. sau I.F.C., după inițialele denumirii sale în limba engleză) este o filială a Băncii mondiale care are rolul să sprijine sectorul privat în a contribui la accelerarea progresului economic al țărilor în curs de dezvoltare. S.F.I. numără în prezent 114 țări membre, dintre care cel mai recent admis sint Insulele Salomon.

America Latină

Rodica Marian, Boldești Scăeni. — În ultimele două decenii țările latino-americane, privite în ansamblu, au înregistrat o serie de progrese pe calea dezvoltării economice, ilustrate între altele de triplarea produsului lor intern brut cumulat, ca și de creșterea produsului pe cap de locuitor la aproape 1 300 dolari în 1978 (nivel de circa patru ori mai mare decât cel consemnat în cazul a peste jumătate din populația țărilor în curs de dezvoltare). În America Latină se realizează în prezent peste jumătate din producția industriei prelucrătoare a „lumii a treia“, iar producția agricolă a sporit în prețuri constante de la 18 miliarde dolari în 1950 la 14 miliarde în 1977, este adevărat că nu atât datorită sporirii randamentelor la hectar cât majorării cu aproape două treimi a suprafețelor cultivate (în intervalul respectiv au intrat pentru prima oară în cultură aproape 110 milioane de acri de pământ). Pe locuitor pro-

ducția agricolă nu a sporit cu mai mult de 10 dolari în ultimele două decenii, iar venitul mediu al unui muncitor agricol reprezintă încă numai o cincime din cel al unui muncitor industrial. Dependența de exportul de produse de bază s-a redus de la 95% în 1960 la 82% în 1979.

Dacă în 1960 peste jumătate din populația latino-americană era analfabetă, în prezent se apreciază că patru locuitori din cinci sint în măsură să scrie și să citească. Durata medie a vieții, de 58 ani în deceniul al șaptelea, urmează să ajungă la circa 66 ani în perioada imediat următoare. Circa două treimi din cei 340 milioane de locuitori ai subcontinentului latino-american trăiesc în orașe, în care bidonvurile (favelas în Brazilia, barrios în Peru sau callampas în Chile) oferă un adăpost mizer multora dintre cei care nu au putut beneficia de roadele progresului.

Costul petrolului importat de țările latino-americane va fi în acest an de circa 10 miliarde dolari, deși consumul lor de energie nu reprezintă decât a 15-a parte din cel al țărilor capitaliste dezvoltate. Datoria externă depășește 170 milioane dolari, iar serviciul ei absorbea în 1978 un sfert din veniturile din export ale țărilor continentului.

Combaterea drogurilor

Gheorghe Crețu, Vălenii de Munte — Activitatea O.N.U. în domeniul luptei contra stupefiantelor datează încă din februarie 1946, moment în care a fost creată Comisia stupefiantelor menită să continue acțiunea întreprinsă în acest sens de Liga Națiunilor. Date fiind însă proporțiile alarmante pe care consumul de droguri le-a căpătat în ultimii 10—15 ani, inclusiv în rîndurile tineretului, Adunarea generală a O.N.U. a hotărît crearea în 1971 a Fondului Națiunilor Unite pentru lupta împotriva abuzului de droguri (F.N.U.L.A.D.). Denumirea acestui organism se explică prin faptul că numeroase substanțe psihotrope (amfetamine, barbiturice, tranchilizante etc.) sint utile în medicină, dar folosite abuziv devin extrem de nocive. Programele pe termen scurt și pe termen lung

elaborate de FNULAD urmăresc lansarea unui atac concertat și simultan asupra ofertei cât și asupra cererii de droguri, precum și contra traficului ilicit prin care acestea ajung la consumatori. Unul din principalele domenii de activitate ale FNULAD îl reprezintă acordarea de asistență pentru înlocuirea culturilor ilicite, aceasta deoarece unele din ele mai răspindite stupefiante (opiumul, heroina, hașișul) provin din plante cultivate de agricultorii cei mai săraci din numeroase regiuni subdezvoltate ale globului. Aceste culturi reprezintă adesea singura sursă de venituri — de altminte-ri infime în raport cu prețul final al stupefiantelor — pentru agricultorii respectivi. Un asemenea program de substituire a culturilor de maci cu cafea, legume, plante medicinale, flori a fost lansat în 1973 în nordul Thailandei, înregistrînd un succes. Ulterior și alte țări au solicitat sprijinul O.N.U. în lupta pentru lichidarea producției și traficului ilegal de stupefiante (Argentina, Birmania, Bolivia, Neol, Peru, Portugalia, Sudan, Turcia ș.a.).

Alte domenii de activitate ale FNULAD le constituie tratarea, readaptarea și reintegrarea socială a toxicomaniilor, informarea și educarea populației și în primul rînd a tineretului privind pericolele prezentate de abuzul de droguri, reprimarea traficului ilicit, întreprinderea de cercetări.

Bursă valutară

Vlaicu Răduță, București — Rațiunea faptului că la rubrica noastră permanentă „Evoluția monetară“ prezentăm evoluția cursului principalelor valute occidentale de luni și pînă vineri din săptămîna anterioară apariției noastre (și nu pînă sîmbătă, așa cum v-ați exprimat dv. dorința) este mult mai simplă, și anume că sîmbăta bursele valutare nu sint deschise.

Revista ECONOMICA

Edițată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 34 din 22 august 1980

23 AUGUST 1944 — 23 august 1980

— Calitate și eficiență — coordonate definitorii ale dezvoltării economiei românești (Toma Melinte)	1
— Revoluția agrară socialistă în România. Elemente constitutive ale teoriei și practicii transformării revoluționare a relațiilor agrare (I) (D. Dumitru)	3
— Perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale — impuls pentru sporirea eficienței (G. Nicolescu)	5
— Știința și cercetarea, factori de bază în procesul dezvoltării (Nicolae Ionescu)	7
— Ridicarea continuă a bunăstării întregului popor — țelul suprem al politicii partidului (Dumitru Pugna)	9
— Aportul comerțului socialist la înlăturarea politicii de ridicare a nivelului de trai al întregii populații (dr. Virgil Adăscăliței, dr. Aurel Vainer)	11
ECONOMIE NAȚIONALĂ	
— Cerințe ale realizării planului în lumina noului mecanism economico-financiar. Utilizarea eficientă a rezervelor disponibile (Emil Negrea)	13
— Sporirea rolului cercetării în valorificarea superioară a materiilor prime (ing. Ion Stanciu)	14
— O resursă care se cere exploatată și folosită cât mai eficient: lemnul (Viorel Hampu, Petre Cioclu)	15
— Noi resurse în circuitul economic. Materiale textile recuperabile (Olga Popescu)	17
TEORII—IDEI	
— Considerații privind factorii și tipurile creșterii economice în socialism (I) (C. Popescu, H. Dragomirescu)	18
— Al XV-lea Congres internațional de științe istorice. Studiul istoriei economice — contribuție la cunoașterea unor cerințe ale progresului (Vasile Bozga)	20
— Restructurarea relațiilor economice internaționale — premisă fundamentală a accelerării dezvoltării. Convorbiri economice cu Kenneth Dadzie	22
ECONOMIE MONDIALĂ	
— Contribuția României la elaborarea strategiei internaționale pentru al treilea deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare (Ion Barac, George Marin)	24
— Statistică internațională. Dinamici ale comerțului internațional cu produse finite și combustibili minerali. (N. Popov)	26
— Inflația și consecințele sale sociale (Mugur Isărescu)	27
— Tendințe-conjuncturi	29
— Mondorama	30
— Curier	31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI : Curier economic-legislativ

IN THIS ISSUE

— Quality and efficiency — defining coordinates of the Romanian economy development (Toma Melinte)	1
— The socialist agrarian revolution in Romania. Constituent elements of theory and practice in the revolutionary transformation of the agrarian relations (I) (D. Dumitru)	3
— Science and research, basic development factors (Nicolae Ionescu)	7
— The contribution of the socialist commerce to the standard of living upswing policy (Dr. Virgil Adăscăliței, Dr. Aurel Vainer)	11
— Consideration on the factors and types of economic growth in socialism (I) (C. Popescu, H. Dragomirescu)	18
— The 15 th International Congress of historical sciences. Studying the economic history — contribution to understanding of the requirements of the progress (Vasile Bozga)	20
— Economic talks with Kenneth Dadzie. Reshaping the international economic relations-basic premises for growth acceleration	22
— Romania's contribution to the elaboration of the international strategy for the 3rd UN development Decade (Ion Barac, George Marin)	24
— Inflation and its social consequences (Mugur Isărescu)	27

DANS LE NUMERO

— Qualité et efficience — coordonnées caractéristiques du développement de l'économie roumaine (Toma Melinte)	1
— La révolution agraire socialiste en Roumanie. Elements constitutifs de la théorie et de la pratique de la transformation révolutionnaire des relations agraires (I) (D. Dumitru)	3
— La science et la recherche, facteurs de base dans le processus du développement (Nicolae Ionescu)	7
— L'apport du commerce socialiste a l'accomplissement de la politique d'élevation du niveau de vie de toute la population (dr. Virgil Adăscăliței, dr. Aurel Vainer)	11
— Considerations sur les facteurs et les types de la croissance économique en socialisme (I) (C. Popescu, H. Dragomirescu)	18
— Le XVe Congrès international des sciences historiques. L'étude de l'histoire économique — contribution à la connaissance des exigences du progrès (Vasile Bozga)	20
— Discussions économiques avec Kenneth Dadzie. La restructurations des relations économiques internationales — prémisses fondamentales de l'accélération du développement	22
— La contribution de la Roumanie à l'élaboration de la stratégie internationale pour la troisième décennie des Nations Unies pour le développement (Ion Barac, George Marin)	24
— L'inflation et ses conséquences sociales (Mugur Isărescu)	27

В ЭТОМ ВЫПУСКЕ

— Качество и эффективность — определительные координаты развития румынской экономики (Том Мелинте)	1
— Аграрная социалистическая революция в Румынии. Составные элементы теории и практики революционного преобразования аграрных отношений (I) (Д. Думитру)	3
— Наука и исследование, основные факторы в процессе развития (Николае Ионеску)	7
— Вклад социалистической торговли в осуществление политики повышения жизненного уровня всего населения (др. Вирджил Адăскалицей, др. Аурел Вайнер)	11
— Соображения относительно факторов и типов экономического роста при социализме (I) (К. Попеску, Н. Драгомиреску)	18
— XV-ый международный конгресс исторических наук. Изучение экономической истории — вклад в познание некоторых требований прогресса (Василе Бозга)	20
— Экономические беседы с Кеннет Дадзи. Перестройка международных экономических отношений — основная предпосылка ускорения развития	22
— Вклад Румынии в разработку международной стратегии для третьего десятилетия Объединенных Наций за развитие (Ион Барак, Джордже Марин)	24
— Инфляция и ее социальные последствия (Мугур Исăреску)	27

NOUA ADRESĂ A REDACȚIEI

OUR NEW ADDRESS ● NOTRE NOUVELLE ADRESSE ●
НАШ НОВЫЙ АДРЕСС

**Bd. Magheru nr. 28-30, etaj 1
70 159 București, sectorul 1**

Cont I.S.I.A.P. nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1 București

NU LĂSAȚI PE MIINE CE PUTEȚI FACE AZI !

Raioanele specializate și magazinele de confecții pentru copii au pus în vânzare un sortiment complet de mărimi și modele de uniforme pentru școlari și șoimi ai patriei.

Acum le puteți cumpăra în numai câteva minute și fără aglomerație. Profitați de acest avantaj și nu lăsați pe ultimele zile de vacanță ceea ce puteți face azi !

APARATUL DE RADIO — UN PRIETEN BINE DOCUMENTAT

in orice domeniu și un tovarăș agreabil al orelor de destindere petrecute în casă!
 ● Buletine de știri ● Buletine meteo-rutiere ● Emisiuni economice ● Emisiuni pentru copii și tineret ● Muzică populară, ușoară, simfonică ● Emisiuni de divertisment ● Teatru la microfon.
 Pe scurt... de toate pentru toți vă oferă aparatul de radio! Dar dacă ați avea un radioreceptor portabil, ați avea mai mult decât un prieten instruit și agreabil, ați avea un prieten nedespărțit!

In magazinele comerțului de stat vă așteaptă 9 tipuri de radioreceptoare portabile:

- Cora
- Apollo
- Pescăruș
- Alfa
- Cosmos
- Albatros
- Jupiter
- Madrigal
- Gloria

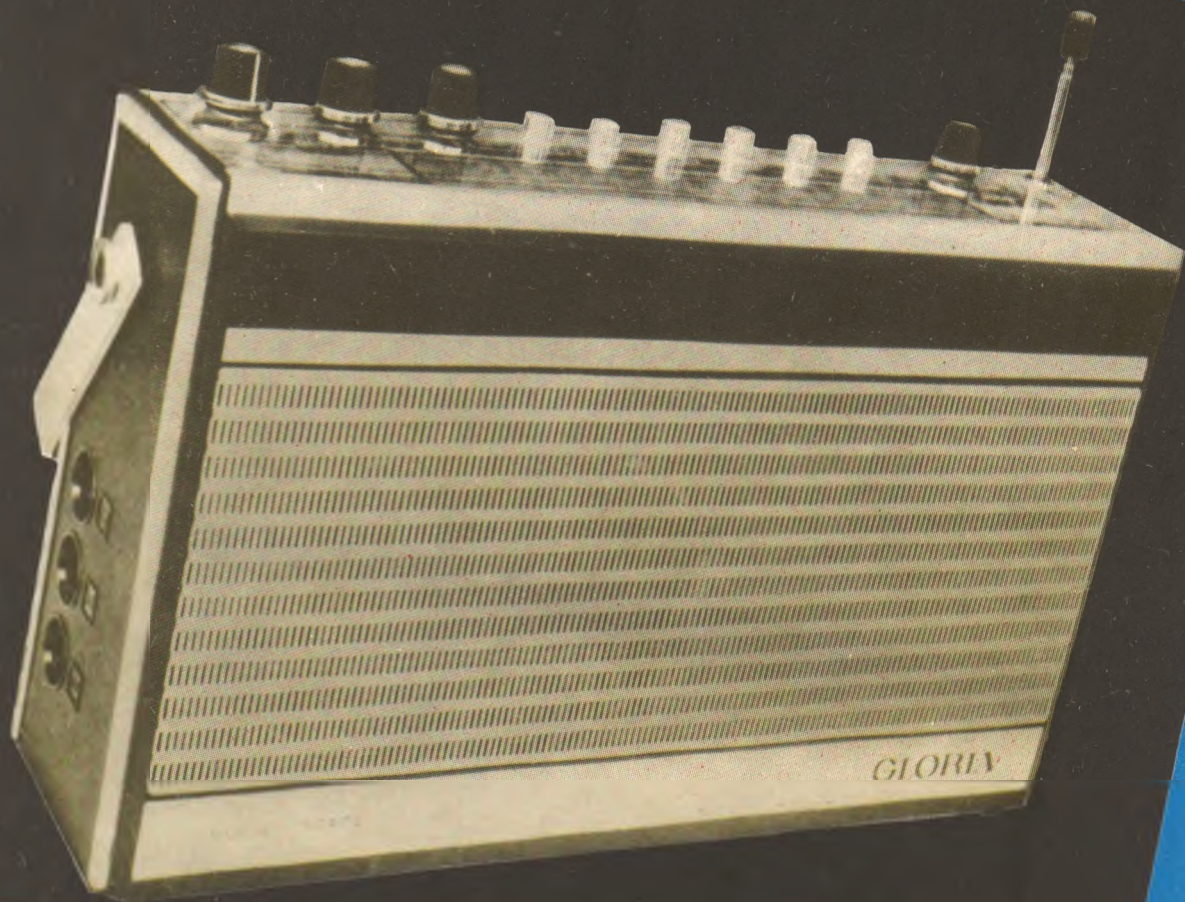
G.U.

- 1
- 1
- 2
- 2
- 3
- 4
- 4
- 4
- 4

Preț

- 345 lei
- 345 "
- 450 "
- 500 "
- 645—740 lei
- 800 lei
- 845 "
- 1 150 "
- 1 450 "

Radioreceptoarele portabile se vînd și cu plata în 18 rate lunare, avansul fiind de numai 20%.

Recom